Lei 4,50



IOANA SOLESCU • EPILOG PENTRU ALȚII

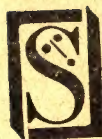
„scorpionul"



IOANA SOLESCU

EPILOG PENTRU ALȚII





IOANA SOLESCU

EPILOG PENTRU ALȚII...

EDITURA DACIA
CLUJ 1974

Coperta de L. BARDÓCZ

Capitolul I

SĂ NU AI ÎNCREDERE ÎN OMUL MORT

Serile de octombrie sînt niște seri nerușinate. Pline de perechi care circulă înlănțuite pe aleile parcurilor, de pisici care fac dragoste prin tufărișuri sau pe acoperiș. În serile astea îmi plimb spre casă scheletul care cîndva va servi poate de material didactic în vreo școală de provincie sau șed comod în pat și caut printre cărțile pe care le am pe etajeră, cîteva mă fac să adorm. Sînt niște vechi tratate de pictură pe care răposatul soț al gazdei le subliniase cu creionul pe alocuri. Citeam de un timp un volum intitulat: „Principii de estetică cromatică". N-aș putea să vă expun întocmai subiectul volumului, dar sînt convins că era o carte bună și realistă. Fapt e că venerabilei mele gazde îi era cam urît de cînd lipsea de acasă soțul dumneaei care murise. Anunțul la ziar suna: „. . . domn singur, liniștit, eventual pensionar:".

În camera mobilată într-un baroc cu lucrătură care mă făcea întotdeauna să-mi pierd timpul urmărindu-i circumvoluțiunile, era întotdeauna liniște. Pe servanta joasă de nuc odihnea un pikup vechi, care în clipele de melancolie mă delecta cu Ravel, Modugno sau Bach.

Prietenul meu, Felix, spune că nu am fost niciodată un tip prea sociabil și, după cît se pare, nu sînt semne să ajung în această situație.

Felix e un băiat simpatic, cam moale, cam prea moale, spune sora lui, și atunci cînd îl face bleg el se pornește pe rîs, cuvîntul ăsta îl amuză cred. Sora lui se înfurie și pleacă în camera ei, iar el, după ce se potolește, se duce după ea și-i promite că n-are să mai fie bleg. Felix lucrează la grădina botanică de la marginea orașului. Nu mai trecusem de multă vreme pe la el pentru că eu lucram acum în Capitală.

Tocmai voiam să mă dezbrac cînd am auzit ciocăniturí în ușă. Era bătrîna, numai ea bătea de două ori. De altfel numai ea putea să bată la ușa mea.

Am poftit-o să intre și, deși privea cam ciudat hainele mele, am rugat-o să se așeze. S-a conformat în liniște. Avea ochii roșii. Probabil plînsese. Am rămas așa amîndoi, eu în picioare neștiind ce vrea, ea voind probabil să-mi spună ceva și neștiind cum să înceapă.

În cele din urmă, prin ușa rămasă întredeschisă s-a prelins motanul cadrilat al doamnei și, cu un hîrîit ciudat, i-a sărit în poală. Doamna a prins puteri și mi s-a adresat cu un ton grav și gîtuit de emoție:

— Știi domnule, mi s-a întîmplat o nenorocire, soțul meu a murit!

Aș fi vrut să-i răspund doamnei că aflasem demult amănuntul acesta dar mi s-a părut că dînsa nu terminase, așa că am spus scurt:

— Da, doamnă, știam.

— A murit, continuă ea la fel de grav mîngîind motanul lung și năpîrlit. A murit și l-am îngropat.

— Da, am răspuns, așa se obișnuiește.

— Dar nu mai e, pronunță doamna cu greutate. Am simțit că era gata să izbucnească din nou în plîns.

— Ce nu mai e? — Am bănuit repede despre ce era vorba și am adăugat: Cu toții regretăm că nu mai e printre noi.

— Nu mai e în mormînt, a articulat ea. E gol. Cavoul e gol.

— Cavoul?

— Da! Astăzi am fost la cimitir. După-amiază. Am vrut să pun niște lumînări. Luasem cheia cu mine, voiam . . . am intrat acolo . . . și sicriul nu mai era . . .

Bătrîna doamnă mai plîngea încă cu sughițuri. Eram într-o situație foarte proastă, și n-am găsit nimic de zis decît:

— Lăsați doamnă, am să-l găsesc.

— O să-l găsești?

— Da doamnă!, am confirmat cu fermitate, văzînd că se luminează la față.

— O să-l găsești? Părea așa de schimbată încît mi-era teamă să nu fi spus că-l voi readuce în viață.

— Cred că da, am zis. N-ați întrebat paznicul cimitirului?

— Nu, n-am putut. Pentru ce mi l-au luat?

— Deocamdată nu știu, dar voi afla.

— N-a făcut nimănui nici un rău.

Cel puțin de un timp încoace eram sigur că nu făcuse și m-am grăbit s-o anunț. Ea s-a arătat de

acord şi mi-a dat asigurări că răposatul a fost cel mai bun om din lume.

— Aţi anunţat miliţia?

— Da, mi-a răspuns ea, apoi şi-a luat mîţa şi a plecat.

Rămăsesem în aceeaşi poziţie, cugetînd la dispariţia mortului. Am început să mă dezbrac, încet, studiind piciorul mesei, sculptat în nenumărate încolăciri drăceşti şi, mormăind o poezie care poate fusese cîndva cîntec, dar din care nu-mi aminteam decît versurile:

„La casa din muntele Roşu
Sub zidul ce-apasă pe el
De veacuri îşi schimbă culoarea
Strigoiul hoinar
Al casei din muntele Roşu".

Afară începuse din nou să plouă. De vreo cîteva zile ploua cu intermitenţe. Seara, răsuflarea mucedă a aerului obosea, iar noaptea porneau din nou concertele pe acoperiş. Mă uitam cu teamă la aşternutul rece în care trebuia să mă introduc cu mare grijă, deoarece patul înalt, cu tăblii încrustate cu amoraşi, scîrţîia îngrozitor şi-mi dădea impresia că am nisip între dinţi. Ce-o fi povestea asta cu răposatul? Şi cine dracu mă pusese să-i spun că am să găsesc mortul? Probabil începuse s-o părăsească vederea sau avusese o stare de slăbiciune şi i s-o fi părut că soţul dispăruse. În orice caz, se cuvenea să cercetez situaţia chiar dacă ar fi fost să mă conving că mortul nu şi-a schimbat poziţia. Cred că am avut coşmaruri în noaptea aceea fiindcă m-am trezit mai devreme ca de obicei. Se revărsau zorii unei zile ude ca în nu ştiu ce sonete. Aveam o senzaţie ciudată; că din această dimineaţă se vor întîmpla lucruri deosebite. Am deschis fereastra spre liniştita stradă Venus. Respiram aerul rece şi umed al dimineţii şi îmi simţeam capul greu şi obosit, de parcă aş fi dansat o noapte întreagă. Apoi mi-am amintit de dispariţia mortului şi de promisiunea din ajun. M-am înarmat împotriva toamnei îndărătnice şi am închis uşa. Era aproape şase. Oraşul se mişca somnolent, arterele se umpleau de larmă, se amestecau cu urletul motoarelor, cu farmecul gazelor de eşapament, cu refrenele ce răzbat din ferestrele pe jumătate deschise, iar deasupra continua să atîrne un cer ca o salopetă.

Cimitirul „Cele trei roze" se găsea nu departe de linia autobuzului 9, pe artera ce leagă piaţa centrală de zona marilor magazine şi cartierul comercial. Despre cimitir umbla vorba că era foarte solicitat datorită faptului că deţinea morţi celebri.

Poate ar fi fost mai bine să mă urc într-un autobuz, dar voiam să fac puţină mişcare, să-mi umplu plămînii cu aerul rece. A trecut o maşină în mare viteză şi m-a împroşcat cu noroi. Îi urăsc din toată inima pe tipii ăştia încrezuţi care cred că toată lumea e a lor şi te stropesc cu noroi ca pe un pom sau ca pe un gard. Întotdeauna sînt grăbiţi şi zeflemişti, întotdeauna sînt gata să te calce cu maşinile lor, de parcă toată industria de automobile în acest scop a fost creată. Nu, băieţi, nu pentru asta!

Păşisem dincolo de poarta cimitirului, mergeam încet; nu ştiu dacă e aşa dar am impresia că într-un cimitir nu se poate merge altfel.

Aleile porneau spre stînga şi spre dreapta, rectilinii, iar mormintele arătau ca nişte straturi bine

îngrijite. „Cele trei roze“ îmi dădea impresia de confort și recreere. La capătul aleii centrale se profila o biserică veche, cu geamuri colorate și cu un Hristos crucificat pe ușă. Cred că am obiceiul prost de a face constatări cu privire la chestiunile de orice gen, dar consideram destul de lipsită de gust moda aceea de a lăsa biata făptură la bunul plac al intemperiilor. Printre morminte își făceau de lucru cîteva doamne în vîrstă aplecate peste movilele de pămînt afînat, greblate și împrejmuite cu flori. Eram tare curios să știu dacă doamnele acelea aveau vreun sentiment pentru straturile acoperite cu flori sau erau simple salariate ale acelui odihnitor loc. Am reușit să-mi înfrîng această ciudată curiozitate și mi-am văzut de drum. Pe îndurerata mea proprietăreasă o ajutasem cu cîteva zile în urmă să aducă aici ceva de-ale gurii pentru un fel de sărbătorire a morților. Mai precis, fusese onomastica postumă a regretatului ei Pan. În ultimul timp, acesta devenise cam nervos, avusese și unele ieșiri nelalocul lor față de persoane care pot fi considerate ca foarte onorabile. Doamna Pan nu încetează să deplîngă soarta soțului răposat, deși o face într-un mod cu totul deosebit, încît ai impresia că se bucură de moartea acestuia. Pan fusese cunoscut ca un om cu deosebite calități, cel puțin asta o desprinsesem eu în răstimpul de cînd locuiam în casa dispărutului. Poate că nu era așa, fiindcă în ce mă privește am fost întotdeauna sărac cu duhul. Mai exact nu mi-am bătut capul cu chestii care mi se pare că nu au nici un rost să le pricep.

Maestrul Pan decedase în împrejurări oarecum romanțioase. Vreau să spun că mașina lui se răsturnase într-un rîu în apropiere de B., după ce se rupsese parapetul de lemn al podului. Victima se găsea, după cum au stabilit experții, prin acele locuri în căutare de peisaje. Nu se știe cu precizie cum ajunsese automobilul în apa rîului, dar specialiștii hotărîseră că boala cronică de care suferea l-ar fi făcut să piardă controlul volanului. Ca argument fusese prezentat un grafic al accidentelor de această natură din ultimii cinci ani. Avusese loc o înmormîntare onorată de colegii de breaslă în ținute țepene și pantofi cu scîrț. Pe mormînt fusese depusă o coroană de crizanteme, din acelea care se oferă la căsătorii și la înmormîntări. Pe coroană se scrisese cu negru: „ARTA PLASTICĂ A PIERDUT UN NEPREȚUIT PENEL“. Mai fusese o coroană din partea cadrelor didactice pe care și acestea anunțau pierderea. Rămășițele materiale ale maestrului fuseseră redate lutului și toată lumea plecase acasă mulțumită. Reconstituind evenimentele acestea, ajunsesem pe aleea 27, în dreptul locului de veci cu chitanța nr. 2360. Pe aceeași tăbliță se consemna faptul că P. Pan de profesie pictor, născut în anul ..... decedase în vara anului 19... La sfîrșit, erau cîteva floricele de care nu puteam ști dacă fuseseră solicitate de beneficiar sau le pictase autorul tăbliței din pură simpatie colegială. Cavoul semăna cu un chioșc din acelea în care se vînd țigări sau ziare. Era însă cochet și dacă nu m-ar fi supărat tăblița cu chitanța totul ar fi fost frumos. Modestul mormînt zidit al maestrului n-avea ușa zăvorîtă. Am apăsat pe clanța rece și ușa s-a deschis. Eram puțin decepționat, căci m-aș fi așteptat să scîrțîie lugubru. Am coborît apoi cu grijă treptele de piatră și

m-am aflat în întunericul bolții. Încăperea se dovedi mai încăpătoare decît mi s-a părut la prima vedere. Lîngă pereți erau așezate cu gust cîteva oale de pămînt ars; pe zidul din față, în lumina murdară am citit niște versuri care-mi păreau cunoscute:

„Dormeau adînc sicriele de plumb
Pe flori de plumb și funerar veștmînt. . ."

Îmi plac nemaipomenit chestiile astea cu sicrie și veștminte funerare. Cripta arăta așa cum se cade să fie în orice criptă. Cei doi pereți laterali erau împărțiți în firide de vreo jumătate de metru înălțime, care-mi aminteau de rafturile unei biblioteci. Aici însă, erau cu desăvîrșire goale. Am aprins un chibrit, apoi altul și după ce am cercetat cu grijă rafturile am ajuns la concluzia firească: dacă mortul se găsise pînă atunci acolo, acum cu siguranță nu mai era. Cugetam la misterioasa lui dispariție, așezat pe penultima treaptă ce cobora în mormînt. Sus, în dreptul intrării se oprise un tip. Nu puteam să-l văd bine, fiindcă era ceața aceea blestemată și în plus, chiar el avea o figură ștearsă. Era însă o namilă mare și neagră, cu un picior de lemn pe care și-l ținea puțin într-o parte. Stătea liniștit și mă privea în timp ce eu mă străduiam să dezleg misterul mortului dispărut. M-am uitat la ceas. Era aproape șapte. M-am așezat jos pe ultima treaptă, căutînd să-l văd mai bine pe cel cu picior de lemn. În același timp căutam să-mi imaginez unde ar fi putut dispărea sicriul și conținutul lui. Nu mi se

întîmplase încă așa ceva și nici cunoștințelor mele nu auzisem să le dispară morții din familie.

Faptul, departe de a fi un caz amuzant, devenise chiar supărător. Nu-mi venea ușor să înțeleg ce se întîmplase acolo și am sfîrșit prin a mă adresa celui de sus, care continua să stea țeapăn și nu părea dispus s-o ia din loc:

— Ascultă, ce-ar fi să te cari de acolo?, stai în lumină și nu pot să mă concentrez.

Omul și-a adus piciorul de fag lîngă celălalt, a scos un sunet pe care nu l-am înțeles, dar nu s-a urnit.

— Ești surdo-mut? am întrebat, dar fiindcă a mai trecut un minut și el nu voise să-mi răspundă, ci stătea ca un stîlp de gard, am început să mă înfurii. Am urcat scările, l-am prins de mînecă și l-am tras într-o parte. Era într-adevăr o namilă de vreo sută de kilograme, fără să pun la socoteală bucata de lemn adăugată la picior. Părea neras de zece zile, avea o claie de păr ca sfîntul duh și tăcea ca și acesta. Cînd i-am făcut vînt, a mîrîit iarăși ceva. M-am așezat din nou pe scară și am început să mă gîndesc unde putea fi maestrul Pan. Dar cu cît gîndeam mai intens, cu atîta nu pricepeam ce se întîmplase și ce rost aveam eu în toată povestea aceea.

În cele din urmă, m-a fulgerat gîndul că eram martorul unei întîmplări neobișnuite și că, desigur, în spatele aparențelor nevinovate se ascunde un fapt învăluit în mister. M-am ridicat vesel și am părăsit cimitirul. Am umblat aiurea, călcînd prin bălți și dînd peste diverse persoane care n-aveau de unde să știe pentru ce călcam așa de îngîndurat.

Nu eram însă în apele mele, era limpede. Din cauza nopții nedormite, desigur. Întotdeauna pățeam la fel cînd nu dormeam noaptea. Mergeam fără nici un rost. Nu puteam afla unde s-a dus Pan; numai mergînd și gîndindu-mă. De asta mi-am dat seama mai tîrziu și atunci am hotărît să iau o decizie care să mă apropie de scopul cercetărilor mele.

Prin dreptul statuii, despre care unii susțin că știu ce reprezintă, mi-am amintit de fostul prieten al maestrului. Cel mai bun lucru era să-l vizitez și să-i comunic situația.

Ideea era foarte bună, dar exista o piedică; nu știam unde stă Gică Pandof. Deocamdată mă aflam în bulevardul Schubert. Nu mai fusesem pe aici de cîțiva ani. Se făcuseră multe schimbări. Chiar bulevardul mi se părea schimbat; mai îngust, iar copacii, ce-l păzeau pe părți, mai bătrîni și mai plictisiți. Un agent de circulație mi-a spus că nu știe unde locuiește Gică Pandof. I-am mulțumit și am cotit pe o străduță croită cam prin secolul XVIII. Bolovani rotunjiți și îngropați foarte inegal. Am obosit și m-am așezat pe marginea trotuarului. Pantofii noi mă cam incomodau. Stînd jos și desfăcîndu-mi șireturile mi s-a conturat ca sigură ipoteza că se întîmplase ceva necurat acolo, în cimitir. Apoi, vreme de o jumătate de oră, nu mi-a mai venit nici o idee. Nu-mi trecea deloc prin cap că doamna Pan o fi știind adresa lui G.P. Îi spuneam G.P. prescurtînd, ca să pot gîndi mai repede. Odată am încercat să prescurtez în gînd toate cuvintele pentru a raționa mai iute. Dar n-a ieșit nimic. În privința asta, vă asigur, nu mai e nimic de făcut. Acum nu-mi venea în minte nici măcar faptul că

i-aș putea găsi adresa în cartea de telefon. Mi-era tare ciudă că sînt atît de prost inspirat dar nu mă puteam ajuta cu nimic, așa că am continuat să stau acolo așteptîndu-l pe G. Pandof. Firește, n-avea să treacă tocmai atunci, erau puține șanse să treacă exact cînd îl așteptam eu pe străduța aceea și la urma urmei putea să treacă că tot nu-l cunoșteam. Oricum, ideea e cea mai bună, de vreme ce n-ai alta. A trebuit s-o iau din loc căci începuse să treacă niște camioane și să mă împroaște cu noroi.

Priveam împrejur căutînd să aflu ce am de făcut. Într-o curte, o femeie atîrnase la uscat cămăși și ciorapi. Acum era călduț. Adia un vîntișor dulceag și cred că tot așa fusese la începutul lumii. Am luat-o pe jos pe străduța întortocheată. Am luat-o în jos și asta nu însemna că trebuia să merg undeva anume. Aveam însă o plăcută senzație destul de greu de explicat. Nici n-am încercat să mi-o explic, cînd te simți bine n-are rost să-ți pierzi timpul cu explicații.

Nu-mi rămînea decît să stabilesc planul de bătaie și să mă apuc de treabă. Începusem să tremur de emoție la gîndul că mi se întîmpla ceva cu totul deosebit, fiindcă din clasa a treia de cînd căzusem de pe bicicletă nu-mi mai aminteam să fi avut vreo aventură. Va trebui să reconstitui întreaga viață a maestrului pînă în ziua cînd mașina s-a rostogolit în rîu. Apoi voi stabili cauzele reale ale accidentului; nu puteam fi de acord cu ipotezele vechi. Mi se înfipsese în minte ideea că Pan a fost omorît. În timp ce gîndeam astfel, eram deranjat de cel ce mergea în spate... Tipul de la cimitir. M-am oprit și cînd a ajuns în dreptul meu i-am făcut un semn cu mîna

să stea. Apoi tot prin semne m-am străduit să-l întreb ce căuta la cimitir.

— Sînt gropar, a zis. Nu era mut.

— Ce făceai acolo în fața cavoului?

— Mă uitam la tine.

— N-ai luat tu mortul de acolo?

— Nu.

— Credeam că ai venit să-l aduci, am zis.

— Aha... și cine l-a luat?

— ?!

— Cînd?

— Acum cîteva zile!

— Nu se poate. Joi era acolo. Azi e sîmbătă. Eu le fac doar groapa. După asta nu-mi pasă ce fac, treaba lor. A fost aici o mașină. O mașină verde.

— N-ai întrebat ce făceau acolo?

— Nu. Nu-i treaba mea. Eu fac gropi.

— Nu mai ții minte cum arătau?

— Nu, domnule. Nu mai știu nimic. Pe ăștia vii e greu să-i ții minte, cu ăilalți e altă poveste.

— Habar n-am ce trăncănești. De ce te ții după mine?

— Ți se pare. Nu mă țin după nimeni. Stau în casa aceea, a răspuns și mi-a arătat o casă. A luat-o într-acolo bocănind din piciorul fals.

— Să te uiți bine la ei, dacă mai vin pe acolo! i-am strigat din urmă. A ridicat din umeri fără să-ntoarcă capul și și-a văzut de drum.

Noroiul de pe pantaloni și de pe față mi se uscase și l-am șters cu batista, privindu-mă într-o vitrină. Eram în piață și în apropiere de băncile vopsite în albastru și așezate discret în boschetele tunse englezește. Ascultam vuietul difuz al orașului și mă gîndeam la soarta sicriului furat. De cîte ori trec pe aici, îmi amintesc de ploaia torențială care mă prinsese. Nu e nici o coincidență. De cîte ori trec pe aici trebuie să plouă, iar prezența mea exact în acel timp, nu m-a mirat niciodată. Am intrat în palatul telefoanelor, tocmai cînd primii stropi cădeau pe asfalt. Acolo mi-a venit ideea să telefonez. Desigur, Gică Pandof avea telefon și dacă era așa îl puteam vizita chiar în cursul dimineții. Am așteptat vreo cinci minute pînă cînd o cucoană cu mustăți și părul galben a hotărît să nu mai răsfoiască prin cartea de telefon. Mi-a întins-o și mi-a zîmbit înfiorător. Am găsit imediat numele și adresa pictorului. Locuia pe Aleea 1831, la nr. 10. Telefonul suna de zor și tocmai aveam de gînd să-l închid, cînd am auzit o voce în receptor. Era o voce de femeie măritată. Firește că nu știu de ce mi s-a părut așa. Am întrebat-o dacă soțul era acasă și mi-a răspuns că nu are timp de glume. Atunci am întrebat-o repede dacă pictorul e acasă.

— Depinde, a răspuns. Cine întreabă?

I-am spus că eram eu, un prieten al maestrului.

— Este, a răspuns ea și eu i-am mulțumit frumos.

— Cu plăcere, a răspuns și a închis.

Era evident că sînt tare neîndemînatic, că sînt nemărginit de neîndemînatic, însă prostia încăpățînează pe unii și eu sînt din aceia. Mă consolam la rîndu-mi că sînt destui care nu se pricep la lucrurile pe care le fac, așa că poate mă voi descurca pînă la urmă. Eram în clipa aceea hotărît să înfrunt toate piedicile ivite în cale, incluzînd în acestea și ve-

chiul meu simț polițist. Am urcat în autobuzul care trebuia să mă ducă în Aleea 1831.

Numărul 10 era prins de o casă cu pereți galbeni și acoperiș roșu. Pista de zgură care pornea de la poartă era tot galbenă. Nu reușisem să deschid poarta și am început s-o izbesc cu piciorul. De după cotitura zidului a apărut un cîine cu spinarea țepoasă și glas răgușit. Lătra cu pauze între hămăituri și își ținea capul într-o parte, plin de desconsiderație. Apoi, de undeva, din spatele cîinelui, a apărut o femeie. Cred că era aceea cu care vorbisem la telefon.

— Ce dorești?

— Vreau să vorbesc cu maestrul.

— Cine sînteți dumneavoastră?

— Sîntem prieteni, am zis repede fără să mă gîndesc.

— Ești sigur? Vocea venea din văzduh, probabil de la una din ferestrele arcuite de la etaj. Am apucat să văd o barbă tăiată scurt și un nas ascuțit.

— Da, am zis repede și trebuie să stau de vorbă cu tine.

Femeia mă studia curioasă, neștiind ce trebuie să facă, apoi a alungat cîinele și mi-a făcut semn să intru.

— Nu vă fie teamă, a zis. Nu mușcă.

— Nu mi-e teamă. Mă cunoaște. Ar fi trebuit să-mi fie rușine, dar nu-mi era. Femeia mă conduse pe o scară în spirală. A deschis două uși și m-a lăsat în cameră cu cel pe care-l căutam.

Cred că abia se trezise, fiindcă avea ochii umflați și părul vîlvoi. Stătea în dreptul ferestrei numai în pantalonii de la pijama.

— De fapt cine ești și ce vrei de la mine?

De fapt. De fapt, nu știam nici eu prea bine cum să încep.

— Cred că-l căutam pe maestrul Pan.

El m-a privit curios și nu s-a hotărît dacă trebuie să rîdă sau să mă dea afară. A zis însă serios:

— Nu e aici. Asta pentru simplul motiv că a murit.

— Știu că a murit! Îi caut sicriul.

Pînă atunci G.P. dăduse din mîini și din picioare și se îndoise de la mijloc. Făcea gimnastică. S-a oprit însă cînd a auzit ce-i spuneam și s-a holbat la mine.

— Ești nebun? m-a întrebat el.

— Nu, domnule, sicriul de care vorbesc s-a furat din cimitir.

— Pentru ce l-au furat?

— Habar n-am. L-au furat, atîta știu.

Pandof s-a mai rotit de cîteva ori apoi și-a tras pe cap un pulover.

— De unde știi povestea asta?

— Doamna Pan m-a rugat să-l găsesc. Eu sînt chiriașul ei.

— Aha, credeam că ești de la miliție.

— Nu. Sînt chiriaș!

Și-a tras și o pereche de pantaloni de catifea și s-a încălțat cu niște pantofi ascuțiți.

— Și ce pot eu să fac?

— Credeam că ați fost prieteni. Poate știi unde e mortul. Adică sigur că știi.

Își înnoda șireturile și a ridicat capul.

— Mi se pare că te-am întrebat dacă ești nebun?

— Da, am răspuns, m-ai întrebat.

— De unde vrei să știu eu unde e mortul? Vii cu noaptea în cap, trezești din somn oamenii necunoscuți și-i întrebi de nu știu ce năzdrăvănii.

— Stai jos să discutăm, am zis.

— Mă rog. S-a așezat pe marginea patului. Eu am rămas în picioare. Picături de apă îmi cădeau după urechi, se prelingeau pe gît, altele se scurgeau de pe manșete și se adunau în cerculețe mici jos pe parchet. Am strănutat de două ori și G.P. a făcut remarca că probabil voi răci.

— Nu cred, i-am răspuns. Sînt un tip foarte rezistent. Ascultă, voiam să te întreb: Ai fost prieten cu Pan?

— Colegi de meserie. Eu sînt neosuprarealist. Cred că el era un fel de impresionist tîrziu. Dar era un tip simpatic. Uneori ne îmbătam împreună. Atunci nu te mai înțelegeai cu el. În ultima vreme începuse să tragă la măsea.

— Cînd v-ați văzut ultima oară?

— Am impresia că-mi iei un interogatoriu.

Am repetat întrebarea. Eu știam ce rost are!

— La cimitir. Acolo l-am văzut.

— Vreau să-ți spun, cînd era încă în viață.

— Ultima dată a fost aici. De obicei nu venea la mine. Nu știu ce-l apucase în ziua aceea. Poate voia să afle ce lucrez, sau voia numai să-mi arate tabloul. Și-a aprins o țigară lungă. Părea frămîntat. Scotea rotocoale de fum, pe care le arunca în sus și apoi se scărpina în barbă.

— Ce-ați discutat?

De data asta nu fusese atent și a trebuit să repet.

— Nimicuri. M-a întrebat ce părere am de tabloul lui.

— Nu mi-ai vorbit de nici un tablou.

— Ți-am spus, dar ai uitat. Era un tablou obișnuit. M-am mirat fiindcă niciodată nu m-a întrebat ce părere am despre pînzele lui. Ținea de data asta neapărat să știe. Nu-mi amintesc dacă i-am răspuns. Mi se pare că s-a plictisit. Nu știu de ce făcea atîta gălăgie pentru tabloul acela. G. Pandof aruncase o rotocoală de fum; aveam impresia că fumul lui miroase a ceapă prăjită. Erau țigări străine, groase, lungi, nesfîrșit de lungi. Băiat cu părinți grei, Pandof!

— Maestrul Pan a fost omorît, am spus rar, la cîteva ore după ce a plecat de aici. A intrat în curte și a parcat mașina după cotitura de zgură. Cîinele ăsta al tău l-a lăsat să treacă și n-a lătrat. Femeia l-a adus aici așa cum m-a adus și pe mine.

El mă privea cu o mutră bleagă care mă dezarma.

— Ești sigur că a fost omorît?

— Da!

— Am să-ți fac o mărturisire, a zis încet, aplecîndu-se spre mine. Și eu am bănuit că a fost omorît.

— Ce te face să crezi asta?

— Mi-a spus odată că trebuie să moară, dar nu l-am crezut. Zicea că nu mai are nici o posibilitate de scăpare. Poate că nu era beat, așa cum bănuiam.

— Cineva i-a dorit moartea, iar acum, nu știu din ce motive, i-a furat sicriul. Se uita la mine cu privirea năucă. Sau nu se trezise încă, sau îl ameţise vestea furtului.

— Ce i-a furat?

— Sicriul.

De data asta făcea pe prostul.

— A... da, uitasem. Foarte curios, a zis și a dat pe nas un fir de fum. Fumul mirosea într-adevăr a ceapă prăjită. Ce i-o fi trebuit?

— Nu știu, presupun că era ascuns acolo ceva de preț. Sînt hotărît să găsesc sicriul și pe asasin. Gică Pandof m-a aprobat și s-a oferit să mă ajute.

— Putem merge chiar acum, dacă vrei, să cercetăm locul crimei. N-avea nici un rost dar el a insistat, și în cele din urmă am coborît amîndoi. Eu am ieșit în stradă în timp ce el a scos din garaj o mașină mică, gheboasă, ca un melc.

— Nu te uita că arată așa, ai să te convingi că fuge de mănîncă pămîntul. Mi-a deschis portiera din dreapta și mi-a făcut semn să urc. Abia atunci am apucat să observ că avea o culoare verde. Verde închis. M-a fulgerat gîndul că, sesizînd primejdia, hotărîse să mă curețe. Apucasem să mă urc alături de el, iar bărbosul pornise și portiera s-a trîntit singură, sechestrîndu-mă înăuntru.

Părea foarte sigur pe el. Nu l-am întrebat nimic pînă cînd mașina a trecut de ultimul post de control. Nu eram un papălapte și nu-mi era teamă de o răfuială în doi. Dacă-și închipuia că va scăpa așa ușor de mine, se înșela de bună seamă. O voi face pe prostul dîndu-i impresia că nu bănuiesc nimic. Acum gonea cu aproape 90 km la oră și părea foarte bine dispus. Melcul mergea grozav.

— Cunoști drumul? l-am întrebat după un timp.

A dat din cap a încuviințare și a mormăit:

— Bineînțeles, am mai fost pe aici. E un drum pe care l-am mai făcut.

„Cu Pan l-ai făcut, mi-am zis în gînd. Cînd l-ai omorît, probabil".

— Cu Pan, a zis el, făcîndu-mă să tresar. A rînjit scurt și s-a uitat în oglindă. Cred că voia să vadă dacă nu ne urmărește cineva. Lui Pan îi plăcea al naibii prin locurile astea. Iarba, copacii, apele. Pan a fost un poet, știai asta?

— Nu, nu știam, am răspuns. Mașina alerga cu aproape 100 km pe oră. Ar fi fost oricum absurdă orice încercare de a sări. Dacă avea o armă în buzunar? Barba îi sălta iar nasul ascuțit ca un cioc de cioară cu cîteva fire ce-i ieșeau din nări îmi călcau pe nervi. În stînga și în dreapta defilau șiruri de copaci drepți, borne kilometrice vopsite în alb-roșu și priveam cu dragoste colțurile verzi de parcă în curînd trebuia să-mi iau adio de la ele.

— Cam pe acolo e podul, a zis, arătîndu-mi în depărtare un drum lăturalnic, care pleca din șoseaua principală.

— Te rog să oprești o clipă, l-am rugat.

— Pentru ce?

— Am puțină nevoie!

— Nu poți răbda pînă ajungem la pod?

— Nu, te rog oprește acum! O clipă și sînt gata.

— Bine! A oprit la marginea șanțului a coborît și a început să se întindă, în timp ce eu mă așezasem mai deoparte, cu spatele la șosea și cu fața la un copac.

Nu-l scăpam însă din vedere, și dacă avea de gînd să umble la buzunar, eram pregătit să plonjez. A rămas însă nemișcat privind cu palma streașină la ochi drumul de țară care întretăia firul rîului.

Cînd am terminat și m-am apropiat de el, a dus repede mîna spre buzunarul de la piept. I-am luat-o însă înainte.

Gică Pandof, prescurtat G.P., s-a rostogolit greoi pe iarba fragedă, iar barba țepoasă a rămas împinsă înainte spre cerul întunecat si semăna cu spinarea propriului său cîine. I-am băgat mîna în buzunar dar n-am găsit decît pachetul de țigări cu nume greu de memorat. Cred că nu se folosea de revolver și nici de cuțit. N-am găsit nimic deosebit nici în celelalte buzunare, dar fiindcă în timp ce-l buzunăream a dat semne că vrea să-și revină, l-am tras în mașină. Am răsuflat ușurat cînd l-am văzut pe bărbos stînd cuminte pe bancheta din spate. Mi-am șters apoi transpirația, am strănutat și am hotărît să-mi continui drumul. M-am urcat la volan avînd grijă ca nu cumva celălalt să se trezească. A stat însă tot timpul cuminte și am ajuns la podul de lemn. Era un peisaj ciudat. Un drum îngust și noroios urca printre copacii răzleți. Movile de pămînt așezate acolo de natură, fără nici o noimă. Înspre pod drumul cobora brusc, ca apoi să urce din nou, pierzîndu-se după crestele caraghioase acoperite cu smocuri de iarbă roșcată.

Am oprit la cîțiva metri de podețul strîmt și fragil. Mi-a trecut prin cap că se putea foarte bine ca lui Pan să nu-i fi ținut frîna, cînd se prăbușise cu capul în jos de pe pod. Rîul repede și învolburat săpase o albie adîncă. Erau, după aprecierea mea, vreo 4—5 metri. Începuse din nou să picure. Apa tulbure bolborosea în maluri învîrtind paie și crenguțe aduse de cine știe unde. Într-o salcie rahitică stătea o cioară udă și ironică. Nu i-am dat nici o atenție și am coborît din mașină. Mă oprisem pe podeț și m-am aplecat pe jumătate peste balustrada grosolană, confecționată dintr-o bîrnă de mesteacăn, care a scîrțîit amenințător. După ce am studiat cu atenție ce se putea studia, am coborît anevoie malul abrupt. Nu știu ce scop a avut manevra asta, dar m-am împotmolit la cîțiva centimetri de piciorul podului, în mîlul galben maroniu ce mirosea a broaște moarte. Lunecasem, îmi murdărisem pantalonii și haina iar în pantofi clefăia mîlul acela scîrbos.

Mă întorceam și o pornisem de-a bușilea înapoi, cînd am observat la mai puțin de un metru, în dreapta, lîngă piciorul noduros, un obiect care a făcut să-mi înghețe sîngele. Obiectul acela era un om mort. M-am cățărat lunecînd mereu pe taluzul moale și am rupt-o la fugă pe cîmp, fără să mai privesc în urmă. Alergam către șosea, către stația de autobuz. Șoseaua era cam pustie și autobuzul nu se grăbea să apară. Se auzea ceva venind, însă din direcția opusă. Și apoi era un turism, după zgomotul de mașină de tocat carne al motorului. Marginea șoselei era însă plină de bălți și fiindcă nu aveam chef să mă las stropit de orice imbecil,

m-am întors. Cam în aceeași clipă am constatat că individul sărise cu două roți pe margine și se îndrepta spre mine cu vreo 80 km./oră și dacă în cei cîțiva metri ce ne despărțea, unul din noi nu avea să se ferească, nu mai încăpea vreo îndoială că se producea o catastrofă. De obicei nu fac mare caz de viața unui pieton prăpădit ca mine și aș vrea s-o pun la dispoziția științei, sau în alte scopuri înălțătoare. Dar nimeni nu mi-a cerut deocamdată să mă sacrific pentru binele umanității. Fapt e că cetățeanul a dat buzna peste mine și, necunoscîndu-i intențiile, spiritul meu de conservare a sărit înapoi și s-a lipit cu spatele de zidul unui pod. Automobilul a cotit și el brusc, clătinîndu-se gata să se răstoarne. Cel dinăuntru a redresat mașina, dar m-a pierdut pentru o secundă din vedere, fiindcă cu toată sîrguința depusă n-a izbutit decît să-mi rupă unul din cracii pantalonului, cu bara de protecție din spate. Dacă interesul omului fusese acesta, atunci putea să fie satisfăcut; înclin însă să cred că nu era prea mulțumit, deoarece mașina a dispărut în ploaie după ce a scos din pămînt un puiet de plop și a strîmbat un semn de circulație Nu vreau să fac din mine un erou, așa încît nu susțin că povestea asta fusese un atentat. Era tot așa de posibil ca automobilistul să fi fost beat criță. să mă fi confundat cu vreun biet coleg de școală care-i punea șoareci morți între tartinele cu gem de caise, sau amîndouă la un loc, lucruri total inexacte întrucît șoferului nu-mi amintesc să-i fi dat eu de băut ceva, iar colegi nu am fost. Întîmplarea m-a amuzat însă în mod deosebit, și mi-a readus buna dispoziție. Voiam cu tot dinadinsul să-l

văd pe tip întorcîndu-se și m-am așezat în mijlocul străzii. N-a mai trecut însă decît un camion care m-a stropit cu noroi și o duduie la volanul unui Fiat care mi-a spus să mă duc dracului de-acolo. Vehiculul următor a fost însă autobuzul și, cu părere de rău, am sărit înăuntru. Tot drumul am stat lipit lîngă șofer, ținîndu-mi cu mîna fragmentul de pantalon care altfel flutura ca un steag întors dintr-o bătălie pierdută. În această stare de dubioasă moralitate nu mai putea fi vorba de continuarea cercetărilor și, în consecință, cel mai cuminte lucru era să mă întorc acasă. Probabil doamna Pan mă aștepta cu nerăbdare. Îi voi spune că... desigur, doamna mă consideră un locatar serios și nu doresc să-și schimbe impresia văzîndu-mă cu pantalonii în mînă. Trebuia să trec pe la un croitor.

Am coborît într-un loc nu prea frecventat, unde se găsea croitoria pentru bărbați și femei „La Cornelius". Am traversat strada cu un aer distant și am trecut pragul atelierului de croitorie cu alura unuia de-ai casei. M-a întîmpinat o duduie foarte blondă și foarte pistruiată care dorea să se mărite. Era în dosul unei tejghele lustruite și măsura cu un lemn gradat lungimea tejghelei.

— Unde este domnul Cornelius? am întrebat intrînd direct în subiect ca dumneaei să înțeleagă că sînt foarte grăbit.

— Domnul Cornelius? Părea contrariată.

— Da. Nu-i aici?

— N-avem așa ceva, a răspuns suav.

— Atunci de ce se cheamă „La Cornelius"?

— A fost un eveniment istoric, a gungurit iar. La Roma.

— Şi cine răspunde aici?

— Eu. Cu ce vă servesc? Văzuse că-mi ţineam pantalonii cu mîna, dar pesemne voia să-i exprim lucrul acesta pe cale bucală.

— Mi-am agăţat pantalonii, am zis. Vreau să-i cos fiindcă nu pot umbla aşa.

— Bineînţeles. Vă servesc imediat. Vă dezbrăcaţi şi aşteptaţi cîteva minute. Erau obiceiuri ciudate în cartierul acela. Sper totuşi că pistruiata nu avea de gînd să mă dezbrace fiindcă nu înghit asta nici de la doctoriţe cărora, printr-o tacită convenţie socială, le este permis să te despoaie şi apoi să te cerceteze ca pe o planşă anatomică. Eu personal însă aş propune ca fiecare să se ocupe de ai lui. Pistruiata mă privea cu insistenţă şi, în cele din urmă, a zis, părînd jenată:

— Dacă vreţi să intraţi în cabina de probă, am să trimit pe cineva să se ocupe de dv. Părea jignită că nu am încredere în ea. Dar acum lucrurile se aranjaseră. I-am predat pantalonii rupţi şi stropiţi cu noroi. Mi-am scos şi haina pe care am pus-o pe spătarul scaunului să se usuce şi mi-am întins picioarele. Pe masă erau răvăşite nişte reviste de modă. N-am să încetez niciodată să mă minunez cum pot să piardă vremea oamenii cu caraghioslîcurile acelea de haine şi pălărioare. Dacă toţi ar fi ca mine, cei de la casele de modă ar trebui să se apuce de agricultură. Mai era pe masă şi o cărţulie galbenă, soioasă, cu aspect de carte de rugăciuni. Coperta era jumătate ruptă şi din titlu se mai putea citi doar: „Ucigaşii din ... “

Am luat-o şi am deschis-o la întîmplare la pagina 72. Am început să citesc:

„... Bing pătrunsese cu revolverul în mînă. Se lăsase o tăcere grea pe care Bing a rupt-o imediat.

— Toată lumea mîinile sus, zise el şi înaintă un pas.

— O, nu! O, nu! Bing, te rog, spuse rugător femeia cu voal pe faţă. Pentru numele lui Dumnezeu, nu face una ca asta. Dar Bing era necruţător.

— Hei, tu de colo, de ce ai ridicat numai o mînă?

— Am o singură mînă, răspunse tîlharul.

— N-are importanţă, spuse Bing furios, şi trase două focuri de revolver în tîlharul care se prăbuşi într-un lac de sînge.

— Aşteaptă, strigă Mac Donald văzînd că Bing îşi îndrepta pistolul asupra sa, aşteaptă cîteva clipe şi prietenul tău va fi eliberat.

Mac Donald gemu de furie. Femeia cu voal îi puse lui Bing mîna pe umăr şi zise:

— Să vă calc pantalonii?

— Da, am răspuns, furios că fusesem întrerupt, sigur că da.

— I-am curăţat de noroi, s-a lăudat glasul.

— Bine, mulţumesc, am zis şi mai furios ca prima dată. Omul care mă întrebase a dispărut şi am reluat lectura.

Femeia cu voal începuse:

„— Ah, Bing sînt atît de nenorocită ... Cine ştie unde sînt acum diamantele mele ...

— Fii liniştită, a făcut detectivul luîndu-i mîna în ale sale, totul se va termina cu bine.“

Tocmai mă întrebam cum de-i luase Bing „mîna în ale sale“ cînd îl ameninţa cu pistolul pe Mac

Donald și unul din bandiți a izbutit să pună mîna pe revolver, cînd am auzit o voce pistruiată:

— Alo, Miliția, Miliția vă rog, aici croitoria „La Cornelius“, avem un client ciudat . . .

— O mișcare, coyot scîrbos și vei fi mort. Toată lumea mîinile sus! N-am apucat să văd dacă coyotul a fost ucis că tipul amabil care mă dezbrăcase de pantaloni s-a reîntors purtîndu-i pe braț.

— Sînt cam pătați, a zis omul, dacă doriți, vă pot recomanda o rețetă. N-aveam nevoie de rețetele lui și i-am zis să nu se deranjeze, fiindcă nu era nevoie. Mi-am pus pantalonii și haina, apoi i-am șoptit:

— Aș vrea să te rog ceva: cartea asta . . . aș vrea s-o cumpăr.

— E a responsabilei, dar dacă doriți, pot vorbi cu dînsa.

— Te-aș ruga tare mult . . .

„. . . Mac Donald rămăsese țintuit locului. Nu se aștepta la așa ceva.

— Anine, zise el, ți-ai schimbat obiceiurile.

— Unde e Waren?

— Ți-am mai spus, mi se pare, Waren a fugit cu harta.

— Mac Donald, zise Anine cu o voce caldă, diamantele sînt ale mele, orice ați face voi, pînă la urmă vor fi ale mele, nimeni nu mi le va putea lua, chiar dacă ar fi să vă ucid pe toți. În timp ce rostea aceste cuvinte Anine trase trei focuri de revolver.

— Mă ierți Mac Donald, rosti ea în încheiere, am spus sus mîinile pentru toată lumea.

— Era Charli, zise acesta cu tristețe.

— Regret, spuse acum Anine. Și-acum ascultați-mă cu atenție:

Am închis cartea căci intrase tipul.

— Mi-a spus că v-o împrumută, zise el amabil. Am reușit să mă strecor afară din locul acela și m-am îndreptat spre casă. Eram foarte curios să aflu ce avea de gînd să facă Anine cu bandiții. Fusese o dimineață bogată în evenimente și simțeam nevoia camerei cu mobilă veche, a muzicii vechi și a doamnei bătrîne.

Mă aștepta. Privirea ei mută conținea întrebarea:

— Ei, ce-ai făcut?

— L-am găsit, am răspuns sprijinindu-mă de canatul ușii.

— . . . și unde e?

— Acolo, la cimitir.

— E acolo spui? L-ai găsit?

— Da.

— Tocmai ți-a venit o scrisoare. Îți mulțumesc frumos. Nu credeam că ai să-l găsești așa repede.

Am luat distrat plicul și am intrat în casă.

— Spui că-i acolo?

— Da, e acolo, am strigat din urmă.

Capitolul II

O FEMEIE ESTE O FEMEIE

Îmi era dor al naibii de Felix. El și soră-sa erau singurele mele cunoștințe în B. Cred că trecuseră mai bine de trei ani de cînd nu-l mai văzusem. Soră-sa zicea că era de cîteva luni la o școală. Poate aveam noroc să-l găsesc. Era duminică și i-o fi venit prin cap să mai dea pe acasă. Orice s-ar spune, Felix e un tip cu mintea dezghețată. Altfel n-ar fi reușit să încrucișeze și să descopere soiurile acelea de ierburi și nu s-ar fi scris în ziare despre el. Am să-i povestesc întîmplarea asta în care intrasem pînă la urechi, și el, care nu se pierde niciodată cu firea, are să-mi spună ce-i de făcut. Dar nu are să se întîmple așa, mi-am zis imediat, nu poate fi așa pentru că niciodată nu se termină cum îmi închipui eu, mereu se ivește ceva care dă totul peste cap. Așa că liniștește-te, mi-am zis, pe Felix n-ai să-l găsești acasă, ori dacă e acasă intervine altceva, nu poți să știi ce anume.

Felix locuiește la etajul 8. În total sînt 9 etaje, dar liftul nu urcă la ultimul. Merge doar pînă la 8.

Înainte de a apăsa pe butonul soneriei am tras cu urechea. auzisem înăuntru un obiect căzînd cu zgomot, o farfurie ori o vază, habar n-am ce, în orice caz, ceva spărgîndu-se. Însemna că era acasă,

fiindcă el e neîndemînatic și scapă din mînă toate lucrurile iar soră-sa îi zice „blegule".

Soneria a țîrîit prelung, dar n-a ieșit nimeni să-mi deschidă. Ce naiba făcea înăuntru nu puteam pricepe. Nu se mai auzea nimic și dacă n-aş fi auzit zăngăneala aceea aș fi jurat că nu-i nimeni acasă. Am sunat din nou şi iarăşi n-a apărut nimeni.

— Hei, am țipat, pe gaura cheii, nu te mai ascunde, te-am văzut. Știu că ești acasă, deschide odată.

S-a lăsat tăcere, vocea mea cădea vertiginos în spirală prin spațiul dintre scări. Cînd a ajuns jos, s-a pocnit de pardoseala de mozaic şi a rămas acolo lată.

Dinăuntru tot nu se auzea nimic. Asta m-a cam înfuriat, probabil fiindcă am început să bat cu pumnii în ușă și să zbier să mi se deschidă. Felix are niște cunoștințe pe care nu le poate suferi și, desigur, bănuia că e una din acelea. Cineva a umblat la broască, a întors o cheie şi a deschis ușa brusc. Era o mutră pe care n-o mai văzusem niciodată, un tip cu o mustață strîmbă, cu pălărie și cu un baston gros în mînă. De ce stătea în casă cu pălăria pe cap? începusem să mă întreb cînd individul a țîșnit cu mîna liberă în pieptul meu, m-a apucat zdravăn și după ce m-a apucat zdravăn m-a tras cu o forță nemaipomenită înăuntru. Mă împiedicasem de ștergătorul din fața ușii și, așa cum stă în firea lucrurilor, aș fi căzut dacă nu m-ar fi prins de gulerul hainei un domn care se afla întîmplător în hol. Domnul acela a continuat să mă țină de guler și a zis:

— Să nu mai țipi, omule, că deranjezi vecinii.

— Bine, am răspuns, n-am să mai țip.
Între timp, cel cu bastonul a încuiat ușa, s-a proțăpit în fața mea măsurîndu-mă cu o mutră acră.
— Cine dracu te-a adus aici?
— Nimeni, am venit singur.
— Nu face pe tîmpitul, m-a insultat, mai e careva cu tine?
— Nu. Îl căutam pe...
— Gura, a șuierat mustăciosul, ține-ți gura. Hai dincolo.
Domnul care mă prinsese i-a cedat gulerul celui cu mustață. Și, împingîndu-mă înainte, m-au dus în camera lui Felix.
— Stai jos, a spus amabil domnul.
M-am așezat pe un scaun cu spătar. Celălalt mă privea urîcios, și-a tras pălăria pe ochi și s-a apropiat de mine.
— Să nu faci nici o mișcare, a spus.
S-a apropiat să mă controleze prin buzunare, a scos tot ce a găsit pe acolo și a pus pe masă. E un hoț de buzunare, un pungaș lipsit de scupule îmi spuneam, pe cînd celălalt e un adevărat gentlemen, nici nu-l interesează ce a umflat hoțul din buzunarul meu. E chiar simpatic, dacă mă gîndesc bine. Ceea ce nu lămurisem, constituia prezența lor în apartamentul lui Felix. Fiindcă pe el nu-l zărisem nicăieri, nici pe el și nici pe soră-sa.
— Unde-s banii? a zis dintr-o dată mustăciosul zgîindu-se la mine.
— Care bani?
— Alea patruzeci de mii. Ori nu știi de ele.
— Nu știu.

— Atunci ce cauți aici?
— Îl căutam pe Felix. Omul s-a holbat la mine.
— Care Felix, mă?
— Felix, am răspuns, prietenul meu.
— Ce apartament e ăsta? a întrebat atunci domnul cel politicos.
— Șaizeci și șase.
— Nu e etajul nouă?
— Nu. Nouă e deasupra. Aici e opt.
— Opt? a făcut dumnealui și a înjurat, cum se poate?
— Păi probabil ați venit cu liftul, liftul nu urcă la nouă. Se oprește la opt. Mustăciosul a tras și el o înjurătură.
— E foarte neplăcut, am spus văzîndu-i atît de încurcați.
— Da, a recunoscut gentlemenul, într-adevăr e foarte neplăcut. Ce-o să facem acum?
— Ce să faceți; oricine poate să greșească, se întîmplă oricui, chiar și lucruri mai grave. Liftul e de vină, nu vor să-l repare, dar dacă aveți treabă sus nu trebuie să vă simțiți prost, nu m-ați deranjat deloc.
— N-o luați așa domnule, a răspuns gentlemenul, e drept că trebuie să vă cerem scuze, dar nici nu putem lăsa așa totul. Vrem să punem mîna pe banii ăia și n-avem chef să dăm cu ochii de nimeni. Așa că într-un fel, trebuie să ne descotorosim de dumneavoastră.
— Sînteți hoți? am întrebat.
Mustăciosul îmi cîntărea în palmă actele și mărunțișurile de prin buzunare.
— Să-l achităm a propus scurt...

— Nu, s-a împotrivit omul meu, n-ar avea nici un rost o crimă.

— Atunci ce facem cu el?

— Cred că e mai bine să mă achitați, am zis.

— De ce mă rog? a sărit arțăgos mustăciosul.

— Am motivele mele să cred asta, i-am spus la fel de țepos.

— Ești dat dracului, a mormăit, te pomenești că puțin îți pasă dacă-ți crăpăm capul ori nu. Cum te cheamă?

— N-ai actele mele în mînă, m-am rățoit, nu știi carte?

— Mă gîndesc că o să fiți amabil să nu spuneți nimănui că am fost aici, a intervenit celălalt, mă gîndesc că dacă ne-ați da concursul am termina cu bine treaba și toată lumea ar fi mulțumită. Dumneavoastră o să tăceți, iar noi o să vă fim recunoscători.

— Firește, n-am să suflu o vorbă. Iubesc discreția.

— E-n regulă, a spus bucuros domnul, ca să fie mai ușor să păstrați tăcere vă punem un căluș. Cred că nu aveți nimic împotrivă.

— Nu. Nu mi s-a pus niciodată.

— Și o să vă legăm zdravăn, s-ar putea să mai sune cineva. să-l mai caute cineva pe prietenul dumneavoastră.

— Desigur, domnule, ar putea să mai vină cineva.

— În regulă, a mormăit mustăciosul, și a scos la iuțeală nu știu de unde o sfoară. Mi-a legat încheieturile mîinilor, le-a legat la spate atît de strîns ticălosul, încît m-au trecut căldurile. Apoi a smuls perdeaua și mi-a imobilizat picioarele. Înfășurase de cîteva ori perdeaua și după picioarele scaunului și fiindcă i-a mai rămas un capăt mi l-a introdus în pantof.

— Vă rugăm să ne scuzați, a zis plin de jenă celălalt, e o situație neplăcută și noi sîntem vinovați. Ar fi trebuit să ne uităm la ce etaj se oprise liftul. Nu ne-o luați în nume de rău.

— Se întîmplă fel de fel de situații neplăcute din pricina administrațiilor, am comentat. Voiam să-i mai spun că de fapt îl simpatizam și nu i-o luam în nume de rău dar, între timp, banditul care mă întîmpinase mi-a băgat în gură o cîrpă, cred că era un prosop ori un șervet de șters vasele pentru că am simțit un gust leșios și o labă păroasă. a tîlharului, împingîndu-mi cîrpe în gîtlej. A rămas apoi cîteva clipe privindu-și satisfăcut opera. Dădea din cap mulțumit și am priceput că aveam să rămîn așa cine știe cît, pînă o veni cineva să mă dezlege. Domnul cel plin de bunăvoință înclină capul si făcu un semn de neputință cu mîinile. Îl înțelegeam foarte bine. Îl urmă pe celălalt și i-am auzit deschizînd ușa. Numai că mustăciosul s-a întors repede și am bănuit că uitase ceva. Se îndreptase țintă către un obiect aflat undeva în spatele meu. A zăbovit cîteva clipe, nu știu ce putea face acolo însă aveam să mă lămuresc imediat, fiindcă individul m-a pocnit cu ceva foarte tare în cap. A sunat sec ca o păstaie care crapă de uscăciune. Preț de cîteva clipe mi-au jucat înaintea ochilor sîmburii aceia rotunzi care răsăriseră din păstaie. Se vînzoleau în aer fără să le pese că asta era împotriva legilor gravitației și a altor legi de soiul ăsta care susțin cu tărie că astfel

de lucruri sînt pur și simplu un rod al imaginației. După care bobii săltăreți s-au potolit, au început să se așeze cuminți la pămînt.

Ceva mai tîrziu, nu pot aprecia cu exactitate ce înseamnă asta, ceva mai tîrziu zic, m-am întîlnit cu Ani. Mai precis, am văzut-o trebăluind prin cameră în timp ce eu mă aflam întins pe canapeaua de burete. Pe frunte Ani îmi trîntise o cîrpă udă. Avea și asta un iz de oțet și, fiindcă era foarte udă, îmi picura după urechi zeama ei de salată orientală. Am gemut scurt ridicîndu-mă în capul oaselor, străduindu-mă să nu mă clatin și să mă mențin în această poziție decentă. Ani a simțit că-mi revenisem. S-a întors către mine. Arăta tare speriată drăguța de ea, palidă și cu ochii întrebători.

— Stai liniștit, nu face eforturi, a șoptit venind lîngă mine.

— Nici nu fac, am căutat s-o liniștesc, mă simt foarte bine. Ce naiba s-a întîmplat?

— Nu știi ce s-a întîmplat? a întrebat ea și mai speriată.

— După ce au plecat ăia, după asta nu mai știu nimic.

— Te-am găsit legat de scaun. Ești rănit la cap. Cu cine te-ai bătut? Mi-am pipăit creștetul. Ani avea dreptate. Descoperisem o denivelare dureroasă peste care ea pusese prosopul. Apăruse în mijlocul capului ca un dop de plută. Doamne, ce mă ustura locul acela!

— Nu te mai zgîi la mine, am certat-o, nu-i decît un cucui, nu face din asta o tragedie.

— Te-ai bătut cu Felix?

— A venit?

Ea s-a întristat. Coborîse privirea și s-a ridicat. A mers alături, în hol și acolo și-a suflat nasul.

— N-a venit, a răspuns de acolo, cine te-a bătut?

— Au fost aici niște indivizi.

— Ce indivizi? Apăruse în cadrul ușii și din nou părea tare speriată.

— Nu te teme Ani, nu veniseră la voi, habar n-aveau că liftul nu urcă la nouă și greșiseră apartamentul. De dată asta fata s-a liniștit. Mă privea cu ochii ei rotunzi ca niște cireșe, mereu neliniștiți:

— Atunci pentru ce te-au bătut? Pentru ce te-au legat?

— Te-am rugat să te potolești, Ani, am uitat să-ți zic că ăștia erau niște hoți. Pricepi? Am dat peste ei și le-am explicat că aici e etajul opt. M-au legat de scaun și cel cu mustață m-a pocnit. După asta și-au văzut de treabă. Ce ți se pare complicat? Mai bine spune ce mai e cu Felix. Cînd naiba are de gînd să termine școala.

Nu știu ce se petrece cu Ani. Iar se întristase și din nou și-a căutat o ocupație în camera alăturată.

— E bine, am auzit-o de dincolo, scrie că e bine.

— Mie nu mi-a scris nimic, cînd se întoarce?

— La iarnă, spunea ea încet, la iarnă.

— Așa scrie?

— Da.

— Vrei să-mi dai și mie scrisorile, Ani? Îmi era tare dor de el. Fata a năvălit în cameră și abia s-a oprit lîngă mine gata să mă dărîme. Ce Dumnezeu era cu ea?

— Ce vrei, ce vrei să știi, ce vrei? a spus bîlbîindu-se.

— Ești nebună, am afirmat, ce-aș putea să vreau?
— De ce-mi ceri scrisorile?
— N-ai spus tu că a scris? Voiam să văd ce scrie. Dacă nu vrei și te supără chestia asta nu țin neapărat să citesc. Continua să se uite bănuitoare la mine.
— Ești sigur că e singurul motiv pentru care mi le ceri?
— Bineînțeles! Ce-i cu tine?
A oftat și și-a plimbat degetele ei subțiri peste marginea canapelei. Parcă stătea la îndoială dacă să-mi spună sau nu un lucru care o chinuia de multă vreme.
— Nimic, a zis moale, m-am speriat cînd te-am văzut.
— Nu-i adevărat, Ani, mai e ceva! S-a petrecut ceva cu el. Spune drept, așa-i că e în legătură cu el?
— Știi ceva?
— Nu știu nimic. S-a ridicat încet. Era limpede că niște lucruri nu-s în regulă și ea știa foarte bine care-s lucrurile acelea. A scos din bufet o sticlă cu gîtul lung și două pahare. Iar uitase că nu beau. Toți îmi dădeau să beau, probabil că toată lumea bea și dacă toți fac la fel, n-ai de ales.
— Știu că nu bei, și-a amintit ea, dar asta o să-ți facă bine.
— Mulțumesc, Ani. Mă ridicasem în picioare și nu pot susține că aș fi fost foarte sigur pe ele. Ba chiar nu aveam nici un pic de încredere. Păreau niște biete bețe șubrede de brad, rupte dintr-un gard și mă așteptam să trosnească și să se năruie sub mine. Cel mai bun lucru pe care l-am făcut a fost că le-am depus sub scaun, sub scaunul în care mă țintuise mustăciosul, banditul de mustăcios. Acum furia împotriva lui crescuse, cam în aceeași măsură în care celuilalt îi purtam sentimente alese. Așezat pe scaun, mă simțeam mai în siguranță și am luat paharul pe care mi-l întinsese Ani, fiindcă spunea că îmi va face bine.
— Nu ai aflat că Felix și-a dat demisia de la Grădina Botanică?
— Nu, habar n-aveam. Atunci mi-ai zis că e plecat.
— Este, a admis ea. Este și nu știu cînd se întoarce.
— Vorbeai de șase luni mi se pare.
— Da, a răspuns cu o voce care nu prevestea nimic bun, așa am spus, dar atunci te-am mințit.
— Ia-o încet, am sfătuit-o, n-ai să începi să-mi bocești, doar n-ai să-mi spui că frate-tu a murit.
— Nu, a scîncit ea și s-a pornit, nu, dar e ceva atît de groaznic.
Ce reușise să facă atît de groaznic mormolocul acela de Felix, încă nu aș fi fost în stare să bănuiesc. Ani însă e o ființă plină de prejudecăți, nemaipomenit de sperioasă, așa că nu m-aș fi mirat să aflu că Felix uitase să-și cumpere bilet de tren și-l reținuse pentru vreo amendă. Mi-am băut tacticos paharul, avea dreptate, alcoolul mă înzdrăvenea și am așteptat să sfîrșească cu miorlăielile.
— Ei, am provocat-o, acum că ai făcut-o și pe asta dă-i drumu! Și-a ridicat ochii înlăcrimați către mine, grozavi ochi avea, și iar a oftat. Părea prea îndurerată pentru o nenorocită de amendă.

— Te-am mințit atunci, a zis, sughițînd, nu l-am mai văzut de trei luni pe Felix. E groaznic ce a făcut, și îi e rușine.

— Ce naiba a făcut? Și-a oprit un sughiț cu palma și m-a fixat plină de gravitate.

— Îi ești într-adevăr prieten?

— Ce, te mai îndoiești?

— Atunci am să-ți spun pentru ce am fost nevoită să-i cer demisia, pentru ce se ascunde de toți și de mine chiar.

— De ce Ani?

— A omorît un om, a vorbit, cu glasul gîtuit de emoție.

— Nu cred! am exclamat surprins. Nu cred că Felix a făcut una ca asta!

— A omorît un om, repeta ea cu încăpățînare, nici eu nu l-aș fi crezut în stare.

— Și de ce ar fi făcut-o?

— Nu știu. A suspinat adînc și a adăugat: nu-mi dau seama.

— Și ... cine este mortul?

— Pictorul acela, a răspuns ezitînd, pictorul acela ... Pan. Cum ajunsese la concluzia că Felix îl omorîse se cuvenea să aflu. Desigur, îi juca iar imaginația vreo festă. Nătărăul ei de frate dispăruse iar cine știe pe unde, în căutare de ierburi, acum în apropierea iernii, iar ea se grăbea să-i toarne pe cap o crimă.

— Toate bune Ani, i-am spus, dar vezi că pe ăsta de care vorbești tu l-au omorît alții. Nu trebuie să faci din asta o dramă, și dacă ții neapărat, o să-și ia și el partea.

— Ce vrei să spui?

— Nu știu cum să-ți explic. Sînt oarecum amestecat în afacerea asta. Zău nu pricep de ce te legi de bietul mort. Ani nu pricepea deloc. Prevedeam că are s-o țină pe-a ei, că Felix îl omorîse, și așa a fost.

— Felix pleca la pescuit, pe rîu în sus, susținea ea. În seara aceea fusese la pescuit, știam că s-a dus și-l așteptam să se întoarcă. Am bănuit că s-a petrecut ceva, văzînd că-i aproape zece și nu mai vine. N-am vrut să anunț pe nimeni, știi tu, cîteodată se duce după plantele lui. Dar peste cîteva zile l-au găsit pe omul acela înecat în rîu.

— Nu fi proastă Ani, pentru ce avea să-l omoare Felix pe Pan? Nici măcar nu se cunoșteau.

— Poate se cunoșteau, mi-a tăiat-o, poate a fost un accident. Așa cum văd eu lucrurile e posibil să fi fost un accident.

— Cum vezi tu lucrurile? Ani s-a întremat cu un pahar de coniac și mi-a turnat și mie.

— Mașina a căzut de pe pod, a reluat ea, probabil profesorul o fi încercat să-l ferească pe Felix. Îl știi tu cum merge fără să se uite în jur. S-or fi speriat amîndoi și mașina a căzut în rîu iar pictorul în cădere și-a sfărîmat capul. E înfiorător ce s-a petrecut. Era seară și s-or fi pomenit unul în fața celuilalt. Iar lui Felix i-a fost frică să recunoască văzînd ce se întîmplase din pricina lui. Doamne, ce nenorocire!

— Stai, am oprit-o, tot ce spui tu e o curată aiureală. De unde știi că a fost așa?

— Așa a fost. Mi s-a spus că s-au găsit în apropiere de locul crimei niște peștișori. De unde puteau

fi peștii ăștia decît de la el? Cine știe cum îi scăpase fugind din locul acela.

— Și după asta ce-ai făcut?

— Pe la zece am coborit să dau un telefon. Credeam că trecuse pe la Grădina Botanică, aș fi aflat de acolo ceva în legătură cu el. Dar mi s-a spus că dispăruse de la prînz. Plecase cu undița și nu mai dăduse pe la ei. Am stat vreo jumătate de oră. Poate în timpul acesta el a fost pe acasă și negăsindu-mă s-a îngrozit și mai mult de fapta lui.

— Unde ar fi putut să fugă?

Ani a ridicat din umeri. Era foarte palidă și cu unghiile lungi zgîria fața de masă. Era nemaipomenită la inventat chestii din astea chiar dacă și-l închipuia pe frate-său asasin și avea darul să creadă neclintită în închipuirile ei. Mi am zis că are să-mi fie greu să-i scot din cap ideea, chiar dacă l-aș aduce de mînecă la ea și l-aș pune să jure că a făcut trebușoara aceea el și nu altul.

— Mi-e tare milă de bietul Felix, spuse sfîrșită.

— Știu că ești miloasă, Ani, vorba e că nu pricep un lucru din tot ce spui tu.

— Ce anume?

— Dacă Felix a făcut crima, așa cum susții tu, ce rost are să stea ascuns? Nu-și dă seama că în felul ăsta bănuielile se îndreaptă către el? Doar s-a stabilit că nu a fost vorba de o crimă, ci de un accident.

Ea nu se gîndise la situația de care-i vorbeam.

— Într-adevăr, a fost de acord, o fi aflat că nimeni nu-l acuză de crimă.

— Exact, mi-am continuat înlăturarea supozițiilor ei, atunci de ce se ascunde?

— Îi e rușine, a găsit la repe eală ea, îi e rușine de mine. De mine nu se poate ascunde, ar fi trebuit să recunoască.

— Atunci cum rămîne?

— Nu înțeleg, a recunoscut, este ceva neclar în istoria asta. Bietul Felix, tare mult aș vrea să-l știu nevinovat. Nu cred în ruptul capului că ar fi omorît cu bună știință. Mă tem că lucrurile s-au petrecut așa cum ți-am spus. Dacă Felix ar avea încredere în noi ne-am sfătui toți trei și am vedea ce-i de făcut.

— Spune drept, Ani, chiar nu știi unde se ascunde Felix?

— Nu, a scîncit ea, gata să se pornească iarăși pe plîns, nu știu unde. L-am căutat prin toate locurile unde bănuiam că se ascunde. Poate știi tu pe undeva vreun loc pe care-l cunoașteți doar voi doi.

— Am să mă gîndesc.

— Gîndește-te. Sînt sigură că ai să dai de el. Tu ai un spirit foarte ascuțit.

Spirit, pe dracu. De unde o mai scotea și pe asta? Ca masa aia de ascuțit era spiritul meu. În orice caz, trebuia să-mi amintesc pe unde ar fi putut să se dosească caraghiosul. Doar fuseserăm colegi de școală.

— Am să-l găsesc, am spus și dintr-o dată mi-am amintit că mai demult tot așa îi promisesem doamnei Pan și-mi ținusem făgăduiala. Deci a plecat de la Grădina Botanică la pescuit. Dar atunci unde e undița?

— Nu face pe prostul, mi-a oprit ea raționamentul, doar Felix nu avea să lase undița acolo să i-o recunoască alții.

— Așa e, nu de aici trebuie să pornesc. Trebuie să aflu dacă-l cunoștea sau nu pe pictor și dacă în seara aceea a trecut pe pod sau nu. Poate numai a văzut petrecîndu-se accidentul, sau, mă rog, crima și... Deodată mă fulgerase o idee.

— Ce e? s-a interesat Ani, văzînd că mă oprisem.

— Stai o clipă, nu mă întrerupe, am impresia că am dezlegat misterul absenței lui Felix. Taci o clipă, lasă-mă să mă concentrez.

— Concentrează-te, a șoptit plină de curiozitate.

— Taci o dată! am țipat. Ideea îmi fluturase de cîteva ori prin fața ochilor și de fiecare dată dispărea înainte de a o prinde. Mi-am chinuit mintea căutînd să-mi reamintesc ultimile cuvinte, raționamentul prin care ajunsesem la concluzia aceea dar cred că mă străduiam degeaba. Cu cît mă încruntam mai mult repetîndu-mi de zor „poate numai a văzut accidentul, sau, mă rog, crima", cu cît îmi chinuiam mintea căutînd pe undeva prin ascunzișurile ei ideea salvatoare, creierul refuza să mă asculte, reproduceam mecanic propoziția nenorocită căreia aproape începusem să-i pierd sensul. Ani se uita la mine, se uita fără să clipească cu ochii ei de vițică de lapte și asta mă înfuria mai tare, iar din toată scena nu putea ieși nimic bun, se înțelege. Am trîntit sticla în formă de pară, am trîntit-o de masă și Ani a tresărit.

— S-a dus, am tresărit furios, numai din cauza ta am pierdut-o.

— Ce ai pierdut?

Ce naiba eram să pierd? Înceată la minte se mai dovedea cîteodată fata asta. Auzi, ce am pierdut, dumnezeule, cum mă puteam prosti din pricina ei! Acum chiar nu-mi mai aminteam ce pierdusem.

— Ce-am pierdut Ani? am întrebat încet.

— Nu știu, a repetat la fel de domol. Ochii ei blînzi și mari și lucioși spuneau exact același lucru „nu știu". Era limpede. Datorită prea îndelungatei concentrări, poate și din cauza loviturii din creștet, creierul meu începuse să mi se înțepenească. Trebuia luat cu binișorul, trebuia dezmorțit și pus iarăși în funcțiune.

— Dar despre ce era vorba Ani? Ce-aș fi putut pierde? Nu cred să fi fost o altă căutătură mai lipsită de istețime ca a ei în clipele acelea. Figura fetei mă anestezia mai rău, zău dacă mai pricepeam ce caut acolo, ce caută în fața mea, ce se întîmplase și ce voiam unul de la altul?

— Ce te holbezi? am țipat, ce te holbezi la mine, ce vrei?

— Nimic, a spus repede speriată.

— Atunci de ce am venit aici?

Ridicîndu-se a luat din dreptul meu sticla cu gît lung. S-a dat înapoi și s-a oprit lîngă bufet.

— Tu mă întrebi? Credeam că ai venit pentru Felix?

— Felix, deci, Felix! am repetat. Mă ridicasem, mi-am aranjat hainele. Pipăisem cucuiul. Era foarte dureros. Abia așteptam să plec de acolo, să ies mai repede la aer, să-mi pun în ordine și mintea. Știam că aerul are să-mi facă bine.

— Eu plec, am spus îndreptîndu-mă spre ușă. Ea a venit după mine și mi-a deschis fără să îndrăznească să mă tulbure. Acolo în prag m-a privit însă țintă și a spus încet:

— Crezi că ai să-l convingi să se întoarcă?
A fost rîndul meu să o privesc fără expresie. Cu toată rușinea întrebasem:
— Pe cine să conving? Ani și-a dat din nou în petec. Ochii îi înotau în lacrimi și nu m-am priceput s-o fac să nu-și dea drumul. Oricum, n-aș fi ajutat-o cu nimic dacă stăteam acolo lîngă ea și ea plîngea, iar eu nu pricepeam de ce.
— Du-te, a smiorcăit Ani, du-te! După asta a trîntit ușa și am auzit-o, în timp ce mă îndreptam spre lift cum continua să bocească și să vorbească singură.

Capitolul III

ÎN CARE SE CITEȘTE REVISTA „FLACĂRA"

Așadar Felix dispăruse și eram abătut. Eram abătut și ca orice pieton mă abătusem pentru cîteva clipe la o patiserie. Erau plăcinte cu brînză și cu carne și frăgezele și cam tot ce se cade la o plăcintărie. Am cerut o plăcintă cu carne și s-a dovedit să fie cu brînză. Dar, cum spuneam, fiind abătut n-am dat atenție faptului, ci doar am ridicat ochii de pe plăcintă a repros. Și, doamne, în fața mea cine credeți? Trandafir. Zău, chiar Trandafir! Bunul meu prieten Trandafir. Nu ne văzusem de cînd eu venisem aici în B., să-mi petrec concediul, iar el plecase la mare. Poate îi plac și lui schimbările bruște de temperatură și a venit să se odihnească aici.

Cînd am dat peste Trandafir, tocmai se pregătea să plece. Avea pe el un impermeabil închis, afară era o vreme ticăloasă. Nu-și putu stăpîni încîntarea cînd mă văzu.

— Cum îți mai merge, Varlame?
— Am niște vești pentru tine.
— Hai la bar.
— Hai.
— Dă-i drumul. Stai jos, am să-ți aduc ceva să bei.

— Nu beau.
— Așa e, tu nu bei, nu-i nimic, o să bei ceva cu mine.
— Bine.
Trandafir puse pe masa rotundă o sticlă și două pahare. La bar, o fată blondă, cu nasul mare.
— Ei?
— E vorba să dăm de urma unui mort care a șters-o și a altuia simplu.
— E în regulă, zi-i mai departe Varlame, zi-i mai întîi cu mortul care a șters-o.
I-am povestit chestia cu dispariția sicriului. Apoi i-am relatat despre cadavrul de sub pod. M-a ascultat tot timpul cu atenție și nu a pus nici o întrebare. A zis doar că ceea ce-i spuneam e foarte interesant, nemaipomenit de interesant și că e dispus să-mi dea o mînă de ajutor. Voia mai întîi să se convingă cu ochii lui că sicriul dispăruse cu conținut cu tot și să vadă cadavrul pe care-l găsisem dimineața lîngă rîu. S-a șters la gură și s-a ridicat. Fata de la bar s-a uitat lung la el. Mi se pare că se plăceau. Trandafir nu i-a dat însă nici o importanță. M-a luat de braț și am ieșit împreună. Pe drum mi-am amintit de vizita făcută la Felix.
— Trandafirule, am zis, îți mai amintești de băiatul acela care se ocupa cu ierburile?
— Da. Felix.
— A dispărut de cîtva timp.
— Ăsta era un tip despre care întotdeauna poți fi sigur că are să dispară undeva.
— Așa ți-a făcut ție impresia?
— Da. Tu ce crezi, unde putea să dispară?
— Habar n-am, zău dacă bănuiesc ceva.

— Tu nu bănuiești nimic, dar eu cam știu unde-o putea șterge. Ăsta era Trandafir. Sînt convins că nu avea o iotă habar unde putea s-o șteargă Felix, dar crăpa dacă nu se fălea că știe mai multe decît mine.
Am intrat în cimitir și l-am condus la cavoul din care se subtilizase sicriul cu proprietar cu tot. Pe treptele de la intrare, și-a scos o țigară, s-a așezat jos și a început să pufăie. S-a sprijinit cu spatele în peretele de beton și a suflat un colac către mine.
— De ce nu fumezi Varlame?
— Nu știu. Nu fumez și gata.
— Așa e, dacă nu fumezi, nu fumezi și pace, dar să știi că nu-i deloc bine.
— Știu, am zis, dar n-am ce face.
Trandafir a coborît în cavou. A strigat de acolo:
— Unde trebuia să fie mortul ăla?
Am coborît și eu. M-am uitat către cămăruța în care ar fi trebuit să se afle racla pictorului. Era acolo așa cum dimineață nu era în nici un fel. O priveam năuc.
— Aici, am bîiguit, aici trebuia, adică aici nu era azi-dimineață.
Trandafir s-a pornit pe rîs. S-a așezat pe soclul pentru lumînări.
— Cred că iar ai luat-o razna, bătrîne.
— N-am luat-o deloc. Azi-dimineață locul ăsta era gol.
— Ei și cum îți explici?
— Nu-mi explic. Mă întreb și eu ce s-a petrecut.
— Să-ți spun eu ce s-a petrecut; dacă tu susții că nu te-a pocnit, atunci înseamnă că cineva a cărat

la repezeală sicriul înapoi. Ia uită-te-n el, vezi, mortul e acolo?

M-am apropiat de sicriu. Am ciocănit lemnul. Sunetul nu-mi spunea nimic. Am pus mîna pe capac, dar se pare că era bine fixat. Nu era tocmai simplu să-i salţi capacul. Şi apoi mîinile cam începuseră să-mi tremure.

— Nu reuşesc. Vino şi tu!

Şi-a dat jos impermeabilul, l-a aruncat pe altă raclă şi şi-a suflecat mîinile. Sicriul avea în partea dinspre noi un mîner mare de metal. A pus mîna pe el, s-a proptit cu picioarele în zid şi a tras. Mortul, dacă era înăuntru, a lunecat din cuşca aceea de ciment mai mult de jumătate, încît Trandafir a rămas cu sicriul în braţe. Doar celălalt capăt se mai sprijinea în marginea firidei.

— Pune mîna, a ţipat, să-l punem jos. Cetăţeanu e acolo, doar dacă n-o fi pus cineva pietroaie.

Am aşezat sicriul jos.

— E acolo, lasă-l în pace Trandafiraşule, lasă-l să zacă.

— Stai un pic, Varlame. Şi-a luat ţigara de pe crucea mică şi a tras un fum. A răsuflat şi a continuat: stai să vedem dacă e sicriul care ne trebuie. Dacă prietenul nostru de-abia a murit o să-i recunoaştem mutra.

— Ba nu, am zis îngrozit, n-o s-o recunoaştem, ţi-o spun, lasă-l baltă şi să mergem. N-o să-l recunoaştem pentru că era desfigurat cînd a murit. Doar ţi-am mai spus.

— Am impresia că ţi-e cam frică.

— Ţi se pare.

— Atunci, hai, să vedem ce-i înăuntru. Lumina care cădea prin uşa deschisă ne descoperi faţa unui individ de vreo cincizeci de ani. Nu prezenta nici un semn că ar fi căzut undeva şi şi-ar fi zdrobit ţeasta. Părea dimpotrivă că a murit în patul lui de gripă ori de bronşită ori de ceva de genul ăsta.

— Ăsta e?

Am făcut semn că nu.

— Dar ăsta cine-i?

— Nu ştiu.

— Chiar nu ştii?

— Nu!

— Atunci să-ţi spun eu. Vrei să-ţi spun?

Ăsta e Trandafir! Habar nu are cine e mortul dar vrea să se laude. Am întors capul de la mort şi m-am pus bine cu cerul.

— Spune, cine dumnezeu e ăsta?

— Nu pot să ţi-o spun acum, nu te supăra.

— Nu?

— Nu.

Lui Trandafir i-a venit altă idee. În loc să-mi răspundă a emis ipoteza:

— Ce spui Varlame, nu ţi se pare că domnu ăsta nu e mort?

— Nu.

— Ai dreptate, a spus, e mort. Vino încoace, să ne sfătuim. S-a îndreptat către capelă. Uşa era deschisă şi-mi închipuiam că Trandafir are să mă ducă acolo să discutăm. Nu l-am întrebat nimic căci, desigur, avea să-mi răspundă „Taci, Varlame, acolo o să avem linişte". L-am urmat. S-a poticnit de cîteva ori mergînd printre morminte. Gîndea, de aia se tot împiedica. În capelă erau

două bănci. Exista un altar care semăna cu un birou de la „Scris și copiat acte". Mai erau două suporturi de tablă pentru lumînări, o fecioară cu pruncul pictată pe perete și doi sfinți. Unul din sfinți ucidea o lighioană. Expresia necruțătoare a sfîntului nu-mi lăsa nici o îndoială că lichidarea dihaniei era o treabă de serviciu. Celălalt sfînt mai modest își privea doar sfielnic goliciunea. Trandafir s-a așezat pe banca de lemn, mai precis s-a prăbușit.

— Parcă tu mă întrebai cine e domnul Zub, Varlame?

— Exact.

— Zub a fost vechiul meu client. Făcea negoț cu icoane pe sticlă. Puteai să juri că-s pictate pe vremea lui Brâncoveanu.

— A cui?

— A lui Brâncoveanu.

— Cînd a murit?

— Asta nu știu. Nu știam nici măcar că e mort. Abia acum cînd am spart nenorocitul ăla de sicriu am dat peste el și mi s-a părut că e mort. Am vrut să mă conving pentru că domnul ăsta e un gentlemen foarte ciudat și niciodată nu poți conta pe cuvîntul lui. Vreau să spun, credeam că se preface.

— Dar mirosea, Trandafir, n-ai simțit?

— Nu te lua după aparențe Varlame, niciodată să nu te iei după aparențe. Toate astea sînt trucuri. Bine că am dat peste Zub, bine că e mort, asta nu-i o treabă prea rea.

— Acum ce vrei să zici?

— Cred că eu și cu nevastă-sa ne placem.

— Tot te ții de fuste, băiete?

— Îți place?

— N-am văzut-o bine, Trandafir, dar cred că-mi place.

— Drăguț din partea ta. Hai să discutăm mai departe.

— Zub e mort fără știrea nimănui. E mort în locul mortului nostru, nu-i așa?

— Așa e.

— Mortul nostru nu-i nicăieri, iar Zub s-a instalat în locul lui.

— Cineva l-a instalat, l-am corectat privind sfîntul golaș de pe perete.

— Ăla e, dracu să mă ia, cineva învîrte morții pe-aici. Nu te superi dacă te rog ceva?

— Spune.

— N-ai vrea să te duci să vezi dacă Zub nu are niște găuri.

— Niște găuri?

— De gloanțe vreau să spun, de cuțit, pricepi tu. Dacă a fost ucis trebuie să aibă vreuna.

— Și cum aș putea face asta?

— Îl dezbraci Varlame, îl dezbraci și vezi ce semne are. Eu am să stau aici și am să mă gîndesc.

— Nu te superi dacă-ți spun ceva?

— Spune.

— Nu mă pot duce. Mi-e greață. Cînd văd mortul acela îmi vine greață. Nu te supăra Trandafir.

— Lasă Varlame, nu-i nimic. Am să-l dezbarc eu. Știi ce, tu ai să te ocupi de celălalt mort.

Uitasem cu desăvîrșire de mortul de la rîu.

— Eu am să mă duc acolo să văd ce-i de făcut, tu o să stai aici, o să-l dezbraci pe domnul Zub și după aia o să te gîndești ce e de făcut.

— Așa-i bine. Du-te. Am să te aștept aici. Mă duc să-l dezbrac pe Zub. S-a ridicat și am ieșit împreună. A luat-o către morminte, eu am pășit către poartă. Am prins un autobuz. Autobuzul avea să mă ducă o bucată de drum, pînă la piață, de acolo l-am schimbat și m-am urcat în cel ce trebuia să meargă către Institutul de cercetări chimice. Călătoria mi s-a părut foarte scurtă. Mă gîndeam, se vede, la ceea ce văzusem acolo jos în cavoul familiei Pan. Ce căuta oare sicriul acela acolo unde de dimineață cu ochii mei văzusem că nu se afla nimic? Ce căuta acolo domnul Zub despre care Trandafir habar n-avea că murise? Dar mai ales cine erau cei care manevrau morții și sicriele? Gîndindu-mă la lucrurile acestea, nu tocmai clare, am coborît din autobuz, îndreptîndu-mă către podul sub care trebuia să se afle cetățeanul de dimineață. N-aș putea spune că-mi dădea inima ghes către rîu, dar nu mai puteam da înapoi. Și în afară de asta se putea foarte bine ca individul acela să nu fi fost la urma urmei deloc mort, poate doar adormise acolo, cu fața în jos, cum îl văzusem eu și dacă era așa aș fi fost nespus de bucuros. Mergeam gînditor și abia am observat cînd cineva m-a prins de cot și s-a răstit:

— Ascultă, ești nebun ori ți s-a făcut de îndoit mutra?

Era tipul pe care-l pocnisem dimineață, G.P., tipul acela caraghios.

— Nu-ți permit, am început, nu-ți permit ăă . . .

— Ce dracu te-a apucat dimineață? Unde ai șters-o?

— Ce-ți pasă?

— Du-te dracului unde vrei, să nu-ți mai văd mutra! a zbierat.

Am ridicat din umeri.

— Ești un prost crescut, domnule, am zis hotărît.

— Ce spui?

— Am folosit o expresie urîtă, domnule, prefer să n-o repet.

— Cred că ești țicnit!

— Nu, domnule, vă înșelați.

Mi s-a părut că prima furie îi trecuse. A ridicat din umeri și s-a îndreptat către mașina lui urîtă ce stătea pe o coastă la marginea șanțului. Abia atunci am observat că în apropierea podului apăruseră băieții colonelului Tonegaru și pe malul rîului staționau cîteva din „Daciile" lor bălțate. Se vede că descoperiseră între timp cadavrul și nu mai era nimic de făcut. Deci omul era mort și din moment ce cazul încăpuse pe mîna lor nu vedeam care ar mai fi rostul meu pe acolo. Mi-am amintit însă raționamentul plin de bănuieli al lui Trandafir. În locul meu, el ar fi mers să vadă cadavrul. Aveam să merg și eu. Deci am insistat și, cu toate că ei erau foarte ocupați cu măsuratul, cu fotografiatul și cu căutarea altor felurite semne ce ar fi indicat o urmă a asasinatului, găsesc timp să te invite să circuli. Cînd am ajuns pe creasta taluzului, tocmai terminaseră de marcat terenul din jurul corpului și doi îl urcau într-o targă. Au urcat malul, mi-au plimbat mortul pe sub nas și l-au dus către una din mașini. O clipă am avut impresia că-l cunoșteam pe cel din targă. O clipă mai tîrziu aveam certitudinea că-l cunosc, mai precis că-l cunoscusem odată. Apoi mi-am dat seama că, de fapt, nu-l cunoscusem nici-

odată dar figura lui mi-era familiară din pricină că poza lui, în chip de ginere fericit, atîrna chiar deasupra patului meu. Adică era pictorul Pan, cel pe care-l credeam cu toții mort de mult. Din discuțiile anchetatorilor prinse din zbor, am aflat că mortul zăcea aici de circa douăsprezece ore, deci murise în noaptea care trecuse, în jurul miezului nopții. Eram prea uluit ca să-mi pot da seama exact cum de se putea întîmpla una ca asta, cum făcuse Pan de izbutise să moară a doua oară si pentru ce nu i se rostea deloc numele. L-am întrebat pe unul din ei care mi s-a părut mai cumsecade. Mi l-a recomandat chipul lui roșu, transpirat și plictisit.

— Naiba știe, a zis. n-are nici o hîrtiuță la el. L-a pocnit careva-n cap. Nu pot înghiți cadavrele astea fără acte.

— Bineînțeles, sergent major. Eram gata să-i spun că eu îl cunoșteam pe mort, dar am făcut bine si am tăcut. Altfel m-ar fi urcat în masină si m-ar fi dus direct la cimitir să vadă și ei minunea. N-aveau decît să se intereseze.

M-am întors către șosea și acolo am dat nas în nas cu nătărăul acela de G.P. Nici acum nu plecase. Rabla lui n-o lua din loc.

— Ce zici de toată povestea asta, a spus el, ai văzut mortul?

— Da. De ce nu le-ai zis cine e?

— Le-am zis!

— Cînd?

— Cînd am plecat de-aici prima dată. După ce m-ai pocnit am chemat miliția. Eu i-am adus aici. Dar nu m-au crezut. Au trimis o mașină cu doi oameni la cimitir să vadă ce dracu e în sicriu dacă mortu-i aici.

— Pornește dracului rabla asta și hai la cimitir. Acolo e alt mort.

— Dumnezeule, ce mort?

— Zub.

— Aha!

— Ce aha? Îl cunoști?

— Nu.

— Atunci de ce ai făcut aha?

— Așa mi-a venit. Cînd ai dat și peste ăla? Ești de la miliție?

— Nu. M-ai mai întrebat o dată azi.

Motorul rablei începu să pîrîie.

Am sărit înăuntru și bărbosul a făcut-o să se miște.

— Tot nu știu ce amestec ai în povestea asta.

— Dă-i drumul înainte la cimitir, nici eu nu știu ce amestec am.

— Am impresia că mă minți.

— Bineînțeles, ce-ți închipuiai?

— Nu-mi închipuiam nimic, nu vreau să am complicații.

A condus fără să mai pună întrebări prostești pînă în dreptul porții cimitirului. Am crezut că avea să meargă și el fiindcă a coborît împreună cu mine, dar a lăsat motorul în mers. Mi-am zis că o face pentru că nu vrea să-și mai bată capul cu pornitul lui, dar individul avea alte planuri. A mers trei pași alături de mine apoi s-a oprit.

— Eu mă întorc! Poate n-o să ne mai întîlnim.

— Nu face nimic.

— Ba face.

— Ce face?

— Asta! Mi-a trîntit un pumn în ochi și încă unul în stomac. Cu primul m-a clătinat, dar cu celălalt m-a întins pe trotuar. S-a repezit la mașină și a luat-o din loc. Cîțiva trecători fuseseră martori la scenă. Un domn bătrîn și evlavios s-a aplecat deasupră-mi.

— I-am luat numărul, a zis, vă simțiți rău? Să chem miliția?

M-am ridicat și am gemut:

— N-am nimic, las-o naibii, prietenul meu și cu mine glumim. Mi se părea că bătrînul nu prea înțelegea. Mormăia ceva și căuta să explice celor din jur, vreo 6—7 persoane, cum mă lovise „bruta" și cum o ștersese. O cucoană făcea „vai, vai", altul se scărpina de uimire.

— Și ce-o să faceți acum? murmură o domnișoară.

— Mă duc la cimitir, domnișoară. Am un prieten acolo.

Asistența scoase un „oh". Mi-am scuturat cum am putut hainele. Noroiul acela avea să se ducă de pe ele abia cînd s-o usca. Pumnul pe care bărbosul mi-l proptise sub centură nu fusese cine știe ce, acum nu mă mai durea. Ochiul, în schimb, îl simțeam umflîndu-se ca o chiflă. Pe aleea cimitirului am dat, bineînțeles, peste o mașină alb-albastră. Am trecut mai departe, dîndu-i tot atîta atenție cît și unei cutii de conserve goală. Înăuntrul ei, la volan, un plutonier citea „Flacăra".

Am mers către capelă și acolo am dat peste Trandafir.

Mă privi de parcă văzuse un măgar cu cinci picioare.

— Ce-i cu ochiul ăla, Varlame?

— Nu-ți face probleme. E o datorie, atîta tot.

— Ai multe datorii de astea de primit?

— Nu prea, crede-mă. Ce-ai făcut? Ai văzut miliția?

— Nu.

— Am să te uluiesc. Mortul de la rîu e cel care trebuia să fie aici. A murit abia cu 12 ceasuri în urmă. A murit la miezul nopții, se pare.

Dar Trandafir nu părea deloc uluit.

— Bine Varlame ăsta e mortul tău, credeam că-mi poți spune ceva nou despre Zub. Ce caută miliția aici?

— Păi nu-ți dai seama? Au venit să vadă cadavrul, din sicriu. Dacă ăla de la rîu e Pan, s-au întrebat: ăsta cine poate fi? Cred că au dat deacum peste Zub.

— Atunci să mergem, dacă miliția a pus mîna pe Zub. Are 6 găuri. Ăla care a făcut-o a vrut să fie sigur.

— Mai e o întrebare, Trandafirule.

— ?

— După socotelile mele nu-mi iese un mort.

— Care nu-ți iese?

— Ăla care a fost îngropat atunci cînd s-a presupus că e Pan.

— Ia-o încet. Atunci s-a presupus că-l îngroapă pe Pan dar nu era el, așa-i?

— Perfect. Dar nu-l puteau înmormînta atunci pe Zub din două motive: 1) Zub, spui tu, nu poartă semne de accident; 2) E prea proaspăt ca să fi fost îngropat cu aproape o lună în urmă.

— Trei. L-am văzut „natur" lunea trecută.

— Deci lunea trecută era viu.

Trandafir mă privi surprins.

— De unde știi asta Varlame?
— Bine, Trandafir nu spuneai că l-ai văzut „natur“?
— Așa e, a recunoscut, ai o logică bună. Înseamnă că Zub s-a pripășit de curînd în cavoul ăsta și că pînă decurînd în locul lui era un alt mort, care acum nu mai e.
— Cred că Zub s-a băgat în cavou abia azi.
— De ce crezi asta?
— Dimineață nu era țipenie de Zub acolo. Ieri doamna Pan a descoperit că-i lipsea soțul. Alaltăieri soțul ei era acolo, adică cine o fi fost, naiba știe.
— Mi se pare că știu.
— Tu?
— Eu, dar nu-ți pot spune deocamdată. Însă în mod precis bănuiesc cine ar fi putut fi.
Iar o făcuse pe deșteptul. Cică bănuia în mod precis!
— Atunci eu propun să ne apucăm de lucru.
— Primul lucru e să aduni dovezi și mărturii. Tu ai ceva dovezi și mărturii pentru al tău?
Am fost nevoit să recunosc că nu prea aveam. Ba, dacă mă gîndeam bine nu aveam nici o urmă care m-ar fi putut pune pe o pistă fie și falsă. I-am explicat asta lui Trandafir și am fost încîntat să-l aud spunîndu-mi că într-adevăr situația mea era mai grea decît a lui și că-mi va trebui mai mult consum de inteligență pînă să pot afla cine era autorul crimei de lîngă șosea. El mi-a spus însă că nu trebuie să deznădăjduim. Deocamdată știam cel puțin cît știa și miliția despre povestea asta. Despre primul mort, despre Zub, noi știam mai

multe decît ei, iar în ce-l privea pe celălalt ei știau exact cît și noi, că-l cheamă Pan și că fusese pocnit în cap.
— Îți trebuie niște mărturii.
— De unde să iau mărturiile astea?
— Nu fi prost, dacă nu le ai, trebuie să le cauți, iar dacă nu le găsești trebuie să ți le imaginezi. Ia gîndește-te puțin, îți imaginezi vreun fel de mărturie a crimei?
— Nu prea îmi imaginez. Cam ce vrei să-mi imaginez?
— Uite, să spunem, obiectul cu care a fost lovită în cap victima. Nu era rea ideea. Merita s-o iau în considerare. Pentru asta ar fi fost necesar să văd cum arăta capul crăpat, or lucrul ăsta nu-mi stătea la îndemînă. M-am consultat cu asociatul meu în această direcție și el mi-a sugerat din nou ceva neașteptat. Mai precis că omul căutat trebuie să aibă o mașină, să fie șofer, instalator ori ceva în genul ăsta, adică să se poată folosi imediat, în caz de nevoie, de un obiect rigid, o cheie și așa mai departe.
— Acum, a terminat el, ai un punct de sprijin. Așa că nu-ți pierde vremea. Treci direct la căutarea lui. Cred că nu-i ieșea pasiența fiindcă mormăia nemulțumit:
— Tu cum stai, Trandafir?
— E o chestie cam ciudată. De aia-ți spun că Zub o să-mi dea de furcă. Uite, vezi tu, primele trei gloanțe le-a primit în burtă drăguțul de el. Al patrulea, vreo două-trei degete mai sus. Al cincilea l-a dat gata cu siguranță fiindcă amicul lui Zub i l-a trimis drept în inimă. După asta, ca să fie si-

gur, i-a mai băgat unul în gîtlej. Asta o spun acum, dar ordinea poate fi inversă.

— Nu mi-ai spus de ce nu au hainele găuri.

— Nu ți-am spus? Așa e, haina și vesta lui Zub, nu-s găurite și ăsta e un semn că, în momentul în care a început partida, Zub era dezbrăcat, sau cel puțin de la brîu în sus nu mai avea nimic pe el. Și mai e ceva.

— Ce mai e?

— Orificiile lui Zub sînt foarte mici, ai crede că nu-s de gloanțe, ai crede că i-a înfipt cineva niște andrele ori niște cuie și după aia le-a tras afară. Nu m-ar mira ca să nu găsească nici o umplutură cînd i se va face disecția. În afară de cazul în care a fost împușcat cu o pușcă de tir. Trebuie să studiez și aspectul ăsta, tu ce spui?

— Desigur e o posibilitate. Am să-ți dau și eu o sugestie, Trandafire. Dacă-i plin de gloanțe, înseamnă că cineva îi cam purta sîmbetele și că a vrut să se răzbune. Eu zic să te interesezi ce dușmani avea.

— Asta nu-i ușor a spus el. Zub avea nenumărați dușmani. Nu cred să fie unul care să nu se bucure cînd o auzi că a crăpat. Avea fel de fel de combinații dubioase, crede-mă, făcea fel de fel de afaceri. L-am mirosit mai demult. Cu tipi de genul lui politica cea mai bună era să fac pe tîmpitul.

— Și acum ce facem? Unde ne întîlnim?

— Eu zic că aici.

Nu-mi surîdea locul ales de el.

— Nu cred că-i bine Trandafir. Capela ar putea fi închisă în alte zile și apoi ar fi probabil ca în

altă ocazie să fie aici oameni și să nu putem discuta.

— Mda, atunci unde în altă parte?

— Nu prea avem un loc unde să nu tragă cineva cu urechea.

— La spitalul nr. 3 a zis el. E cel mai bun loc.

— În regulă.

— În fiecare zi la orele douăsprezece cînd îmi fac injecția contra reumatismului, ne întîlnim acolo, a spus el părăsind capela. S-a uitat la ceas. Sînt liber pînă mîine dimineață, Varlame, dacă totul merge bine pînă mîine am să pot raporta că știu cine l-a ucis pe Zub. Apoi am să vin cu detalii.

Îți venea să crezi că-l are pe asasin în buzunar. S-a oprit în dreptul mașinii alb-albastre care staționa în același loc. S-a proțăpit în fața plutonierului care citea *Flacăra* și mesteca.

— Ascultă a început el, am auzit că mortul vostru e în pielea goală.

Individul a ridicat ochii de pe revistă.

— Și ce-i cu asta?

— Nu-i nimic, n-ai decît să-ți bagi nasul înapoi în fițuica aia. Am citit-o și eu. Zice că nu-i bine să mesteci cînd citești.

— Asta era în numărul trecut.

— Da de unde!

— Ascultă-mă, era în numărul trecut.

— Mă rog, n-ai decît să nu mă crezi. După asta Trandafir a luat-o din loc și l-a lăsat în pace și liniște să mestece și să citească Flacăra. Dacă s-ar fi uitat la buzele lui ar fi citit „tinerețe". Dar Trandafir mergea țanțoș înainte.

Capitolul IV

DESPRE MACARALE

Cred că dormeam de o jumătate de ceas, poate să fi fost mai puțin, cînd am auzit pe cineva umblîndu-mi prin cameră. Am somnul foarte ușor și oricît de încet ar fi căutat să se furișeze, omul acela mă trezise. Am stat nemișcat, fără răsuflare. Musafirul ce-mi conturba somnul de după-amiază se afla undeva în fața mea, dar nu-l puteam vedea, nu din cauza întunericului, ci din pricină că mă culcasem cu fața la perete și nu îndrăzneam să mă întorc, să nu-i atrag atenția. Se lăsase o liniște desăvîrșită, doar de undeva, din stradă, se auzea un automobil care se oprise. Zgomotul motorului se potolise și acum tăcerea apăsătoare nu-mi prevestea nimic bun. M-am gîndit o clipă că s-ar putea să fie amicul care mă pocnise în cap în ziua cînd o vizitasem pe Ani. Dumnealui avea obiceiul să intre fără să întrebe, nu părea stînjenit de aceasta. Desigur, mi-am spus, nu are cum bănui prezența mea în cameră, tăbliile înalte ale patului îl împiedică să mă vadă. Dar ce naiba făcea acum. Mi-am încordat atenția, dar n-am reușit să aud nimic. Nu mă puteam înșela, se mai afla cineva în cameră, doar nu mi se năzărise așa, dintr-o dată. Era acolo, poate se apropia tiptil de mine și poate o să mă pocnească

din nou. Numai că acum n-are să-i mai meargă. Acum știam la ce pot să mă aștept din partea lui și voi alarma vecinii înainte ca el să se dea la violențe și grosolănii. L-am auzit umblînd în bibliotecă. Nu se juca deloc, scotea cărțile și le punea pe masă fără să se sinchisească. Cred că ar fi fost în stare să deschidă lumina, să vină la capul meu și să aprindă veioza, atît era de impertinent. Dar nu avea nevoie să facă asta; mai era încă lumină afară. Cu puțină atenție ai fi reușit chiar să citești la această lumină. Mustăciosul cunoștea, se vede, amănuntul și nu folosea lanterne oarbe și alte chestii asemănătoare. Nu știam ce atitudine trebuie să adopt, dacă ar fi fost mai bine să încep a țipa cît mă țineau puterile ori să-l las să opereze și apoi să dau alarma. Blestematul începuse să fluiere, zău că așa făcea, fluiera ușor printre dinți, parcă ar fi fost la el acasă. Să țip? Ei și? Cine m-ar fi auzit? Bătrîna? Bătrîna pe care ticălosul ar fi doborît-o cu un pumn și apoi și-ar fi văzut de lucru liniștit? Cea mai cuminte alternativă rămînea ultima, adică să încep a zbiera după ce-l vedeam ieșit din casă. Numai că n-am apucat s-o fac fiindcă l-am auzit înaintînd spre mine, deschizînd ușița noptierei și scoțînd niște sunete pe care le-am luat drept semne de nemulțumire. Molfăia între dinți un fel de înjurătură și a scos ceva din noptieră, presupun că acel ceva erau pantofii mei noi, i-a scos cu tot cu cutie și a aruncat capacul sub pat. Se aștepta al naibii, să găsească în cutie cine știe ce brățări, coliere, bancnote, ori dumnezeu știe ce, iar pantofii mei îl dezamăgiseră. Nu mă îndoiam însă că, totuși are să pună mîna pe ei și la gîndul ăsta

m-am întristat. Orice s-ar spune, pantofii îmi plăceau tare mult, nu-i încălţasem decît o singură dată şi stăteau acolo lucitori şi cuminţi ca o limuzină în garaj. Mustăciosul a răscolit în noptieră şi nu a găsit nimic care să-i aţîţe curiozitatea. Acum era iarăşi liniştit, mi-era tare ciudă că mă culcasem cu faţa la perete şi nu-l puteam vedea ce face, îl auzeam doar pufnind pe nas, nemulţumit, probabil se aşezase în genunchi şi răscolea în sertarul de jos unde păstram peria şi crema de ghete. Dacă aş fi avut ceva mai multă iniţiativă m-aş fi întors repede şi i-aş fi atins şi eu una, aşa cum mi-o făcuse şi el în urmă cu cîteva zile. Dar, mi-am zis, iniţiativă am destulă, important ar fi să găsesc de urgenţă un obiect tare. Cum nu aveam prin pat nici un astfel de obiect, mi-am spus că asta era o lipsă de prevedere care se cerea neapărat revizuită şi am rămas mai departe în aşteptarea unor noi evenimente. Acestea nu au întîrziat să se producă şi au fost oarecum altfel decît aş fi crezut. Musafirul meu s-a ridicat, se vede, îl auzeam trosnindu-i oasele şi i-am văzut umbra proiectîndu-se deasupra mea. Acum, mi-am zis înspăimîntat, acum iar are să mă pocnească. Am strîns pleoapele aşteptînd resemnat, fiindcă era prea tîrziu să încerc vreun gest de împotrivire. Numai că de data aceasta el s-a dovedit mai uman. S-a aplecat doar deasupra mea şi m-a dezvelit.

— Tu cine mai eşti? a întrebat cu un glas plin de curiozitate.

Discuţia era începută, n-avea nici un rost să mă prefac că dorm şi totodată trebuia să-i dau un răspuns care să nu-l incite la un act de violenţă.

M-am întors frecîndu-mă la ochi ca şi cum abia acum mă trezeam şi l-am privit cordial. Vreau să spun, l-am privit în aşa fel încît să înţeleagă că vizita lui nu-mi producea nici o neplăcere, ci din contră, eram chiar încîntat că am cu cine schimba o vorbă. Atît că nu-i desluşeam încă bine chipul, lumina îi venea din spate prin fereastră şi nu-i recunoşteam nici mustaţa, nici căpăţîna mare cît o oală de cantină. Probabil era altul. Poate chiar celălalt, gentlemenul. Dar nu, nu era nici acela: se aşezase o clipă în profil şi am cunoscut că avea o figură cu totul nouă. Adică nu, mi se părea că-l ştiu de undeva, dar pentru moment era imposibil să-l recunosc.

— N-auzi, cine eşti? a repetat el văzînd că nu primeşte răspuns.

— Sînt un om cumsecade, i-am zis, chiar îmi spuneam ce rău e să nu ai cu cine schimba o vorbă!

Hoţul m-a privit neîncrezător, părea un hoţ mai bătrîn, mai cu experienţă, care nu se lăsa dus.

— Ce cauţi aici?

Mă chinuiam să-mi amintesc de unde-l cunosc, dar mi-era imposibil. Cît priveşte întrebarea lui, banditul nu se sfia să-mi ceară socoteală ce caut în camera mea cînd el e dispus să percheziţioneze. Sînt toţi la fel de neciopliţi, mi-am spus, reamintindu-mi cu simpatie de gentlemen.

— Domnule, i-am răspuns plin de politeţe, plătesc chirie pentru această cameră, aşa că de fapt nici nu este a mea. Doamnei îi era urît să locuiască singură în această casă.

— Aha! a făcut el.

Nu ştiu ce voia să însemne acest „aha". Foarte

bine ar fi însemnat: „În cazul acesta e în regulă pot lua ce-mi place“ și tot atît de bine ar fi putut să se cheme: „deci în casa asta sînteți numai voi doi“. Și încă alte multe s-ar fi interpretat dacă erai dispus s-o faci. Prost era că nu vedeam cum aș face-o în așa fel ca să nu-l deranjez și, fiindcă nu mă pricepeam ce răspuns să-i dau, am zis simplu:

— Da!

El păru că se gîndește la altceva. A tresărit la răspunsul meu și, frecîndu-se de zor după ureche, a întrebat:

— Ce da?

— Nu știu, domnule, de bună seamă am vorbit fără să mă gîndesc la ce spun.

— N-ai spus nimic.

— Firește, am dres-o, n-am spus nimic, absolut nimic, am tăcut tot timpul.

— Ești țicnit? s-a interesat hoțul. De curînd mi se mai pusese întrebarea aceasta.

— Nu, domnule, cel puțin în ultimul timp nu mi s-a mai întîmplat să fiu, l-am asigurat. Puteți fi convins de asta.

— Bine, vreau să te întreb ceva.

— Da.

— Bănuiesc că înainte de a-ți pune aici papucii era altceva.

— Nu, nu-mi amintesc.

— Amintește-ți, a zis el dintr-o dată amenințător, caută și amintește-ți!

— Înainte, am spus sprijinindu-mă în perete, înainte erau acolo doar cîteva hîrtii, da, țin minte bine, cîteva hîrtii și o sticluță goală. O sticlă de parfum goală. Zău, aici a stat un pictor, poate ați

auzit de el, pictorul Pan. Nu prea avea ăsta cine știe ce lucruri de preț.

— Ține-ți gura, a mîrîit. Spune-mi unde-s hîrtiile de aici, de jos, din noptieră?

L-am privit temător. Ce naiba voia să facă cu hîrtiile acelea?

— Niște foi?

— Da!

— N-o să vă supărați, am început, foile acelea...

— Le-ai aruncat?

— Nu, sînt acolo, în raftul de jos al bibliotecii.

A aruncat la repezeală cărțile de deasupra și a dat peste hîrtiile care-l interesau. Acum le răsfoia. În timp ce se îndeletnicea cu acestea se interesă:

— Stai de multă vreme aici?

— Nu chiar. Sînt în concediu, am venit să mă recreez, parcă așa se spune?

— Unde lucrezi?

— Sînt în concediu, nu lucrez, dorm.

— Aha! Ascultă, mi se pare că te-am mai văzut undeva?

Eram sigur că mă văzuse. Era anchetatorul pe care-l întrebasem cine e mortul; cel care-mi spusese că nu înghite cadavrele fără acte de identitate. Dar nu țineam să afle asta. Desigur, știa cine sînt, fără îndoială doamna Pan le spusese amănuntul acesta cînd fusese la miliție ori cînd a venit miliția la ea, în cursul după-amiezii.

— Se poate, am răspuns, și mie mi se pare că v-am mai văzut undeva.

Omul a ridicat căpățîna și m-a privit încruntat, apoi s-a potolit.

— Nu te deranja să-ți amintești.

— O să-l găsiţi pe asasinul pictorului?
— Bineînţeles.
— Ştiţi, şi eu mă ocup de acest caz.
— De care caz?
— De asasinarea pictorului. Într-un fel urmărim acelaşi lucru, ce spuneţi de asta?
— Nu spun nimic. Cine te-a pus să te bagi?
— Nimeni. Lucrez pentru mine.
— De plăcere?
— Mă mai întrebi?
El a mototolit hîrtiile şi le-a aruncat pe masă. Era cam dezumflat. M-am uitat pe fereastră. Parcaseră maşina în faţa casei de vizavi şi un ins se plimba de colo-colo. Erau al naibii de discreţi. A început să-şi bage nasul prin toate colţurile.
— Cum stai cu cercetările? mi-a aruncat el.
— Deocamdată n-am aflat mare lucru.
— Nici eu.
— Am descoperit doar obiectul cu care s-a înfăptuit crima.
A mormăit cam aşa:
— Mda? Şi cu ce obiect s-a făptuit crima după tine?
— Cu o macara.
— Cu o macara ai spus?
— Da, ăsta e obiectul cu care s-a făcut crima.
Continua să-mi răscolească prin cameră şi pînă la urmă şi-a fixat atenţia asupra perechii fericite de deasupra patului meu. A pictorului şi a soţiei sale. S-a urcat încălţat pe pat şi a pus mîna pe tablou.
— De ce tocmai cu o macara?

— N-am de ales. Asociatul meu mi-a sugerat cîteva posibilităţi, dar am decis să urmez o cale personală.
— Aha!
— Nu mai face te rog „aha"!
A coborît cu tabloul în braţe.
— Ce spui? Bine, n-am să mai spun.
A pus mîna pe un cuţit şi a început să desfacă rama tabloului.
— Ce cauţi acolo?
— Pustiul Sahara.
— Cred că eşti pe o pistă greşită.
— Se poate. Ce ziceai de macaraua aia?
— Ziceam că în felul ăsta mi-am imaginat că s-a petrecut crima.
— În care fel?
— Simplu. Pan se afla pe podul de pe care s-a presupus că a căzut atunci cînd l-au înmormîntat.
— Da.
— Trecea pe acolo o macara. Macaragiul lăsă în jos cîrligul pînă la înălţimea capului lui Pan. Cîrligul îl pocneşte şi-l aruncă peste parapet.
— Nu e rea ideea. Numai că peste podul ăla nu poate trece o macara.
— De ce?
— E prea grea. Podul e dimensionat pentru maximum 3 tone.
— Nu există macarale mai mici?
— Habar n-am. N-aş prea crede.
— Poate există.
— N-am idee. Ar putea să existe. Interesează-te.
— Îmi dai o mînă de ajutor?

— Sigur că da. Ai pe masă un plic, cînd pleci îl citești că acuma vreau să dorm.

A luat plicul apoi a luat tabloul desfăcut de pe masă și l-a făcut sul. După asta l-a împachetat în hîrtie și l-a legat cu o ață. Părea că e mort după opere de artă sau, oricum, avea aerul ăsta.

— Ce faci cu tabloul?

— Defilez.

— Ți-am zis că ești pe o pistă greșită.

— Uite ce-i, vezi-ți de macaraua ta.

— Nu credeam că ești așa de supărăcios.

— Nu-s supărăcios. Trebuie să aflu ce s-a petrecut. Presupun că în spatele acestor trei asasinate se ascunde o bandă care acționează organizat.

— Nu-i nimic, noi o să te ajutăm.

— Care noi?

— Eu și Trandafir.

— Aha! M-a privit puțin cruciș și a mai mormăit ceva, n-am reușit să pricep mormăitul respectiv. După asta a hotărît s-o ia din loc. Și-a exprimat această dorință prin viu glas și n-am avut nimic împotrivă. Cred că nu-mi reușise trucul cu macaraua. Nu părea deloc cîștigat de ideea mea, așa nu puteam deocamdată crede că l-am cotit pe o pistă falsă. Nu încăpea însă nici o îndoială că-i făcusem o foarte certă impresie de nerod băgăreț în toate. Oricum, nici el nu părea prea avansat cu cercetările și asta mă bucura, cu atît mai mult cu cît eu îmi formulasem de acum o părere definitivă cu privire la obiectul crimei. Acesta era un baston cu măciulie de metal, ori poate chiar de lemn. Individul care-i crăpase capul pictorului nu putea

fi decît un purtător de baston, de aici trebuia să pornesc cercetările. Urmasem raționamentul lui Trandafir care-mi inspirase că asasinul trebuie să se fi folosit de un obiect aflat în imediata sa apropiere.

Așadar, omul a luat-o din loc iar eu mi-am reluat operația întreruptă, cu alte cuvinte m-am culcat. În timpul somnului nu s-au petrecut întîmplări deosebite. La orele nouă cînd m-am trezit am reluat activitatea de acolo de unde o lăsasem în după-amiaza precedentă, adică înainte de a fi avut plăcerea să-l primesc pe vizitator. Cam la ora douăsprezece aveam întîlnire cu asociatul meu. Am pornit-o repede la treabă în căutarea omului care posedă acel baston cu care se săvîrșise crima. Reflectasem că cel mai cuminte ar fi să mă interesez întîi la cooperativa „Munca invalizilor". Cum îmi era aproape m-am oprit în fața acestei clădiri și am dat bună dimineața portarului. Portarul mi-a dat și el bună dimineața și asta a fost tot; nu m-a întrebat unde merg ori cu cine doresc să vorbesc ori altceva în genul ăsta. Am văzut diferite uși pe care stăteau prinse tăblițe cu „contabilitate", „serviciul administrativ", „serviciul de revizie" și altele. Am dat și peste o ușă pe care era scris „director" și acolo am bătut. N-a răspuns nimeni. Am bătut din nou, așa cum ar fi făcut oricare închipuindu-și că cel dinăuntru nu a auzit. Dar cel dinăuntru nu a auzit nici de această dată, și atunci ce-mi rămînea de făcut era să încerc clanța. Ușa s-a deschis. Era o cameră mare, foarte frumos mobilată, o masă și în spatele ei ședea un director. Nu a ridicat capul nici cînd a auzit tușind. Am mers către

el şi i-am mai tuşit o dată înainte de a-l saluta. Cu asta tot nu s-a clintit. Urmărea foarte încordat ceva într-o revistă de sport, mi se pare că era „Sprint". Aşa stînd lucrurile, l-am lăsat în pace şi m-am aşezat pe scaun în stînga lui. Abia atunci a părut să mă observe şi, foarte jenat, a căutat pe masă un obiect alb pe care l-a băgat în ureche. După cîte se părea, omul era puţin surd. Mi s-a prezentat şi am făcut acelaşi lucru. Se vede însă că el şi maşinăria pe care şi-o pusese în ureche era cam defectă fiindcă-l vedeam că e nevoit să facă eforturi pentru a mă auzi. Am zbierat că nu vreau să-l deranjez, dar venisem la el cu o mică rugăminte, atît cît îi stătea în puteri.

— Vreau să-mi spuneţi numele şi adresa tuturor purtătorilor de bastoane din cooperativa dumneavoastră, am spus. Vreau să spun, am strigat.

— În ce problemă?

— În nici o problemă, e vorba de o crimă.

— Da, tovarăşe, crima e şi ea o problemă.

— Mă rog, nu am nimic împotrivă. Vorba e că am nevoie de un purtător de baston. Un baston zdravăn, cu capătul din metal. Îmi puteţi oferi ceva în genul ăsta? Ce-aţi spune dacă mi-aţi oferi cîteva nume din cei care poartă bastoane cu capul de metal?

— Sînteţi de la miliţie?

— Nu. Reprezint Asociaţia „Mohmi".

— Da, a răspuns gînditor directorul, am auzit de ea. E o asociaţie cu un nume respectabil. Apoi cu simţ de răspundere începu să caute într-un sertar. A scos de-acolo o listă şi un creion. A făcut sumedenie de cruciuliţe în dreptul unor nume. În total

vreo patruzeci de nume. După asta mi-a întins peste birou hîrtia.

— Acum e în regulă?

— În regulă, ăştia cu crucea-s purtători de baston?

— Da.

— Adresele lor sînt exacte?

— Desigur.

L-am părăsit pe surd fără să-i mai zic bună ziua, cu conştiinţa faptului că săvîrşisem cea mai epocală nerozie în materie de criminalistică. Şi eram atît de emoţionat că am mers mai departe. Avem o listă de patruzeci şi patru de nume şi asta îmi ajungea deocamdată. Se indica cu precizie data naşterii, numele, felul invalidităţii, domiciliul. Era şi o coloană care pomenea sexul, dar rămăsese necompletată. Primul meu client locuia pe una din străduţele apropiate. Era zece şi am grăbit pasul. Voiam să-mi încep chiar acum investigaţiile. Omul pe care aveam să-l vizitez se numea E. T. Hoffman şi locuia într-o vilişoară stil empire pe strada V. Alecsandri la nr. 10 bis. Am sunat la poartă şi am aşteptat. După o vreme s-a deschis uşa de la intrare, dar în dosul ei n-am văzut pe nimeni. Am stat răbdător şi cînd cel care deschisese se hotărî să iasă, l-am salutat şi i-am făcut semn că vreau să intru. A scos din dosul uşii piesa pe care doream s-o văd, un baston de bambus cu capătul puţin curbat. Asta nu putea fi arma care o căutam. Ca să nu-mi mai pierd timpul am trecut direct la subiect.

— Asta e singurul dumneavoastră baston?

M-a privit făcînd ochii mici. Ce nu era clar în întrebarea mea? Am adăugat repede că vin din partea directorului. Asta a părut să-l mai liniștească. A înaintat către poartă cu evidenta intenție de a deschide.

— Dacă veniți din partea domnului Văcăreanu, atunci vă pot spune că da. Dar vă rog să poftiți...

— Nu poftesc. Deci ăsta e singurul.

— Da. Am avut o rană adîncă, a fost din timpul campaniei din o mie nouăsute...

— Vă doresc însănătoșire grabnică!

A doua adresă suna: Al. Hotărăscu-Curmătură, strada Artileriei nr. 6. Pînă acolo erau vreo cîteva sute de metri. Am luat-o la fugă. Aveam mai puțin de două ore pînă la douăsprezece și nu reușisem să aflu mare lucru. Pe drum l-am văzut trecînd într-o mașină pe sergentul meu major. Gonea ca un blestemat și nu cred că o făcea cu vreun folos. Chestiile astea delicate cu crimele se fac cu mai puțină gălăgie.

Al. Hotărăscu-Curmătură nu este ceea ce și-ar închipui orice ageamiu că poate fi un ins pe care-l cheamă Al. Hotărăscu-Curmătură.

Este de fapt, o domnișoară roșcovană de vreo douăzeci de ani care-l înlocuiește. Acesta doarme mai tot timpul, este bolnav deci, și coboară foarte rar din pat. E adevărat, atunci se sprijină în baston, dar această activitate este făcută doar cu prilejuri deosebite. Eu nu eram un prilej deosebit. Omul moțăia între perne, ca un motan bătrîn și somnoros, iar eu m-am întreținut cu simpatica dumnealui fiică. O chema Alice și s-a dovedit foarte primitoare, ba chiar nu s-a interesat nici din partea cui și pentru ce motiv venisem. În schimb, mi-a oferit o ceșcuță cu cafea, amănunt care m-a umplut de gînduri bune pentru ființa ei. În cele din urmă am hotărît totuși să trec la problemă, cum ar fi spus directorul Văcăreanu. La întrebarea mea referitoare la numărul bastoanelor tatălui ei, Alice mi-a răspuns plină de grație că are numeroase astfel de obiecte, pe care, e adevărat, nu le folosește, le colecționează însă, este o plăcere ciudată, dar ea îi respectă ciudățeniile și alte nimicuri de astea. Mi-am exprimat în cele mai elegante propoziții pe care le aveam la îndemînă, dorința de a vedea acele piese din colecție. Alice m-a luat de mînă și m-a dus în camera alăturată. Da, fac această afirmație cu toată seriozitatea: m-a luat de mînă și m-a dus dincolo. A deschis un dulăpior de nuc. În dulăpior erau vreo douăzeci de unelte din acelea pe care le căutam.

— Nu vă lipsește nici unul?

A început să le numere.

— Nu. Sînt toate douăzeci și trei.

— Aș putea să le număr și eu?

— De ce nu? Dacă vă face plăcere!

La drept vorbind, voiam să cercetez dacă pe capetele acelor bîte nu găseam vreun semn care mi-ar fi putut indica ceva. Șase dintre cele douăzeci și trei de bastoane ar fi putut face obiectul bănuielilor mele. Acestea șase erau adevărate arme de temut în mîna unui individ pus pe glume proaste. Dar nu în mîna slăbănoagă a mormolocului Al. Hotărăscu-Curmătură. Iar ca să o bănui pe Alice, nu, asta nu era posibil. Alice era o fată fină, plăcută și roșcovană, păcat de ea că-și pier-

dea tinereţele îngrijindu-l pe adormitul acela. Vorba e că era taică-său şi se pare că ţinea la el. Însă convorbirea a fost foarte instructivă, era o fată foarte isteaţă, într-un cuvînt, mi-a făcut o impresie deosebiă. Numai că în problema asasinatului n-am reuşit să aflu mai mult. Aşa se face că la ora douăsprezece fără un sfert am sărit ars de pe scaun, nu ştiu cînd naiba trecuse timpul. Abia aveam vreme să ajung pînă la spital, să-l întîlnesc pe Trandafir. Îmi făceam fel de fel de reproşuri că am pierdut atîta timp la Alice. Nu mai înaintasem un pas şi apoi flirtasem cu ea cam prea mult.

Trandafir mă aştepta pe o bancă lîngă intrare. Întîrziasem cîteva minute, dar n-a zis nimic. Răsfoia un carneţel.

— La noi e rău, a zis el.

— De ce?

— Roza e foarte supărată. Nevastă-sa.

— Pentru că i-a murit bărbatul? Roza e nevasta lui Zub?

— Da.

— De fapt puţin îi pasă ei de Zub. Ştii ce-a zis cînd am anunţat-o că bărbatul ei e natură moartă?

— Nu.

— Ei află că a zis aşa: „acum putem da jos de pe pereţi tablourile acelea tîmpite". Şi şi-a turnat un coniac.

Ne-am aşezat pe o bancă din părculeţul din spatele clădirilor spitalului. Trandafir şi-a mai studiat un timp carneţelul. În timp ce-l răsfoia, i-am povestit în cîteva cuvinte ce făcusem, adică nu prea multe lucruri.

— Nici eu n-am reuşit să găsesc pe ucigaşul lui Zub. Sînt însă la un pas de a-l afla. E ceva care nu merge, nu ştiu încă unde se înfundă.

— Ce anume se înfundă băiete?

— Ascultă Varlame, Zub a fost împuşcat de şase ori?

— Da.

— Pentru ce?

— Tu singur spuneai: unul care voia să fie sigur . . .

— Asta e, dacă individul a tras în el cu o armă de tir, aşa cum s-a constatat, atunci pentru ce a fost nevoie să-i bage patru plumbi în burtă?

Am ridicat din umeri.

— Nu poţi să ştii în ce dispoziţie se găsea omul acela.

— Remarca ta nu stă în picioare. Pot şti în ce dispoziţie era omul acela. Omul acela era vesel.

— Vesel? Cum asta?

— Exact, vesel. Asta dovedeşte că era distrat împuşcînd în Zub ca într-o ţintă de carton. L-a stropit cu plumb de sus pînă jos şi s-a amuzat.

— Înseamnă că remarca mea stă în picioare.

— Da, stă, acum stă în picioare. Acum individul nu-mi mai poate scăpa.

— Ai să cauţi un individ vesel cu puşcă de tir.

— Nu, ar însemna să rămîn prea mult cu tine. Chestia cu bastonul e de antologie. E drept, lucrăm noi după altă metodă: totul este o chestie de metodă. Aşa am ajuns să descopăr cele mai importante elemente ale cazului.

— Dă-i drumu, ard de nerăbdare!

— Înainte de asta cred că ai să fii de acord cu un lucru, Varlame.
— Care lucru?
— Vreau ca ancheta noastră să se desfășoare în cel mai mare secret. Intenționez să comunic miliției rezultatul cercetărilor noastre abia atunci cînd vom fi pus mîna pe autorii asasinatelor.
— E de la sine înțeles. Apropo, dar dacă le scrii și nu le comunici direct, înseamnă că ai încălcat secretul?
— Nu.
— Bine. Spune cum ai făcut descoperirile acelea importante.
Trandafir s-a foit plin de sine și a deschis carnețelul.
— Ascultă, ți-am mai spus că Zub era un ticălos. În dosul firmei lui de colecționar de artă, tăinuia un fel de adunătură de tipi dubioși care făceau ceea ce ție nici nu-ți trece prin minte. Îți trece, Varlame?
— Nu, zi-i înainte.
— Se cheamă că Zub lucra cu turiști străini, pentru că umbla cu niște sume de ți se făcea părul măciucă. Important e că am descoperit ziua în care a murit, fără să fie nevoie să-i fac autopsia și să mă consult cu medicii legiști. Știu cu precizie că de trei ori pe săptămînă — marțea, vinerea și duminica, îl întîlneai la barul „Triumf", pe care-l conducea nevastă-sa, iar el se ocupa cu afaceri în spate. Își anunța prin telefon clienții de dimineață, uneori în cursul amiezii. În ziua care a urmat convorbirilor telefonice Zub nu s-a mai arătat. Nu s-a arătat deloc, nici a doua zi și nici în

zilele ce au urmat. Ce știu eu cu siguranță, este că din icoanele astea i s-a tras moartea.
— De ce ești atît de sigur?
— Așa, simplu, e bănuiala mea.
— Bine, spune mai departe.
— Fiindcă sîntem aici, în siguranță, am să-ți arăt! A scos din carnețel o hîrtiuță cu cîteva adrese. În dreptul adreselor era trecută o singură inițială. Am citit toate cele cinci adrese și cînd am ajuns la ultima am privit năuc.
— Ce-i cu asta?
— E o adresă!
— Ce-i cu ea?
— Nu ți-e bine Varlame?
— Nu prea. Ce-i cu adresa aia?
— Liniștește-te. Ți-am mai zis doar, nu știu încă ce se ascunde în spatele adreselor ăstora. Asta trebuie să aflu.
— Adresa aia, ultima, e a mea.
Trandafir a rămas cu albul ochilor bulbucat și fix.
— De unde ai mai scos-o?
— Păi acolo stau. E exact adresa mea. Numai inițiala nu se potrivește. E un „P". Deodată am descoperit că era foarte perspicace. Era un „P", adică inițiala lui Pan. Asta înseamnă că Zub fusese în oarecari legături cu pictorul. Și mai înseamnă că cele două crime aveau o legătură între ele și că cel care o făcuse pe prima putea ști foarte multe, dacă nu cumva chiar totul despre cea de a doua. I-am expus lui Trandafir acest nou aspect al situației și el m-a felicitat că izbutisem să aflu ceea ce lui i se părea încă neclar.

— Acum mi-e limpede care era rostul acestor adrese.

Mie nu-mi era încă destul de limpede și l-am rugat să-mi facă acest mic serviciu. A stat cîteva clipe în expectativă apoi a continuat calm și sigur de el:

— Pentru ce ținea Zub aceste adrese? Pentru că la aceste adrese locuiau clienți de-ai lui, cărora le furniza acasă marfa.

— O trimitea prin cineva?

— Nu, întotdeauna făcea singur treaba asta.

— Atunci pentru ce-i mai trebuia adresa?

— Ai dreptate! Pentru ce-i mai trebuia adresa? Zub nu era un tip care să țină între hîrtii una care l-ar fi putut înfunda. Dacă făcea singur drumul nu avea nici un rost să păstreze hîrtia cu adresele. E limpede în cazul ăsta. Am descoperit!

Iar descoperise ceva!

— Ce-ai descoperit Trandafire?

Privi disprețuitor hîrtia.

— Zub a vrut să ne joace o festă. Nouă sau miliției. Lui îi era tot una. A lăsat intenționat adresele și inițialele ca să ne pună pe piste false, să ne batem capul căutînd aiurea. Era formidabil. Ce spui de deșteptul ăsta?

— Cred că nu-i chiar așa. Din două motive. Mai întîi Zub, zic eu, nu spera să moară în ziua aia, din moment ce făcea pregătirile de care mi-ai vorbit. Apoi adresele nu sînt chiar întîmplătoare din moment ce litera „P“ se potrivește cu adresa, iar moartea pictorului are o dată apropiată de cea a lui Zub. Și să nu uiți că Zub i-a luat locul în cavou lui Pan și nu altuia. E ceva care-i apropie. Nu se poate ca hîrtia asta să nu aibă nici o importanță. Cred mai degrabă că nu am reușit noi să-i dăm de rost.

— Se poate să ai dreptate Varlame. M-am gîndit și eu la toate astea și mi-am pus aceeași întrebare.

Se gîndise, pe dracu!

— Așadar ce ascunde această hîrtie?

— Poate avea un cifru, i-am sugerat.

— Ce fel de cifru?

— Nu-mi dau bine seama. Am însă impresia că Zub o folosea de mai multă vreme. Hîrtia pare a fi fost folosită o bună bucată de timp, ca și cum ar fi consultat-o, pentru a-i indica un anume lucru, un anume eveniment.

— Am impresia că ești undeva pe-aproape. Și mie îmi trecuse prin minte ceva asemănător.

— Atunci spune mai departe Trandafire, spune ce-ți trece, spune mai departe.

— Ei bine, a vorbit el, uite ce cred eu că se întîmplă: Zub ridica marfa din cinci locuri diferite. Am spus din cinci locuri diferite, dar același furnizor o putea face pentru a fi mai în siguranță. Desigur, între Zub și furnizor exista o înțelegere în baza acestor adrese.

— Ce fel de înțelegere?

— Vreau să spun fiecare transport de marfă era ridicat de la altă adresă prin rotație. N-am idee dacă ridica marfa săptămînal ori lunar. Desigur însă era vorba de niște date fixe și în felul acesta Zub trecea pe la fiecare din adrese la o perioadă destul de mare de timp, ca să nu dea de bănuit nimănui. Desigur, furnizorul lui e un tip foarte pre-

caut. Probabil traficantul ăsta nenorocit de Zub a făcut o prostie care i-a obligat pe cei din bandă să-l curețe. Ascultă, nu l-ai văzut niciodată pe Zub în vizită la pictorul ăla?

— Nu. Dar dacă ipoteza ta cu rotația adreselor e bună, atunci înseamnă că ultimul transport l-a preluat de la Pan. Ăia care l-au curățat pe Zub, l-au umflat și pe Pan și l-au ținut ostatic. Apoi văzînd că nu-i nimic de făcut, l-au pocnit în cap cu un baston și l-au aruncat de pe pod ca să încurce mai rău ițele. Totuși, cine dumnezeu a fost ăla, pe care l-au băgat în groapă zicînd că-i Pan?

— Am să fac o propunere Varlame.

— Hai, fă propunerea.

— Am să fac propunerea să ne ocupăm mai tîrziu de ăla care a fost înmormîntat în locul lui Pan. Eu zic să terminăm cu ăștia doi. Nu avem încă personal suficient pentru a cuprinde acest volum de muncă.

— Ai vorbit bine tinere. Să ne ocupăm mai tîrziu de el. Acum să vedem ce e de făcut cu ăștialalți doi. Crezi că mai avem ceva de discutat împreună?

— Nu, cred că ne putem apuca de lucru fiecare în parte. Ne întîlnim mîine la aceeași oră.

În fața porții spitalului ne-am întîlnit cu medicul care îl trata. Medicul ne-a strîns mîinile și ne-a întrebat ce mai facem. Bineînțeles că nu i-am spus. Trandafir a fonfănit ceva și s-a uitat la ceas în semn că e foarte ocupat.

Doctorul s-a uitat lung după noi. N-avea decît să se uite.

Capitolul V.

ÎNTOTDEAUNA LUCRURILE EVIDENTE SÎNT ÎNȘELĂTOARE

Mi-era foame. Am intrat într-un bărulețcafenea cu cîteva mese joase, de lemn, foarte grosolan sculptate, cu scaune cioplite în același stil și un băiețel, îmbrăcat în mătase roșie, prins de tavan.

Ușa s-a închis singură în urma mea, iar băiețelul din tavan a spus „bine ați venit". Băiețelul era o păpușă mecanică, așa că nu m-am simțit obligat să-i răspund. Îmi amintesc că doamna Pan îmi vorbise odată de un bar cu un arlechin și probabil nimerisem chiar acolo. Pan venea în locul acela, își întîlnea confrații.

Deocamdată pe aceștia nu-i putusem distinge, fiindcă ferestrele erau acoperite cu perdele albastru-indigo. Era aprinsă în schimb o lumină mică, verde, deasupra unei scări ce cobora din pod; așa mi se părea. Mai era o luminiță aprinsă în stînga ușii. De unde mă găseam, am observat că în locul acela era barul. Oamenii stăteau pe niște scîndurele legate de tavan cu frînghii, asemănătoare leagănelor de copii. Erau trei tipi care ocupau leagănele acelea, și al patrulea leagăn, gol, se balansa.

Mi s-a părut tare caraghios să mă așez la una din mesuțele scunde. Mi se părea la fel de caraghioasă și cealaltă alternativă, dar nu puteam sta la nesfîrșit proțăpit în mijlocul localului, mai ales că băiețelul cel roșu îmi urase „bun venit“. Dealtfel nimeni nu întorsese capul să mă vadă, ba chiar sînt convins că nici nu mă observaseră. Cei din leagăne stăteau aplecați deasupra unui obiect aflat pe placa neagră ce acoperea tejgheaua. Cei de la mese erau cu spatele la mine sau nu-mi dădeau atenție. M-am apropiat de bar și am cerut omului ceva de mîncare. Omul avea fața ca o lămîie stoarsă. Cu părul rar și lipit de țeastă. S-a apucat să măsoare un lichid într-un pahar foarte lung și foarte îngust. Turna din diferite sticle cîteva picături, apoi agita compoziția și așa mai departe. L-am rugat din nou să-mi aducă ceva, și m-am străduit să mă urc în leagănul spînzurat de tavan. Am reușit și mă simțeam ca la școală, în bancă. Atît doar că nu aveam în față figura martiră a profesorului de matematică, ci o grămadă de sticle de diferite culori și forme și denumiri, încît chiar dacă le-aș scrie, tot n-ar folosi la nimic. Era călduț, începusem să mă dezmorțesc și așteptam ca Omul Lămîie să mă observe să-i spun ce doream. Cei trei de lîngă mine continuau să discute aprins deasupra obiectului pe care nu-l vedeam. Sus se cînta la pian. Mi se părea simpatic „La voiosul marinar“, gîndeam că poate în leagănul în care mă aflam acum se legănase și Pan înainte de a muri. În cele din urmă, Omul Lămîie m-a observat și m-a întrebat ce doresc. Mă privea ca pe o gînganie ciudată, sau ca pe un pui de găină apărut, nu se

știe cum, într-o sală de festivități. Cam tot atunci, unul din cei trei, cel dinspre mine, a exclamat:

— Nu, nu! Este un plagiat! Apoi s-a întors către mine și m-a întrebat ce cred.

— Este un plagiat, firește, am răspuns!

M-a privit triumfător.

— Te rog să mă scuzi, a spus, nu te cunosc.

— Nici eu, dar nu face nimic.

— Desigur, a fost de acord dînsul, e un fapt minor.

Bănuiesc că avea chef de vorbă, așa că am spus:

— Eu sînt cu totul întîmplător aici.

— Cu toții sîntem cu totul întîmplător pe undeva!

Era un tip foarte simpatic. Colegul lui s-a întors și el către mine și am avut marea mirare să constat că era de fapt femeie. Și încă nu orice femeie ci Ani.

— Ce faci aici Ani?

— Mulțumesc Varlam, ce cauți tu pe aici?

— Am venit să mănînc ceva.

— Auzi, Grieg, auzi, dumnealui îi e foame.

— Imediat, imediat, domnule! a spus gălbejitul.

Se vede că o cunoștea pe Ani. Ea și-a mutat locul. A venit lîngă mine, iar tipul acela care nu-mi mai era atît de simpatic de cînd constatasem că e cu Ani, tipul s-a mutat în locul ei. Ani mi-a făcut cunoștință cu el, dar nu i-am remarcat numele lui prăpădit. Și apoi n-aveam nici un chef să cunosc pe unul care îi făcea o curte atît de nerușinată. Aveam mare chef să-i spun ceva care nu se prea spune la domnișoare, dar n-am făcut-o. Grieg s-a executat mai rapid decît mi-aș fi închi-

puit. Mi-a pus la iuţeală sub nas sumedenie de mîncăruri şi a adus două sticle cu bere pe care nu le cerusem. Ani mi-a făcut însă semn să nu mă sinchisesc, să mănînc şi să beau în linişte.

— Ai văzut Ani, ai văzut că-l bănuiai degeaba pe Felix?

— Aşa e, dumnezeule, cît am fost de nedreaptă cu bietul băiat. Pictorul ăla a murit abia ieri.

— Alaltăieri, am spus printre îmbucături, dar Felix a apărut?

— N-a apărut, umblă după ierburi, probabil. Nu-i prea frumos din partea lui că nu trimite două rînduri pe o carte poştală, dar ăsta e Felix. Tu îl cunoşti doar. O să vină obosit, fără nici un ban pe CEC şi o să-mi umple casa cu buruieni. Ascultă Varlame, tu stai tot acolo?

— Bineînţeles Ani, nu vrei să iei puţin din bucata asta?

— Nu, de-abia am mîncat. Unul din colegii mei a cîştigat la loto şi ne-a adus aici. Spuneai că locuieşti tot acolo?

— Da.

— În camera în care a stat pictorul?

— Da, de ce mă întrebi?

— Aşa. Trebuie să-ţi fie foarte urît în camera unde a stat unul care a fost omorît.

— Da de unde. Nu-mi pasă Ani. Şi-apoi sînt gata să-l descopăr pe cel care a făcut isprava. Sînt la un pas.

Începusem să-mi însuşesc şcoala lui Trandafir. Ochii ei cuminţi şi rotunzi mă întrebau:

— Cine a acela?

— Nu-l ştiu încă, Ani. Dar criminalul mînuieşte o armă albă, un fel de bîtă cu care se sluješte la mers.

— Un baston vrei să spui?

— Întocmai. Un baston.

Călcasem consemnul. Nu trebuia să vorbesc nimănui despre asta. Dar Ani...

— Ce te face să crezi că tocmai un baston?

— Nu te supăra Ani. Nu-ţi pot spune. Secretul nu-i al meu, e al asociaţiei „Mohmi" pentru care lucrez. N-am dreptul să vorbesc fără asentimentul asociaţiei.

— De cînd lucrezi în asociaţia asta, cum ai spus tu că se cheamă? N-am auzit de ea!

— De curînd. Nici nu aveai cum să auzi. Mai bine mănîncă ceva. Amestecătura asta e delicioasă. Nu ştii cum se cheamă?

— Nu ştiu. Ce leafă îţi dă asociaţia asta?

— Şi berea e foarte proaspătă. Eu nu beau, ştii, dar acum îmi era sete.

— Ce leafă ai spus că ai?

— Nu pot să te mint Ani, pe tine nu pot să te mint. Deocamdată nu mi se dă leafă. Deocamdată mă supun la probe, să vadă dacă sînt capabil şi după asta abia or să mă angajeze, adică după ce-l prind pe ăla care l-a ucis pe pictor. Ce zici Ani, ai să te măriţi cu mine dacă am să descopăr criminalul?

— Bineînţeles.

— Mă iubeşti Ani?

— Te iubesc, nu te mai îndoi de mine, dar ia spune-mi nu au fost să percheziţioneze? Cred că nu mai ai pic de linişte, săracul de tine.

— Au fost ieri după-amiază. A fost unul și a căutat niște probe. Niște hîrtii. Numai că n-a găsit nimic și a luat-o din loc. Dar eu am să-l prind Ani, pentru tine am s-o fac. Cît trebuie să plătesc oare?

— Nu-i nevoie, Varlam, tot ce ai mîncat e plătit.

Asta nu era prea rău.

— Cînd pot să te mai văd Ani?

— Oricînd. Știi că-mi face întotdeauna plăcere să te văd.

— Să zicem duminică, Ani.

— Bine. Dă-mi un telefon și ieșim împreună.

— Poate vine Felix între timp.

— Am să-ți spun dacă se întoarce.

Am coborît din leagăn și am părăsit barul. Nu-mi prea convenea s-o las pe Ani acolo, împreună cu inșii aceia, dar nici n-am vrut s-o iau cu mine. Aveam o grămadă de umblat și n-o puteam căra cu mine. Și la urma urmelor de ce nu aș pune mîna pe asasin să-l dau pe mîna legii. Asta m-ar ridica nemaipomenit în ochii lui Ani și nu s-ar mai gîndi la firea mea, i-aș propune să ne căsătorim. Dacă voiam s-o cîștig cu adevărat trebuia să mă pun serios pe treabă. Înarmat cu aceste fortificante gînduri am scos lista directorilor șchiopilor și am consultat-o. Aveam de alergat la încă 40 de adrese în căutarea bastonului criminal. Firește. nu puteam în nici un caz spera să termin astăzi. Mi-am început goana prin oraș. Prima adresă mi-a fost cu ghinion. Nu era nimeni acasă. Un vecin m-a informat că plecaseră cu toții de cîteva zile în alt oraș, nu știa care. I-am făcut un semn

și am scris alături: „plecare suspectă". După aceea am fost la alt șchiop cu care însă nu am reușit să discut deoarece se găsea la plimbare. Soția dumnealui n-a putut să-mi dea nici un fel de relații despre bastonul consortului ei. Cică nu se uitase niciodată prea atentă la ceea ce mă interesa pe mine. Și tot așa a mers pînă s-a lăsat noaptea și m-am întors frînt de oboseală acasă. Mai aveam de văzut douăzeci și una de adrese și bilanțul se prezenta în felul următor: Bastoane posibil criminale: Al. Hotărăscu-Curmătură — 6 bucăți; Toma Ciocîrlie — 1; Mihai Constandin — 1; Ion Țepu — 2. În rest, nimic demn de reținut. Am tras linie dedesubt, am scris data și m-am culcat cu gîndul ca a doua zi dimineață să-mi continui cercetările. Numai că a doua zi dimineață mi-a venit altă idee. Anume, că nu avea rost să umblu după alte adrese fiindcă piesa căutată se găsea la unul din omenii pe care-i vizitasem de-acum. Nu știu exact cum mi-a venit această idee, dar m-am poticnit în ea și tot planul meu din seara precedentă s-a dat peste cap. Conform noii stări de lucruri, avem să mă ocup întîi de cei patru care dețineau bastoanele compromițătoare, și primul din ei era Al. Hotărăscu-Curmătură. În consecință, am sunat la ușa acestuia și nu mică mi-a fost mirarea văzînd că-mi deschide chiar cel care, cu o zi în urmă, zăcea fără grai și fără aparență de a fi în stare să circule la simpla dorință de a face acest lucru.

— Intră, a spus, te așteptam.

— Mă așteptați?

— Da. Ai venit în problema bastoanelor, bănuiesc.

— Bănuiţi bine, domnule. Pentru asta am venit. Mi-a făcut semn să-l urmez, ceea ce am şi făcut. Ne-am oprit în camera în care se afla dulăpiorul ce ascundea bastoanele. Şchiopătînd destul de tare, mi-a pus înainte un pahar cu picior. A turnat şi în cel de al doilea, apoi a spus:

— Mi-a povestit fiica mea. Te rog să mă ierţi, ieri cînd ai venit aici dormeam. Astăzi îmi e mai bine.

— Mă bucură. Ce v-a povestit fiica dumneavoastră?

— Că eşti un amator de bastoane. Dacă am înţeles bine şi dumneata colecţionezi astfel de obiecte. Sînt fericit că am ocazia să cunosc un om, aş putea să spun un prieten, care gustă aceeaşi satisfacţie spirituală.

— Numai că eu nu colecţionez nimic, i-am tăiat-o.

— Înseamnă că m-am înşelat, a zis el puţin supărat.

— Da, dar în clipa de faţă mă interesează în mod deosebit colecţia. Am impresia că folosind unul din aceste bastoane dumneata ori altcineva a ucis un om.

— Eu nu. Însă altcineva e posibil. Dar ce te face să crezi că a folosit un baston care ar proveni exact din colecţia mea?

— Aici e tot secretul, domnule. Mai bine mi-aţi spune care din bastoanele dumneavoastră au fost plecate în ultima vreme şi care s-au întors înapoi în ultimele două zile. Am convingerea că dacă vă lipseşte unul din ele, nu-mi veţi ascunde. Cîte sînt în total?

— Douăzeci şi trei.

— Bineînţeles. Le-am numărat ieri. Care din ele au fost plecate?

— Unul singur. L-am împrumutat unui nepot care-şi scrîntise un picior. Urcînd scările a căzut şi genunchiul i s-a umflat. I-am împrumutat bastonul şi mi l-a adus ieri.

— Ieri?

— Da, ieri dimineaţă.

— Cînd s-a întîmplat povestea cu scrîntitul?

— Săptămîna trecută.

— Mai exact.

— Nu-mi amintesc mai exact. Ţi-ar putea spune Alice.

— Unde e Alice?

— Face nişte cumpărături.

— Cum se numeşte nepotul?

Hotărăscu-Curmătură se încruntă. Se făcea că nu-şi aminteşte.

— Nu ştiu numele mic. Dar numele lui de familie e Hotărăscu.

— Cum de i-aţi uitat celălalt nume?

— Cred că nici nu l-am ştiut vreodată. Nepotul nu ne-a vizitat niciodată pînă acum. Prima oară, atunci cînd şi-a scrîntit piciorul, a venit pentru că pur şi simplu s-a întîmplat să treacă pe aici şi s-a întîlnit cu Alice. Alice e foarte primitoare şi l-a chemat să-i dea o cafea. Se vede că i-a mers rău fiindcă şi-a scrîntit piciorul.

— Au băut altceva decît cafea?

— Se pare că nu.

— Aţi discutat cu el?

— Nu, am dormit.

— Unde l-aș putea găsi pe acest nepot?
— Nu știu domnule. N-am nici cea mai mică idee. Deși este singura noastră rudă în oraș, nu știu ce-i cu el.
— Cine m-ar putea informa?
A ridicat din umeri. Mi se părea cam ciudată existența nepotului, ceea ce i-am și spus.
— Poate-ți va da Alice alte amănunte. I-o fi spus ei ceva. Însă te asigur că pînă în clipa venirii sale aici nici Alice nu știa mai multe decît mine.
— Cum se face atunci că Alice l-a oprit, adică cum se face că l-a cunoscut?
— Nici asta nu știu, domnule...
— Varlam.
— ...domnule Varlam. Desigur însă că Alice îi cunoaște și numele mic. Pentru mine omul era cu desăvîrșire străin. Nu-l mai văzusem.
— Aș vrea să văd, dacă nu vă deranjează, aș vrea să văd bastonul care a fost în cursul săptămînii trecute în posesia nepotului. Vă convine?
— N-am nimic împotrivă. Asta este bastonul.
Ceea ce scosese din dulap era exact instrumentul care mi-aș fi închipuit că putea face o ispravă ca aceea petrecută cu pictorul Pan. Bastonul avea aparența unui toiag zdravăn, dintr-un lemn alb, noduros, care se termina cu o umflătură ovală bine lustruită. L-am luat în mînă. I-am cercetat cu atenție capătul. Firește, nu mă așteptam să găsesc acolo cine știe ce fire de păr ori urme de sînge închegat, dar pentru mai multă certitudine l-am întrebat pe bătrîn. Mi-a spus că el însuși cercetase bîta cînd

se reîntorsese în colecție și că nu constatase nici o urmă de deteriorare.
— După părerea mea, am spus, aceasta este arma cu care a fost ucis pictorul Pan. V-aș ruga să-mi împrumutați obiectul ăsta pînă descopăr pe făptașul crimei. E vorba de două-trei zile.
— Desigur, am să-l împachetez și vi-l las atît cît aveți nevoie. A mers șolticăind către bibliotecă, a scos de acolo un sul de hîrtie cafenie și a înfășurat în ea bastonul.
— Mulțumesc, domnule.
— Cu mare plăcere. Îmi fac datoria de cetățean ajutîndu-vă.
— Desigur, sînteți un cetățean de nădejde, am să raportez superiorilor despre amabilitatea și sprijinul dumneavoastră.
— Păstrarea ordinei și disciplinei este mai presus de orice.
După toate acestea mai lipsea să cîntăm marșul oșenilor. Dar n-am făcut-o.
— Nu vi se pare că întîrzie cam mult Alice, domnule?
S-a uitat la ceas.
— Ba da. De obicei nu stă atît de mult după cumpărături. Și apoi coborîse doar să ia niște mărunțișuri, nu-mi mai amintesc ce anume. Mi-a spus chiar că nu va întîrzia. Nu te supără dacă am să te întreb ceva?
— Deloc.
— Voiam să știu ce grad ai?
— Nu lucrez în miliție, ci la „Mohmi".
— La ce?
— „Mohmi".

— A da, am auzit vorbindu-se mi se pare.

Cred că mai mult i se părea, dar n-am ţinut să-l informez. Dintre toţi cărora le spusesem pînă acum numele firmei, doar Ani a părut mai nedumerită. Ea care era cea mai puţin în măsură să ştie genul ăsta de întreprinderi pe de rost. Am mai petrecut cîteva minute discutînd prostii, interlocutorul părea tot mai dispus să trăncănească şi a început să-mi povestească despre campaniile lui militare. Se înfierbîntase şi-şi bălăbănea braţele în toate chipurile, străduindu-se să-mi demonstreze cum se aruncă o bombă, cum se vine în picaj, cum se ia foc, cum se trage cu mitraliera de bord, cum se fuge, cum se moare şi altele la fel de plicticoase. Nu l-am întrerupt, l-am lăsat să vorbească cum ai face cu un radio care se apucă să-ţi toarne la „Ora gospodinei" despre reţetele de papanaşi, cînd tu ai avea chef ca din el să iasă muzică. Pînă la urmă l-am întrerupt şi l-am întrebat ce părere are despre Alice. Şi-a dat şi el seama că Alice întîrzia cam mult mi se pare, căci a început să ţocăie, s-a ridicat şi a dat perdeaua la o parte. Se vede că nu o zărea nicăieri pe Alice şi începuse să fie îngrijorat.

— Ce-ar fi să daţi un telefon la miliţie?

M-a privit speriat. Nu prea realiza ce are a face Alice cu miliţia. Dar eu începusem să fac o apropiere. O apropiere între nepotul necunoscut şi Alice. Mă tem că mirosiseră ceva şi o luaseră din loc lăsîndu-l pe bătrîn să aştepte pînă în ziua de apoi. Nu i-am spus însă nimic din ceea ce gîndeam pentru că l-am văzut punînd mîna pe telefon. A cerut spitalul de urgenţă şi a întrebat dacă nu se întîmplase vreun accident în ultimele ore. Nu ştiu

ce i s-a răspuns, dar el a pronunţat numele Alicei Hotărăscu-Curmătură şi după aceea a început să tremure ca un apucat. A pus receptorul jos şi m-a privit deznădăjduit, se vede că Alicei i se întîmplase totuşi ceva.

— E acolo, a bîlbîit el, a avut un accident de circulaţie.

— Grav?

— Nu ştiu. Mi-au spus doar că nu trebuie să mă îngrijorez. Dar îţi dai seama cînd ţi se spune acest lucru . . .

— Am să mă duc imediat acolo, am zis luînd bîta împachetată. Am să telefonez imediat ce o văd.

— Îţi sînt recunoscător, domnule.

Am ieşit repede şi m-am urcat într-un autobuz. L-am rugat pe şofer să oprească imediat ce vehicolul ieşise din raza de vedere a ferestrei bătrînului. Aveam bănuiala că moşul voia să-mi joace o festă. Prea încercase să mă păcălească cu nepotul lui, cu palavrele despre avionul în flăcări şi prea l-a apucat tremuriciul la comandă. M-am strecurat înapoi pe lîngă zidul clădirii şi am ajuns din nou la uşă. Trăgeam cu urechea căutînd să prind vreun zgomot din interior. Nu se auzea nimic şi nici nu aveam vreo posibilitate de a arunca o privire înăuntru. Aş fi putut suna, aş fi putut să-l mint că am uitat ceva, dar el ar fi priceput imediat că-l suspectam, iar în cazul mai puţin fericit aş fi putut avea o soartă apropiată de a lui Pan. Dacă moşul era din bandă, nu era prea bine s-o fac pe bănuitorul cu el. În cele din urmă, am judecat că dacă bătrînul intenţionase s-o şteargă şi mă expediase la spital de urgenţă va trebui să părăsească încăperea în cel mult

zece minute, adică exact cît mi-ar trebui să ajung pînă la spital, și să-i telefonez ce mai face Alice. Dar după cele zece minute tot nu a ieșit. Se vedea că nu voia s-o șteargă. Am coborît din nou, și strecurîndu-mă printre oameni, m-am îndreptat spre spital. La spital am aflat că într-adevăr fusese internată, cu jumătate de oră în urmă, în stare de urgență, în urma unui accident de automobil la intersecția bulevardului cu strada Artileriei. Automobilul, firește, reușise să fugă, iar Alice fusese rănit la cap și nu avea voie să primească pe nimeni și nici să vorbească. Asta am aflat-o de la un ofițer care discuta aprins cu medicul în fața salonului unde o instalaseră pe Alice. Medicul i-a promis că, în cel mai bun caz, dacă peste douăzeci și patru de ore Alice se va simți mai bine, îi va permite s-o interogheze. Ofițerul susținea morțiș că pînă mîine Alice are să uite numărul de înmatriculare al celui care o azvîrlise cu capul de asfalt, dar doctorul i-a retezat-o și i-a întors spatele.

Oricum, aveam impresia că știu ceva mai mult decît el. Cel care făcuse accidentul nu era altul decît nepotul. Se gîndise că n-ar strica să o lichideze pe fată imediat ce a constatat că cineva se interesează de bastoane. Trebuia să fiu foarte atent deacum înainte. Poate banditul mă pîndește și n-aveam absolut deloc dispoziția să înghit din orezul cu lapte al spitalului. Mi-am amintit că asupra mea mai avusese loc o tentativă de genul celei căreia îi căzuse victimă Alice. Iar autorul putea fi același. Nu mai aveam dreptul să pierd nici o clipă. Nepotul intrase în panică din moment ce începuse să acționeze atît de imprudent. Se cuvenea să-i dau de

urmă, acum, acum cînd după socoteala lui eram în imposibilitate de a afla amănunte despre existența sa ca făptură fizică și morală. Dar ce se cuvenea să fac ca să pun mîna pe el? Aveam în mînă corpul delict, dar asta nu-mi ușura prea mult dezlegarea enigmei nepotului. Desigur, nu se sinchisea de baston, nu cred că fusese atît de fraier încît să-și lase amprentele pe el. Și chiar dacă aș fi avut amprentele lui împachetate pînă nu-i dădeam de urmă nu aveam ce proba. Trebuia să mă întorc și să judec cînd a fost momentul cînd l-am simțit cel mai aproape pe nepot, cel mai aproape de a se da de gol. Și mergînd într-una am hotărît că trebuia s-o iau de cînd Alice l-a întîlnit pe stradă. Aceasta duce la următoarele concluzii: nepotul nu locuia în respectivul cartier și nici în unul din cele învecinate. Altfel, Alice l-ar mai fi întîlnit și bineînțeles l-ar mai fi chemat și în alte dăți. Era necesar în cazul acesta să mă deplasez în partea exact opusă a orașului, unde pînă voi fi terminat de judecat, voi ști mai multe despre el. A doua concluzie la care am ajuns a fost aceea că nepotul sau nu vedea bine, sau avea pantofii mari, sau nu era deloc învățat să urce scări mai înalte de zece centimetri. Dintre aceste ipoteze, m-am oprit la cea de a doua și mi-am argumentat: dacă nu vede bine, deci dacă poartă ochelari, acesta este un motiv în plus să fie precaut atunci cînd în desfășurarea normală a evenimentelor intervine ceva deosebit care-l determină să se concentreze. Din același motiv, ideea cu nefolosirea cotidiană a unor scări mai înalte de 10 centimetri, cum erau acelea de la locuința Alicei nu era de natură să mă convingă. Am mers

deci pe principiul lui Trandafir, că dacă nu am probe este absolut necesar să le inventez. Pînă în prezent eram în posesia a două date nu tocmai de neglijat: știam că nepotul locuiește în partea de vest a orașului și că poartă pantofi cu vîrful lung. Cea de a treia concluzie pe care am tras-o m-a adus mai aproape de numele nepotului. Formularea ei suna cam așa: dacă s-a lovit la genunchi atît de tare încît a avut nevoie de baston, înseamnă că plecînd de la unchi s-a îndreptat către casă, dar s-a oprit la prima circumscripție unde și-a pansat rana, lucru pe care nu-l făcuse la acesta, din motive pe care am să le descopăr mai tîrziu. La circumscripții cei care vin sînt înregistrați într-o cărțulie, cu data, numele și defectul respectiv. Deci era suficient să mă opresc la prima și să aflu, probabil, al doilea nume al lui Curmătură junior.

A patra concluzie a fost că Hotărăscu junior este un bărbat solid, poate chiar foarte solid. Altfel nu și-ar fi ales acest baston care pentru un om pirpiriu este mai degrabă o piedică în mers decît un ajutor. Este fără doar și poate un atlet. Cinci: nu bea, sau nu este un mare amator de băuturi. Oricum, un tip sportiv ca el și o verișoară simpatică cum e Alice ar fi fost de așteptat să umble la sticla de alcool ca să se simtă bine. Dar Curmătură nu iubește prea mult femeile. În orice caz, el iubește una singură, celelalte-i sînt indiferente, atît de indiferente încît nu se sfiește să dea buzna peste ele cu mașina. Ultima concluzie la care am ajuns a fost că poartă pantaloni strîmți. Asta explică de ce nu și-a reparat genunchiul în timp ce a stat la Alice. Îi venea greu să-și dea jos pantalonii și

fiindcă pantalonii nu se suflecau pînă la genunchi, a rămas cu rana nepansată. Am intrat plin de speranțe la circumscripție, prima în direcția vest. M-a întîmpinat o doamnă cucernică, gata să-mi lipească un leucoplast și în cerul gurii dacă aș fi anunțat-o că acolo mă doare. I-a fost cam dificil să înțeleagă că voiam să răsfoiesc registrul cu cei ce apelaseră la serviciile ei în ultima săptămînă. Nu am dat de nici un Curmătură în hîrțoagă. Nici în săptămîna trecută, nici mai în urmă. Am lăsat-o pe frumoasa bătrînă să se întrebe ce voiam de fapt să caut și la plecare și-a amintit că nu avea voie să dea registrul oricui și că acum îi pare rău. N-am băgat-o în seamă. Eram supărat. Ce nu era în regulă? Oare nepotul să se fi dus direct acasă să se panseze? Exista și posibilitatea ca avînd alte treburi, să se fi oprit la o altă circumscripție aflată în direcția aceea. Într-adevăr, altă explicație nu vedeam pentru absența numelui său în registrul bătrînei. Mai era și alternativa că Hotărăscu să fi dat un nume fals, dar în clipa aceea nepotul nu-l omorîse încă pe pictor, deci pentru ce s-ar fi ascuns? Nu, în felul ăsta mă complicam. Metoda mea de lucru era să aleg calea cea mai simplă de urmărire. Nu aveam să cercetez deci celelalte registre, pentru că un om cu piciorul scrîntit se duce întîi acasă și abia după ce se simte în regulă își vede de alte chestiuni. Va trebui să-i aflu nepotului vizuina. Cu datele pe care le dețineam nu-mi imaginam să obțin succese răsunătoare în această incursiune. Totuși, atunci cînd nu știi nimic precis nu ai nici un motiv să te descurajezi. Iar eu nu eram deloc descurajat. Aș putea spune că dimpotrivă, faptul că nepotul nu-și lăsase

numele cadou, mă făcuse să-mi strîng rîndurile, dacă expresia nu vă deranjează. Asta e Varlame, mi-am spus, n-ai ce face, trebuie să-l umfli pe nepot înainte de a ți-o lua alții înainte. Acum urma să-l aflu, așa, fără să-i știu tot numele, fără să știu cum arată, fără să am habar unde locuiește, unde lucrează, adică fără să știu multe lucruri care la prima vedere ar părea de strictă necesitate. Eroare. Întotdeauna lucrurile care par prea evidente sînt înșelătoare. Trandafir îmi atrăsese chiar atenția să nu mă iau după aparențe.

Știam că mașina care o lovise pe Alice avea culoarea neagră. O văzuse o femeie și femeile nu știu niciodată ce marcă poate avea o mașină, în schimb sînt foarte sensibile în ce privește culoarea. Firește, nu introduceam în procesul de urmărire și mașina pentru simplul motiv că o mașină neagră nu spune absolut nimic cînd o vezi în stradă, tocmai pentru că e lăsată în stradă. Iar dacă e în garaj, de asemenea nu-ți poate da impresia că nu ar fi locul ei acolo. Deci, o mașină, oriunde s-ar afla, nu poate da de bănuit că se află nefiresc în acel loc. Lămurisem și dilema mașinii. N-avea decît să umble miliția după ea. O urmărire fină este o urmărire psihologică. Așadar, eliminînd din calcul mașina am rămas din nou cu nepotul, singur, gol-goluț. Unde se găsește el? Pentru ce l-a ucis pe Pan? Aceste întrebări constituiau singurele bariere în calea rezolvării cazului Pan. Și am decis să le înlătur una cîte una. Se pare că cea mai spinoasă se dovedea prima și oricît aș fi încercat să o iau de la coadă drumul cel mai sigur era prin atac direct. În felul acesta economisisem timp și efort inutil. Începînd cu ultima între-

bare mi-aș fi pierdut desigur o groază de vreme dezgropînd fel de fel de nimicuri pînă aș fi ajuns la relațiile lui Pan cu nepotul. E drept, cu acest prilej aș fi aflat numele nepotului. Dar pînă atunci acesta ar fi făcut pe dracu-n patru și m-ar fi altoit cu ciomagul în așa fel încît aș fi amuțit ca și prietenul meu Pan.

Acum eram în cartierul în care se găsea nepotul. Nu spun că se găsea, poate nu se găsea în acele momente acolo, dar cu siguranță acolo locuia. „Totul e chestie de metodă", îmi spusese Trandafir. Dar acum ce metodă trebuie să folosesc oare? Am intrat într-o cofetărie și am cerut o sticlă de Pepsi-cola. Am început să mă gîndesc ce metodă trebuie să folosesc și m-am pomenit dintr-o dată că-mi înțepenește mintea. Asta nu era deloc bine. Nu era bine pentru că dacă mintea nu voia să mă mai ajute și începea să dea rateuri, ajungeam la spital — dar nu pentru a mă întîlni cu Trandafir. Am lăsat-o vreo zece minute să se răcească, să-și revină, să o pot folosi mai departe. Priveam fix în paharul cu pepsi străduindu-mă să nu mă gîndesc absolut la nimic. După cele zece minute am pus-o din nou în funcțiune, dar din nou fără rezultat. Eram pierdut. Dacă creierul mi se înțepenise erau puține șanse să-și mai iasă din nemișcare cîteva ore. Nu-mi dădeam seama cît de bine se înțepenise. Ce dracu mă făcuse să gîndesc atît de profund? Munca asta nu-i era doar cu desăvîrșire interzisă. Salvarea era să-mi amintesc în clipa aceea unde stau și să mă întorc acasă. Însă simpaticul meu creier n-a vrut să-mi facă această neînsemnată favoare. N-a vrut nimic. A rămas mut și insensibil ca un gîndac enorm, mort

și răsturnat cu picioarele în sus. Cred că nimic nu poate fi pe lume mai cumplit decît să suferi de genul ăsta de boală. Stăteam acolo țeapăn, holbîndu-mă în paharul de pepsi, simțind cum în jurul meu se foiau în sus și în jos diverse siluete, le auzeam vorbindu-și, nu le pricepeam vorbele de parcă m-aș fi aflat într-o altă țară, nu pricepeam ce-i cu mine, n-aveam nici măcar o idee aproximativă a ființei mele, într-un fel ca și cum nu era vorba de mine, mai precis un soi de rupere a trupului de simțuri, ceva ce se apropie de clipa morții dacă nu vă e cam greu să înțelegeți. Cît am mai rămas în poziția asta nu mi-e posibil să apreciez. Îmi amintesc doar că din cauza amețelilor nu reușeam deloc să mă țin pe picioare. Apoi se pare că am adormit dar îmi este peste puteri să dau alte lămuriri.

Capitolul VI

CÎTE CEVA DESPRE MEMBRII ASOCIAȚIEI „MOHMI“

Cînd mi-am revenit am aflat că mă găseam acolo unde trebuia. Adică la spital. Eram proaspăt și dornic de noi isprăvi dacă sora nu mi-ar fi potolit entuziasmul. Amintindu-mi că Trandafir e la injecție, aș fi luat-o din loc chiar atunci, deoarece pînă la ora întîlnirii era puțin.

I-am cerut sorei să-mi facă rost de o hîrtie curată și de un creion. Era o soră cumsecade din acelea care nu pîrăsc la doctori. Mi-a adus hîrtia și creionul și am făcut niște socoteli. După ce-am terminat de socotit, creierul îmi funcționa ca la un nou născut, dacă se poate spune așa; după ce-am terminat de socotit am ieșit pe hol și am pus mîna pe telefon. Mai întîi am telefonat la stația de taxiuri și am chemat unul. Pînă sosea taxiul aveam timp să mai dau un telefon. Am găsit în carte numărul lui Curmătură și l-am chemat. S-a arătat foarte încîntat să mă audă. Fiică-si îi mergea mai bine, dar doctorii nu-i dădeau voie să vorbească. Ziceau că o să dureze încă două-trei zile și abia după aceea va putea primi pe cineva. Îmi spuse că loviturile la cap sînt cele mai periculoase și că era îngrijorat să nu i se fi întîmplat ceva mai grav. L-am asigurat că

toate trec pe lume, lucru cu care a fost de acord. Atunci i-am pus întrebarea aceea:

— Spuneţi-mi domnule Curmătură, vă rog să vă amintiţi cu exactitate dacă după prima vizită a nepotului dumneavoastră, repet, după ce a plecat nepotul dumneavoastră, la un interval nu prea mare de timp nu aţi auzit telefonul sunînd?

A tăcut un timp, apoi a răspuns:

— Ba da. A răspuns Alice.

— Aţi auzit ce-a spus?

— A spus că dacă totul e în regulă nu mai are de ce să fie îngrijorată.

— Asta e tot ce-a spus, presupun.

— Da, asta e tot.

— Acum vă rog să vă amintiţi cu cea mai mare exactitate, ceea ce pentru dumneavoastră ca militar cu experienţă nu constituie o chestiune prea dificilă, să-mi spuneţi la ce interval a urmat telefonul acela, după plecarea nepotului?

A tăcut din nou, parcă mai mult decît rîndul trecut.

— Cred că au fost circa treizeci, treizeci şi cinci de minute. Eram clarificat. Alice, în marea ei amabilitate, îl rugase pe nepot să-i telefoneze imediat cum ajunge acasă dacă lovitura la genunchi era ceva serios sau nu.

Dacă luam de bună alternativa că nepotul telefonase de acasă, rezultă că el plecase cu un autobuz, altfel diferenţa de timp ar fi fost mai mică. Cu maşina i-ar fi trebuit mai puţin de douăsprezece minute, pînă în zona de vest. Oricum, aveam să mă conving în scurtă vreme de acest lucru. La poarta spitalului mă aştepta taxiul. I-am spus şoferului să

mă ducă întîi pe Artileriei iar de acolo l-am rugat să meargă către cartierul de vest şi am început să mă uit la ceas. Cînd am ajuns în zona propusă, i-am făcut semn să oprească. În calcul îmi dăduse douăsprezece minute. Făcusem treisprezece. Deci calculele erau bune. Pe jos pînă la cofetărie făcusem şaizeci-şaptezeci de minute. Cofetăria era în apropiere. Cu taxiul făcusem douăsprezece. Cu autobuzul nepotul călătorise deci treizeci de minute, în care socoteam şi timpul pe care-l pierduse aşteptînd maşina. Un autobuz poate sta mai mult într-o staţie, poate fi aglomerat, oricum, timpul calculat de mine era bun. M-am interesat dacă prin apropiere se afla vreun post de cruce roşie. Mi s-a indicat unul dar acela ieşea din timpul meu de control. Îmi fixasem zona, îmi rămînea doar să strîng cercul. Mi-am pierdut cu folos timpul pe care-l mai aveam pînă la douăsprezece fără un sfert. La douăsprezece trebuia să mă văd cu Trandafir. M-am urcat într-un autobuz şi m-am reîntors la spital. De data asta am ajuns înaintea lui. A apărut pe la douăsprezece şi cinci alergînd, şi s-a aşezat pe bancă trăgîndu-şi greu răsuflarea.

— Iartă-mă Varlame, n-are să se mai întîmple!

— Nu-i nimic Trandafir, abia am venit. Ce mai e nou?

Şi-a scos din buzunar carneţelul. A oftat.

— Încă n-am aflat totul. Vreau să-ţi comunic că sînt în posesia unor date noi, deosebit de importante. Cunosc locul crimei şi felul în care a fost ucis Zub. Nu ştiu însă cine este ucigaşul. Însă vreau să ştii, Varlame, că felul în care a fost ucis este deosebit de ingenios.

— Dă-i drumu! Ce mai aștepți?

— Uite cum s-a petrecut: am luat adresele acelea cinci, știi de care adrese e vorba, bănuiesc.

— Da.

— Deci am luat adresele și am plecat să văd unde erau situate fiecare din ele. Am să-ți spun numai ce e deosebit și cum am reușit să descopăr locul și modalitatea înfăptuirii crimei. Îți spuneam că Zub a fost împușcat cu o armă de tir. Ei bine, una din aceste adrese este un hotel!

— Ei și?

— Ai dreptate, asta nu-ți spune nimic. Ce e interesant însă este faptul că alături de hotel se află un pavilion de distracții. Știi acum unde este hotelul?

— Da.

— Între hotel și pavilionul distracțiilor este o distanță de aproape zece metri. Jos e o grădiniță, sau așa ceva. La etajul doi al Pavilionului se află, dacă-ți amintești, o sală unde se trage la tir cu cîștiguri.

— Îmi amintesc. Am tras și eu acolo. O dată am cîștigat un tren electric.

— Înseamnă că știi felul în care sînt așezate țintele.

— Desigur.

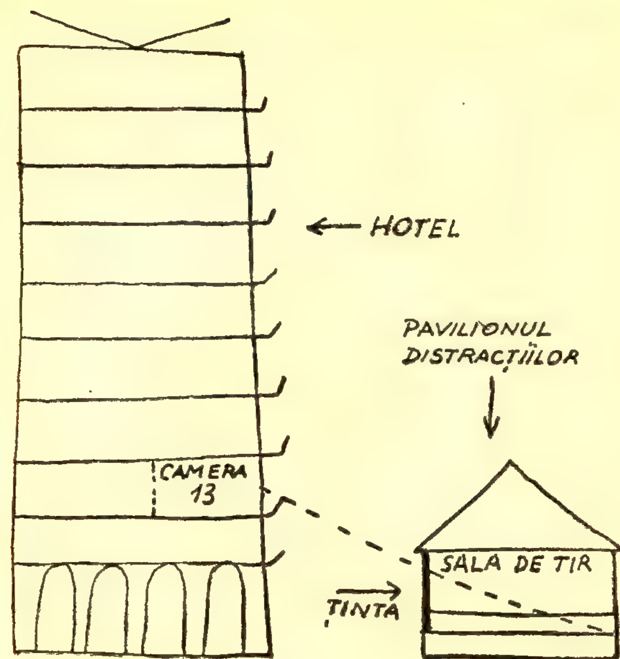
— Mi-am făcut aici o schiță. Privește!

A scos din carnet o hîrtie pe care a despăturit-o. Desenase acolo o schiță care arăta astfel:

— Vrei să spui că din sala de tir s-a tras direct în hotel unde se afla Zub?

— Exact. Așa s-a petrecut.

— Înseamnă că a făcut-o cineva din angajații Pavilionului. Pentru că unul care vine acolo și trage



la ținte nu poate nimeri în hotel. Sala nu are nici o fereastră.

— Te înșeli Varlame, fereastra pivotantă este în spatele țintei numărul șase și cineva care ar sta în spatele țintei ar putea să tragă nestingherit în camerele de la etajul inferior al hotelului, cu condiția să fie deschisă de cineva. Dar pentru asta,

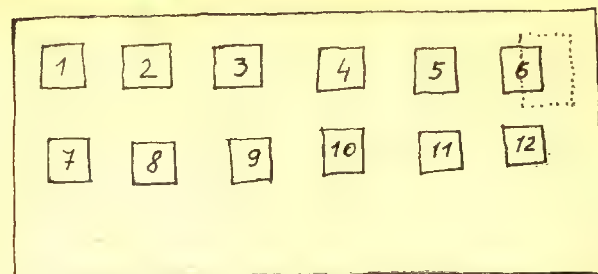
cum spuneai tu, trebuie să fii lucrător acolo. Am descoperit însă că acest lucru îl poate face și altcineva în cazul în care o țintă se defectează.

— Explică-mi.

— Țintele sînt făcute din oțel, nu-i așa? Plumbul cartușelor bine ochite declanșează mecanismul și pune ținta în mișcare, așa e?

— Spune mai departe, nu mă întreba atîta!

— Sînt douăsprezece ținte în total. Le-am numărat. În spatele țintelor este zidul clădirii Pavilionului; în caz că prin cine știe ce întîmplare un plumb ar trece dincolo de ținte, el ar întîlni zidul. Numai că o jumătate dintr-o țintă corespunde cu fereastra pivotantă. Uite, aici am altă schiță în care am desenat dispoziția țintelor. Cred că observi că ținta din dreapta sus, asta, numărul 6, acoperă o jumătate din fereastra pivotantă. Atîta timp cît ținta funcționează nu se poate întîmpla nimic penru că gloanțele nu pot străbate placa de metal. Dacă însă mecanismul se defectează, cei din spatele țintelor întorc ținta în așa fel încît cei ce ochesc din capătul sălii își dau seama că e defectă. Deci o rotesc, și în felul acesta trăgătorii își aleg alta. Dar, după cum știi și tu, se întîmplă foarte rar ca țintele să se defecteze. Pe mine mă interesa în mod deosebit ținta numărul 6. Îți dai seama că în cazul unei defecțiuni la această țintă, pînă cînd mecanismul ei ar fi fost reparat, jumătate din fereastra pivotantă, acum deschisă și rămasă descoperită, prin rotirea țintei, a fost expusă unuia care ar fi intenționat să tragă prin spațiul liber în ferestrele hotelului. Chiar și unui glonț rătăcit. M-am interesat foarte discret și am aflat că geamul orb pivotant rămîne în per-



manență închis. Am vrut să știu dacă ținta numărul șase se defectase vreodată pînă acum. Băieții aceia mi-au spus că s-a defectat chiar săptămîna trecută. I-am rugat să-și amintească dacă asta nu a fost cumva într-o marți. Într-adevăr, se petrecuse într-o marți dimineața. Ținta a stat stricată aproape o oră, pînă a venit mecanicul, timp suficient după cum vezi, să-l împuște pe Zub. Rămînea să rezolv două lucruri mai importante: cine a stricat ținta și cine a tras prin placa-pivotantă. Prima chestiune am reușit s-o rezolv destul de repede. Cineva intrase pe ușa de serviciu la cei doi băieți, din spate, care manevrau țintele. Unul din ei duce celor care nimeresc punctul alb, premiul cîștigat. Ei bine, tipul acela pretindea că nimerise punctul alb, dar că cei doi băieți au făcut intenționat să nu se aprindă beculețul roșu ce indica atingerea lui. Susținea că lovise ținta numărul 12. Cei doi i-au arătat că mecanismul țintei funcționa și individul a plecat. Dar în scurtă vreme au constatat că cealaltă țintă, cea de deasupra, numărul șase, se blocase. Sînt convins că asta o făcuse individul și tot el deschisese

și fereastra pivotantă, iar cei doi, străduindu-se să-i potolească furia, n-au băgat de seamă ce operase el. După asta individul a revenit în sală și a început să tragă într-una în ținta cu numărul șase pentru a-i determina pe cei doi să rotească ținta defectă. A așteptat cuminte apoi pînă cînd Zub a apărut în fereastră și atunci l-a ciuruit, a pus pușca în mîna omului care împarte obiectele, a plătit și și-a văzut liniștit de drum.

— Stai puțin. Am tras și eu de nenumărate ori acolo. Nu-mi vine să cred că dacă ținta aia este rotită, cineva din bancul de tragere poate privi pe fereastră și trage nestingherit în fereastra hotelului.

— Ești băiat deștept, Varlame, așa e cum spui tu, din bancul de tragere nu se poate vedea nimic. În spatele țintei 6, e la fel de întuneric ca și în spatele tuturor celorlalte. Observația ta e foarte adevărată. Dacă hotelul nu ar sta în spatele ferestrei pivotante, în cazul ăsta după-amiaza soarele ar trece prin fereastră și spatele țintei 6, atunci cînd ar fi rotită, s-ar vedea mai luminat decît la celelalte. Dar asta nu se întîmplă niciodată pentru că fereastra este situată la apus. Deci nici dimineața și nici după-amiaza nimeni nu poate vedea din bancul de trageri ce se petrece în hotel. Acum am să-ți demonstrez că pentru a împușca pe cineva care s-ar găsi în ușa ce dă în balconul camerei cu numărul treisprezece, camera în care a murit Zub, pentru a împușca pe cineva care se afla în ușa ce dă în balcon zic, nu-ți trebuie decît să te așezi exact perpendicular pe direcția țintei 6. Din bancul de tragere, prin fereastra din spatele țintei și pînă în ușa

balconului camerei 13 este o linie dreaptă. Nivelul etajului doi al hotelului este puțin deasupra etajului doi al Pavilionului. Zub a primit glontele venind oarecum de jos.

— Mai rămîne să-mi demonstrezi cum s-au înșiruit împușcăturile acelea ciudate. Ziceai că avea patru gloanțe în stomac. Cum se face că nu i le-a tras pe toate în același loc?

— Asta e foarte simplu, Varlame. Mă mir chiar că nu-ți trece prin cap. Să presupunem că cel din sala de trageri este înțeles cu cineva care se află în aceeași cameră cu Zub ca la o anumită oră să-l facă să iasă în balcon sau numai în ușa balconului. Ușa e din sticlă, probabil că în ziua aceea era deschisă. Dacă cel din sală nu putea vedea nimic în dosul geamului, în schimb putea fi sigur că trăgînd prin el nimerește exact în omul aflat în ușă. A așteptat deci ora la care convenise cu cel ce se afla împreună cu Zub să-l facă pe acesta să iasă în cadrul ușii. Nu avea de făcut altceva decît să ridice, în acea clipă, pușca și să tragă unul după altul cartușele pe care le avea în magazia puștii. Ajung acum cu explicația și la dispunerea alicelor în trupul lui Zub. Individul a tras la repezeală patru din cele cinci gloanțe pe care le avea. În clipa asta și-a spus pesemne că n-ar strica să fie mai grijuliu și să-și mute puțin mai sus cotul, în așa fel încît, dacă cele patru alice îl nimeriseră doar superficial pe Zub, măcar unul să-i facă o rană serioasă. Deci a tras al cincilea glonte mai sus de marginea de jos a dreptunghiului negru. După asta și-a încărcat imediat pușca. Dar pentru că era sigur că punînd în magazie mai mult de un glonte ar pierde prea

mult timp și Zub nu era atît de nătărău să stea în ușă și să aștepte să fie umplut cu plumb, a băgat la repezeală doar unul singur și a expediat ultimul foc. Este posibil ca ucigașul să fi pus în magazia puștii chiar mai mult de un glonte, depinde de îndemînarea sa în lucrări de felul acesta, dar cert e că Zub n-a mai înghițit decît una singură din bomboanele lui. Să-ți spun ce făcea Zub în timp ce ăla îl încărca cu plumb. La primele patru care fuseseră trase una după alta, Zub a rămas cu gura căscată. Cred că era năucit de faptul că nu auzise nici un zgomot și habar nu avea din ce direcție venea primejdia. Între al patrulea și al cincilea foc însă a avut răgaz să reflecteze. S-a întors pe un sfert către cel din cameră și, în același timp s-a aplecat de durere și de frică. În momentul ăsta a sosit al cincilea foc pe care l-a primit, cum ți-am spus, direct în inimă. După lovitura asta Zub s-a mai ținut pe picioare cîteva secunde, se vede că nu-i venea să-și creadă ochilor că ceea ce se întîmplă i se întîmplă chiar lui. Cît a mai rămas așa, prietenul lui i-a mai trimis un glonte care l-a nimerit în gît pentru că Zub era în cădere. Deci ți-am expus pînă acum destul de limpede felul în care a fost ucis. Rămîne să mă conving dacă cel care a făcut asta este omul pe care-l bănuiesc. Spune-mi te rog, cînd ai cîștigat trenul acela electric?

— Săptămîna trecută.

— În ce zi, Varlame?

— Nu-mi amintesc exact. Mă duc deseori să trag acolo. Tu știi doar că mi s-a recomandat să-mi distrag gîndurile privind atent la un anumit obiect sau să trag la tir.

— Firește că știu, tocmai de asta te întreb. Cînd ai cîștigat trenul acela electric?

— Zău nu mai țin minte.

— Nu face nimic, am eu aici o listă cu toate cîștigurile din ultimile două săptămîni. Am cerut-o de la băieți. Stai, Varlame, să mă uit puțin prin carnețel. Va să zică un aparat de ras, ochelari de soare, pălărie, pistol cu capse, uite-aici tren electric, cîștigat într-o zi de marți. Întîmplător e chiar marțea trecută.

— Și ce-i cu asta Trandafir?

— Nimic, nimic, nu te alarma. Vreau să știu la ce țintă ai tras.

— Ți-am spus că nu mai știu. Cînd mă duc acolo nu trag doar la o singură țintă. De unde naiba vrei să știu la ce țintă am tras marți?

— Nu se poate, nu ești cinstit cu mine, doar sîntem asociați, ce naiba, nu se poate să nu-ți amintești ținta la care ai cîștigat! Doar nu cîștigi de fiecare dată cînd te duci acolo, ce spui?

— Mi se pare că am tras la țintă doi, Trandafire.

— Nu, ai tras la ținta cinci.

— De unde știi că la cinci?

— Pentru că la ținta cinci s-au cîștigat marți doar două obiecte: o sticlă de coniac și un tren electric. Trenul electric l-ai luat tu.

— Nu știu unde vrei să ajungi.

— Pe cuvîntul tău de onoare?

— Pe. Dacă am tras la ținta cinci de ce-mi vorbești pe tonul ăsta?

— Ți se pare, doar nu-ți vreau răul. Cred însă că-ți amintești dacă în marțea aceea cînd ai tras la

ținta cinci și ai cîștigat trenul acela, era dimineață sau după-amiază?

— Era dimineață, Trandafire, ia uită-te în carnețel, vezi corespunde?

— Nu-i nevoie, te cred pe cuvînt și apoi știu pe dinafară ce e în carnet. Deci era dimineață, știam că o să ne înțelegem. M-ar interesa dacă mai erai cumva, din întîmplare, acolo atunci cînd s-a defectat ținta șase. Dacă tu trăgeai în cinci era imposibil să nu observi că în dreapta ta o țintă se defectase.

— De ce era așa imposibil? Ți-am spus că mă concentrasem asupra țintei mele.

— Asta este, erai atît de concentrat încît n-ai băgat de seamă că ținta șase era întoarsă și că în locașul de tragere din dreptul ei nu mai era nimeni. Ori poate era cineva în dreapta ta. Asta îți mai amintești?

— Nu, nu-mi amintesc. Eu îmi priveam ținta.

— Chiar n-ai văzut-o pe șase răsucită?

— Ba da.

— Ei vezi? Cînd te-ai ridicat să-ți iei trenul electric? Nu-i așa că abia după ce numărul șase nu funcționa?

— Cred că da.

— În locașul de tragere era cineva?

— Nu putea fi nimeni din moment ce ținta nu funcționa.

— Mai mult, nu-l putea împușca nimeni pe Zub, dacă ținta ar fi funcționat. În timp ce ținta nu funcționa, acel cineva a tras însă șase focuri, deși ținta era întoarsă. Șase, Varlame. Nu se putea să-ți scape asta decît cu o singură excepție.

— O singură excepție?

— Întocmai, o singură posibilitate exista ca tu să nu bagi de seamă că în dreapta ta un tip ochea de zor o țintă defectă. Și am să-ți spun și care este după mine această posibilitate. Această posibilitate este ca tu să fi fost cel din dreptul țintei numărul șase.

— Vrei să spui că eu l-am omorît pe Zub?

— Nu vreau să spun asta, doamne ferește. Caut doar să ghicesc cine a fost acolo alături de tine în timpul cît ținta era stricată. Fiindcă dacă tu ai observat-o și ai fi văzut pe cineva că se așază în locașul de tragere, te-ai fi întrebat ce face acolo din moment ce n-are în ce trage. Nu-i așa?

— Așa este. Dar n-am văzut.

— Am să te mai întreb ceva. Te rog să-mi răspunzi ce-ai făcut după ce-ai nimerit punctul alb și s-a aprins beculețul din tranșeul tău?

— Nu înțeleg, Trandafir!

— Uite, îți repet: după ce-ai aflat că ținta ta a fost atinsă și trebuia să mergi să-ți iei trenulețul, în pușca ta mai rămăseseră, bănuiesc, cîteva cartușe. N-ai să-mi spui că ai nimerit chiar din al cincilea foc. De obicei cîștigătorul trage ca să se distreze, în alte ținte. Spune-mi ce-ai făcut tu cu gloanțele care ți-au rămas? Cîte ți-au mai rămas?

— Unul!

— Ce-ai făcut cu el?

— L-am tras și pe acela.

— Unde l-ai tras?

— Nu știu . . .

— Ba știi, Varlame. Ce-ai făcut după ce-ai cîștigat?

— M-am ridicat din tranșeu și mă pregăteam să plec să-mi iau premiul cînd mi-am amintit că mai aveam un foc în pușcă. L-am tras din picioare.

— Unde l-ai tras?

— În ținta șase.

— De ce? Era doar întoarsă?

— Nu știu, zău că nu știu, l-am tras din amuzament.

— Cînd ai tras focul acela te-ai dus în dreptul ținței ori l-ai tras din tranșeul tău?

— Nu, am făcut un pas către tranșeul șase. Eram cred chiar în dreptul ținței șase.

— L-ai tras prin jumătatea din dreapta, nu e așa?

— Asta chiar nu-mi amintesc Trandafire. L-am tras ca să scap de el.

— Pe acolo l-ai tras, dacă l-ai fi tras prin jumătatea din stînga plumbul ar fi lovit peretele sălii de tir, dar peretele nu are nici un semn. Ai tras prin dreapta.

— Ți-am spus că l-am tras aiurea. Nu știu unde s-a dus.

— Ascultă, glonțul tău s-a dus în Zub!

— Deci continui să crezi că eu l-am împușcat?

— Nu continui nimic, ți-am mai spus-o, dar plumbul ăla pe care tu recunoști că l-ai tras prin fereastră, l-a nimerit pe Zub ori pe altcineva.

— Pe altcineva?

— Varlame, dacă glonțul a ieșit prin fereastră era normal să se oprească undeva în interiorul camerei 13 în cazul în care nu întîlnea pe nimeni în drumul lui. Iar în cameră nu este absolut nici un loc în care să fi intrat o alice măcar. Femeia care

are grijă de camera 13 mi-a spus că nu s-au mai făcut nici un fel de reparații de patru luni. Peretele opus ușii de la balcon e intact. De aici eu trag concluzia că glonțul tău l-a nimerit pe unul din cei aflați în cameră. Tu nu crezi că e logic?

— E logic. Dar dacă Zub a murit și cel care era cu el a fost rănit, cum se face că primul a ajuns în cavoul lui Pan?

— Ajungem și acolo Varlame. Toate la timpul lor. Voiam să-ți comunic că deși ai făcut-o fără voia ta, glonțul acela a nimerit pe cineva. Ești foarte sigur că ai tras un singur foc în ținta șase?

— Sînt foarte sigur **Trandafir. N-am** bănuit c focul acela poate duce la complicații. Tu crezi că l-am ucis pe Zub? Te rog să-mi răspunzi cinstit.

— Am să-ți răspund cinstit. Pînă de curînd am înclinat să cred că tu i-ai trimis lui Zub floricelele acelea în stomac. Am să-ți răspund cinstit dacă și tu îmi vei răspunde cinstit la o întrebare. Ești convins că alături de tine, în dreapta, nu a fost nimeni?

— Nu rețin, ți-am mai spus, nu am privit în tranșeul din dreapta. Am ținut tot timpul ochiul stîng închis și am privit ținta mea. Cînd m-am ridicat și am dat să plec, un bărbat tocmai preda pușca. Acum cînd caut să-mi amintesc, da, l-am văzut din spate, am impresia că se ridicase din tranșeul șase.

— E în regulă. Înseamnă că glonțul acela din gîtul lui Zub, acela a fost opera ta.

— De unde știi?

— E simplu. Bărbatul pe care l-ai văzut tu din spate și-a tras cele cinci alice și a predat pușca.

Tocmai atunci te-ai ridicat tu și ai mai tras o dată prin fereastră. Zub abia fusese împușcat în inimă. Se prăbușea cînd ai tras tu. Faptul că l-ai nimerit în gît e o dovadă. Este în concordanță cu timpul pe care individul l-ar fi pierdut încărcînd pușca pentru al șaselea foc. Oricum, nu-ți bate capul, cred că atunci cînd tu ai tras, Zub era mort.

— Crezi Trandafire? Dacă era încă viu înseamnă că eu l-am ucis?

— Toate la timpul lor, ți-am mai spus-o. Dacă nu ai tras tu celelalte cinci focuri înseamnă că nu ești ucigaș pentru că tu nu ai tras ca să-l ucizi pe Zub. Din punct de vedere moral, nu ești ucigaș.

— Asta mă bucură Trandafir.

— Și pe mine, Varlame, îți spun din inimă că mă bucură că nu ești tu acela care l-ai ucis pe Zub, chiar dacă bănuielile mele erau îndreptățite în bună măsură. Însă fii pe pace. Asasinul nu-mi mai poate scăpa. Ceea ce mi-a rămas de aflat e foarte ușor. Mai bine povestește-mi cum stai cu cazul tău, sînt nerăbdător să știu care a fost legătura între Zub și pictorul acela? Poate-mi furnizezi ceva date.

— Sînt convins că are să te intereseze cazul, Trandafire. Mi-a venit destul de greu să dibuiesc pe ucigașul lui Pan, dar un concurs favorabil de împrejurări, o șansă cu care nu te întîlnești de două ori m-a ajutat să-l descopăr.

— Cine dracu e, Varlame?

— Ajungem imediat, lasă-mă să răsuflu. Acum cîteva minute îmi puneai în spate uciderea lui Zub, lasă-mă să răsuflu.

— Bine, Varlame, răsuflă.

— Gata am răsuflat. Înainte de a începe trebuie să-ți mulțumesc că mi-ai îndreptat primii pași în cazul ăsta. Mie nu mi-ar fi trecut prin minte ideea aceea a ta: „dacă n-ai probe trebuie să le inventezi". Și apoi cealaltă, cu nimic mai puțin însemnată: „totul e metoda. trebuie să fie cea potrivită cazului". Într-adevăr, metoda de cercetare e un lucru esențial.

— Treci la obiect Varlame!

— Îmi sugerai că lui Pan trebuie să-i fi crăpat capul cineva care a avut la îndemînă un obiect de care se putea folosi imediat. Un om nu moare în mijlocul cîmpului lovit de o cărămidă. Am căutat deci un obiect care să se afle în imediata apropiere a ucigașului. Și am căzut de acord că acel obiect era un baston cu capătul de metal. Am izbutit să-mi fac rost de adresa de la care fusese împrumutat bastonul ăsta. Mai mult decît atît, deși singurul martor capabil să depună mărturie că persoana a folosit bastonul e un anume individ, zace în spital fără putința de a vorbi, am aflat unde locuiește individul și, după cîte sper, în cel mai scurt timp îl voi fi găsit. Nu te superi dacă te rog ceva? O chestie de nimic!

— Hai, Varlame, ce mai aștepți?

— Am să te rog să-ți sufleci pantalonii pînă la genunchi.

— Pentru ce?

— Te rog eu tare mult.

— Dar nu pot, vezi doar că-mi sînt strîmți.

— Văd. Atunci dă-i jos.

— Ce urmărești cu asta?

— Doresc să văd dacă nu cumva din întîmplare ai fost de curînd lovit la unul din genunchi.

— Nu-i nevoie să-mi dau pantalonii jos pentru asta. Am fost de curînd lovit la genunchiul stîng. Am avut piciorul scrîntit.

— Mi-ai putea povesti cînd și cum s-a petrecut asta?

— M-am împiedicat, săptămîna asta, da, cred că luni.

— Azi e vineri Trandafir?

— Da, Varlame.

— Poți să-mi spui cînd ai dus înapoi bastonul pe care l-ai împrumutat de la Al. Hotărăscu-Curmătură?

— Ieri.

— Nu mi-o lua în nume de rău Trandafire: Ești nepotul lui Al. Hotărăscu?

— Cum de-ai aflat asta, nici eu nu-l văzusem pînă atunci! E de mirare că te interesează ramolitul acela. Sau poate fata lui?

— Nu mă interesează nici unul din ei. Noi discutăm acum despre autorul crimei pictorului Pan, iar bătrînul și fata lui nu sînt amestecați în crimă.

— Dar cine? Te pomenești că eu?

— N-am spus asta. N-am pronunțat cuvîntul crimă în legătură cu numele tău, lasă-mă să-mi susțin expunerea.

-- Bine, te ascult.

— Cîte kilograme ai Trandafir?

— Nouăzeci.

— Ce înălțime?

— Un metru optzeci și opt.

— Ce vîrstă ai?

— Douăzeci și șase de ani.

— Mulți înainte!

— Mulțumesc Varlame!

— Pînă aici poți să mă feliciți, am judecat foarte bine. În dimineața asta am făcut niște descoperiri neașteptate. Mai întîi, deschizînd ziarul de dimineață am aflat că pictorul fusese recunoscut de o femeie care locuia în cartierul de vest. Femeia îi vînduse de mai multe ori cărți. Am bănuit că de cînd se dăduse mort, Pan stătea ascuns undeva și de plictiseală făcea fel de fel de lucruri. Printre altele citea. Desigur că avea însă un motiv serios să se ascundă și asta nu o putea face decît la o cunoștință foarte apropiată, o rudă sau un prieten. Mi-am amintit că una din adresele lui Zub era chiar a lui Pan. De ce n-ar putea folosi și Pan adăpostul lui Zub dacă avea ceva de tăinuit? Urmînd raționamentul ăsta m-am interesat dacă în cartierul acela nu există un bar pe care-l frecventa Zub. Așa am ajuns la bar. Aveai dreptate, barul era închis și n-am vrut să intru ca să stîrnesc bănuieli. S-ar putea să nu-ți spun o noutate, dar Pan se afla foarte aproape de tine. Locuia la Zub. Te rog să-mi răspunzi dacă știai acest lucru. Să nu-mi spui că nu-ți amintești. Să nu-mi spui că nu locuiești în apropiere.

— Nu-i vorba de asta Varlame, nu l-am văzut pe omul de care spui tu. Ar fi putut sta acolo în camera din spatele barului. La bar vine oricine. În camera din spate însă nu. Adică Roza putea să intre.

— Nici Roza nu știa de Pan?

— Nu știa, așa cred.

— Ești sigur?

— Da de unde, nu sînt sigur. Eu îl filam pe Zub.

— Și cu Pan cum rămîne?

— Ce are Pan cu Roza?

— Asta e, că are. Lui Pan, de cînd stătea la Zub, începuse să-i placă de Roza. Iar Roza n-a avut nimic împotrivă. Asta mi-a spus-o chiar Roza.

— Ți-a spus-o ea?

— Așa cum ți-o spun eu ție. Am așteptat-o și i-am pus direct întrebarea: „Roza, știu că Pan a stat aici înainte de a fi lichidat. Nu spun nici un cuvînt în legătură cu tine și cu el dacă-mi spui cine l-a ucis". Roza n-avea chef de încurcături. Și așa are miliția pe cap de cînd cu asasinarea bărbatului ei. Nu voia să i se adauge acum și pictorul. Așa că dacă nu mi-a spus cine l-a omorît pe Pan înseamnă că într-adevăr nu știe. Trebuia să aflu singur cine l-a ucis, dar după cele spuse de Roza îmi era mai ușor. Pan dispăruse pe la orele zece noaptea. Roza spune că băuse de unul singur în camera lui. Cînd s-a dus la el, crezîndu-l culcat, nu l-a găsit acolo. Mi-a zis că te-a văzut în seara aceea la bar.

— Mi se pare că i-am zis ceva. Băusem puțin și eram cam făcut. A dracului, n-aș fi crezut-o în stare.

— Niciodată să nu te iei după aparențe, Trandafir. Și toate femeile de pe lumea asta sînt aparențe. Fără Ani. Acum să vedem ce s-a întîmplat mai departe. Adică după ora zece cînd tu ai plecat acasă, și pînă la ora zece și jumătate cînd Roza ducîndu-se în camera lui Pan, a constatat că pictorul dispăruse. Te rog să cauți să-ți amintești, ce-ai făcut după ce ai plecat de la bar.

— Vrei să spui că l-am omorît pe Pan? Nu poți s-o faci...

— Nu, Trandafir, nu vreau să spun nimic deocamdată. Doar sîntem asociați ce naiba, trebuie să avem încredere unul în celălalt. Ce-ai făcut după ce-ai plecat de la bar?

— M-am culcat, mi se pare.

— Nu te durea genunchiul?

— Mă deplasam destul de ușor. Pentru cîtă mișcare făceam, genunchiul nu era o problemă.

— Dar la mers te ajutai de baston?

— Nu prea îl foloseam. Îl luasem doar pentru că, din cînd în cînd, genunchiul mă supăra, nu prea tare, de asta îl aveam lîngă mine.

— Cînd ai plecat la culcare ai luat bastonul cu tine?

— Cred că l-am lăsat acolo. Eram afumat bine.

— Înseamnă că ți-ai luat bastonul ca să urci la tine, la primul etaj; ar fi trebuit să-ți iei bastonul în eventualitatea că ar fi început să te doară din pricina efortului.

— Cred că ai dreptate Varlame. Îmi amintesc că m-am întors și l-am luat. Era sprijinit de masă. Țin minte asta.

— După asta ce-ai făcut?

— M-am dus să mă culc.

— Asta e tot, Trandafire? Pe onoarea ta?

— Nu Varlame, ai dreptate a mai fost ceva.

— Ce?

— Cînd am urcat la mine am văzut un individ venind de sus, pe scări.

— Asta e tot?
— Nu-i tot Varlame, individul a venit ca un vîrtej, a dat peste mine și m-am lovit la picior. L-am înjurat. El s-a oprit, și nervos cum eram, l-am pocnit cu bastonul. Dar nu l-am pocnit atît de tare încît să-l omor. Ca dovadă că mi-a răspuns cu o înjurătură și a plecat mai departe, iar eu m-am culcat.
— Ai dormit bine, Trandafir?
— Da, mulțumesc, am dormit bine.
— Totuși din pocnitura aceea i s-a tras lui Pan moartea.
— Nu pot crede Varlame, individul a mers singur după întîmplarea aceea. Nu mă poți face răspunzător de o crimă pe care n-am făcut-o. Drept să-ți spun, chiar uitasem ciocnirea cu tipul. Îmi pare rău pentru tot ce s-a întîmplat.
— Și mie. A doua zi ai dus bastonul. De ce?
— A doua zi Roza mi-a dat bastonul pentru că după ce l-am pocnit pe tipul acela, tu zici că a fost Pan, după ce l-am atins nu știu ce-am mai făcut cu bastonul. Cînd sînt băut mi se întîmplă să uit. Ție nu ți se întîmplă să uiți? Ție nu ți se întîmplă?
— Eu nu prea beau!
— Așa e, tu nu bei. A doua zi, Roza mi-a dat bastonul și mi-a spus că l-a găsit pe coridor. Nu m-a mirat și am și uitat ce se întîmplase în noaptea trecută. Acum pricep că cineva a luat bastonul de acolo și l-a dus la bar. Se vede că l-au achitat cu el ca să mă inculpe. Bună treabă. Nebuna aceea de Alice mi-a dat două telefoane după ce am plecat de la ei. Își închipuia că-mi curg ma-

țele prin genunchi. Adevărul e că Alice vrea să se mărite și se leagă de toți bărbații. Așa că m-am dus să-i dau bastonul, să nu mă mai plictisească.
— N-are să te mai plictisească o vreme. Careva a dat peste ea cu mașina și i-a crăpat capul.
— Vorbești serios?
— Vorbesc serios. Nu știi nimic despre asta?
— Nu, îmi pare rău pentru biata fată. N-a văzut nimeni cine conducea mașina aia? Nu i-au luat numărul?
— Ce-ți pasă, doar nu erai tu la volan nu e așa?
— Într-adevăr.
— Deci altcineva a încercat să o ucidă. Poate a fost un simplu accident, dar insul cu mașina a fugit, de frică să n-o fi omorît. Asta e clar, Trandafir, eu însă te-aș ruga să-ți amintești un amănunt care are mare însemnătate pentru mine. Mi-ai spus că, întîlnindu-te pe scări cu tipul care era Pan, i-ai aplicat o bîtă și te-ai dus să te culci. Dar Pan a primit două lovituri. Cel puțin așa am aflat că s-a constatat la autopsie. Ce zici, nu-ți mai amintești de a doua lovitură?
— Nu. Nu l-am pocnit decît o singură dată. Am scăpat se vede bastonul din mînă și l-am lăsat acolo.
— Deci în urma ta cineva l-a pocnit încă o dată pe Pan. Apoi l-au transportat pe malul rîului. Ce mașină are barul „Triumf“, Trandafire?
— Are două. Una cu care mergea de obicei numai Zub. E o Warszawa. Cealaltă pe care o folosește Roza pentru diferite treburi e o „Skodă“ veche. O „Skodă Felicia“.
— Ce culoare are?

— Roșie.
— Dar „Warszawa"?
— Neagră.
— De cînd a dispărut Zub a mai fost cineva cu Warszawa?
— Zub a plecat cu mașina. N-am mai văzut-o de atunci.
Am tăcut amîndoi. După un timp Trandafir a făcut propunerea să schimbăm ca urile. Oricum, zicea, tu cunoști mai bine cazul meu iar eu cred că aș fi în măsură să aflu mai multe despre al tău. Și apoi fiecare din noi trebuie să ne dovedim vinovăția sau nevinovăția. Am fost de acord cu el, cu puțină părere de rău.
— Cineva se ascunde în spatele afacerii Varlame, cineva care știe foarte bine ce-ai făcut tu și ce am făcut eu. Cineva acela abia așteaptă să ne arunce amîndouă crimele în cap cînd se va vedea strîns cu ușa. Vrea să ne scrie el nouă epilogul.
— Epilog pentru alții ... nu pentru noi. Vrei să-mi faci un serviciu?
— Vorbește, Varlame.
Am luat din spatele băncii bîta lui Curmătură:
— Să duci bastonul ăsta acolo de unde l-am luat.
— Bineînțeles. Cu plăcere.

Capitolul VII

UN MORT TREBUIE SĂ POARTE PANTOFI PE MĂSURĂ

Trandafir avea perfectă dreptate. De lucrul ăsta m-am convins imediat ce am început investigațiile la pavilionul distracțiilor. Am mers cu schițele lui peste tot și am constatat că nu scăpase nimic nenotat. Făcuse tot ce se putea face aici, aflase tot ce se putea afla și nu știu ce-aș mai fi izbutit să descopăr în urma lui. Dar, din moment ce el nu aflase cine era omul care trăsese în ținta șase, lucrul acesta îmi revenea mie, chiar dacă în clipa aceea nu prea mă ducea mintea. Erau necesare, pentru descoperirea criminalului, două-trei elemente științifice, o metodă bună de lucru, o concepție clară asupra faptei și un punct de referință. Cea mai bună metodă de investigare atunci cînd nu știi prea bine ce metodă să folosești este metoda directă, adică metoda care te obligă să-l găsești pe incriminat fără operații auxiliare. Oricînd și în orice împrejurare ai nevoie de un punct de referință. Îmi trebuie multă gîndire pentru a-l alege și, cu toate că ar părea hazardat, am început fără să-mi fi stabilit acest punct.

Primul lucru pe care l-am făcut a fost să mă informez cine ocupase camera în acea zi fatală

pentru Zub. Firește nu-mi imaginam să-i găsesc numele în registrul hotelului. Asta făcea parte din concepția de simulare a inamicului. Așa a și fost. În marțea morții lui Zub, se înregistrase ca fiind domnul Da Vinci, industriaș italian de cărnuri și conserve. Dar era un amănunt lipsit de importanță, dat fiind că Zub nu era nicidecum industriaș, ci actualmente salariatul barului „Triumf", fost pictor și fost condamnat pentru falsuri de icoane. Am renunțat la a chestiona portarul, liftierul sau femeile de serviciu despre înfățișarea exterioară și interioară a numitului cetățean.

Al doilea lucru pe care l-am făcut a fost să închiriez acea cameră cu numărul 13 și care spre norocul meu se nimerise a fi goală pentru stupida prejudecată că 13 ar fi număr fatal. Îmi puneam întrebarea cine o fi dus cheia camerei după ce Zub își dăduse sufletul. Dar nu merita să mă interesez pentru că cei care au făcut trupul lui Zub să iasă pe ușa hotelului cu șase cartușe în el, fără ca cineva să se sesizeze, nu erau atît de fraieri încît să-și lase cartea de vizită la ieșire. Și apoi acei inși și acea femeie avuseseră un interes bine determinat de a nu-și lăsa urmele. Spun „acea femeie" pentru că, indiscutabil, atunci cînd Zub fusese împușcat, se găsea în cameră cu o femeie. În demonstrația pe care mi-o făcuse Trandafir, amănuntul acesta fusese cam neclar. Cu cine se aflase în cameră victima atunci cînd această cea de a doua persoană privindu-și pe ascuns ceasul îl trimisese în fața morții? Se poate răspunde cu o mare certitudine. Zub se aflase în cameră cu o femeie deoarece gloanțele îi străbătuseră corpul fără a face găuri în vreuna din

piesele îmbrăcăminții, ceea ce demonstrează că în acele momente era pe jumătate dezbrăcat. Fusese îmbrăcat cu cămașa și cu haina după asasinare, și cărat printr-un procedeu, pe care ar fi fost bine să-l descopăr, în cavoul lui Pan. Dar pentru ce femeia cu care se găsea Zub se folosise pentru a-l lichida de acest procedeu atît de complicat și care ar fi putut da greș, asta nu pricepeam încă. N-ar fi fost mult mai simplu oare ca în loc să aștepte ora fixată să scoată din poșetă un pistol cu surdină și să-i umple stomacul cu gloanțe ca lumea? De aici porneau două ipoteze: sau femeia nu putea să facă acest lucru, sau nu voia să-l facă din cine știe ce capriciu și fiindcă ajungeam aici, lucrurile luau o întorsătură proastă. Cînd ai de-a face cu capricii femeiești e ca și cum ai înghiți un bolovan cald și ai aștepta să se digere. Femeia nu fusese în nici un caz nevastă-sa, asta era la mintea oricui, altfel Zub nu s-ar fi dat drept industriaș italian la un hotel. Dar metoda pe care doream s-o utilizez nu era în nici un caz cea din „aproape în aproape" ci cea directă. Prima descoperire pe care am făcut-o umblînd în împrejurimile hotelului a fost Warszawa neagră. Pe o străduță ce pornea imediat din spatele hotelului și care servea drept loc de parcare în ceasurile în care în fața hotelului se adunau multe mașini. Se vede că miliția nu dăduse încă peste ea, iar după felul în care erau spălate cauciucurile de ploaia din zilele trecute, am dedus că nu se mișcase de aici din ziua morții posesorului. Ar fi fost grozav să pot pătrunde înăuntru, dar toate ușile erau încuiate. Nu le-am încercat, dar bineînțeles că erau încuiate, un tip ca Zub nu lasă ușile deschise.

În schimb, am văzut pe bancheta din spate o revistă de modă. Desigur, revista aparţinuse unei femei, cea cu care „Industriaşul“ intrase în hotel. Uitîndu-mă cu atenţie am observat că revista era din luna care trecuse. M-am reîntors la hotel şi m-am interesat la stand dacă aveau revista de modă pe luna în curs. Duduia de la stand mi-a răspuns că nu o avea pentru că nu apăruse încă. Dar dacă voiam, ea îmi putea oferi pe cea de luna trecută. Mi-a băgat-o în mînă înainte de a-i fi răspuns ceva. Cu revista în mînă m-am aşezat într-un fotoliu, acolo în hol. O răsfoiam plictisit pentru că n-avusese nici un rost să o cumpăr şi totuşi mă holbam fără noimă în ea, sperînd, se vede, să dau de mutra asasinului. Mutra asasinului n-avea ce căuta acolo, aşa cum n-avea ce căuta între fotografiile mele de tinereţe. Chestiunea revistei mă preocupa totuşi. Simţeam că de aici va iesi ceva şi trebuia să speculez această mică greseală a bandei, dacă speram să descopăr ceva. Numai că pentru asta aveam nevoie de cealaltă revistă, cea din maşină. Pentru că fata de la stand vînduse unsprezece numere, nu mai reţinea desigur figura celor cărora o vînduse, însă era sigură că de fiecare dată fusese cîte o pereche. O revistă de modă este genul de revistă care se citeşte cu plăcere în doi într-o cameră de hotel. În afară de asta, este cel mai nimerit fel de-a face propuneri privind reînnoirea garderobei. Nu ştiu dacă Zub ar fi rezistat ispitei, dar este sigur că nu a reusit să înfăptuiască nimic pentru înfrumuseţarea şi modernizarea simpaticei lui tovarăşe. Este însă sub orice îndoială faptul că înainte de a-l culca în

cripta lui Pan, dumneaei îi golise bine buzunarele. Teoria mea cea nouă prindea contur. Era limpede că femeia cumpărase de la stand revista. O luase cu ea sus. O citiseră împreună. Ea îi arătase „industriaşului“ cam ce ar pofti, apoi, după ce el plecase acolo unde nu-i durere nici supărare nici suspin, ea îşi luase revista şi coborîse în maşină. De aici rezulta că Zub fusese transportat cu propria sa maşină, după care cineva, poate chiar ea, o adusese înapoi. Ce rost avea s-o lase acolo ca indiciu al locului crimei n-am înţeles. N-am înţeles nici rostul de a merge sus cu revista cînd se ştia fără îndoială că el va fi împuşcat, ba îl şi făcuse în jurul acelei ore — cred că era zece şi jumătate — să iasă în cadrul uşii. Dar oricum, aveam un punct de referinţă. Era revista. Desigur revista din maşină avea pe ea amprentele celei care o răsfoise, poate avea sublinieri, desigur, pagina cu modelul preferat era mai umblată. Acel model i-a plăcut, cu banii furaţi de la Zub s-a dus să şi-o facă şi în felul ăsta aveam să pun mîna pe ea. Ajunsesem din nou aproape de maşină. Am rămas surprins că portiera din spate era descuiată. Nu mi-aş fi închipuit că stătuse atîtea zile cu portiera descuiată. Revista era pe bancheta din spate. Am deschis portiera şi m-am aplecat s-o iau. Nu făcusem încă bine mişcarea cînd am auzit din spate o voce, deşi aş fi jurat că pînă în acea clipă pe acolo nu se zărise nici o urmă de om. Era un miliţian, asta însemna că o încurcasem.

— E a dumneavoastră, vă rog?

— Da, am zis speriat.

— Începusem să cred că e abandonată.

— Nu, nu e, stau aici la hotelul ăsta.
— Sînteţi atît de amabil să-mi arătaţi actele?
— Bineînţeles.
I-am scos actele şi i le-am dat.
— Şi ale maşinii, vă rog.
Astea n-aveam de unde să i le scot.
— N-am acte pe maşină!
— Cum vine asta, vă rog?
— Uite-aşa vă rog! N-am şi pace.
— V-au fost furate, vă rog?
— Nu, vă rog, nici n-am avut vreodată acte pe ea. Asta nu-i maşina mea, asta-i maşina miliţiei. N-o recunoaşteţi, vă rog?
S-a uitat cruciş.
— Ce spui?
— Spui că e a miliţiei, dumneata nu vezi? (Speram să mă ia drept nebun). Altfel nu vedeam cum aş scoate-o la capăt cu el. Am crezut că o să recunoască că e maşina miliţiei şi o să dispară, dar n-a făcut-o.
— Ai ieşit de la balamuc?
— Nu vă rog, abia trebuie să merg acolo. Tocmai mă pregăteam să pornesc cînd m-a strigat soţia.
— Voiai s-o porneşti aşezîndu-te în spate?
— Da, voiam s-o dau puţin înapoi!
— A, da, am să-ţi dau eu o mînă de ajutor. Dumneata ai s-o dai în spate, eu mă aşez la volan şi-o dau în faţă. Ce zici, e bine?
— E minunat, ai cumva vreo cheie?
— De pornire?
— Da, de pornire. A mea s-a defectat, i s-a ars ceva înăuntru.

Nenorocitul a scos din buzunar o legătură de chei.
— Cred că am una, a zis, şi s-a băgat în maşină. A ieşit însă repede de acolo şi a scuipat.
— Aici miroase a mort!
— Se poate, am murit eu ieri.
— Nu, nu, n-ai murit ieri, pute a mort mai vechi.
— Nu reţin exact, poate că s-a întîmplat mai demult.
S-a aplecat să cotrobăiască prin maşină. A deschis portbagajul dar înăuntru nu era decît o roată de rezervă. A săltat bancheta din faţă, după asta pe cea din spate. Cînd a ridicat-o pe cea din spate, am văzut un sac de plastic, un sac cenuşiu din acelea în care se toarnă gunoaiele. Sacul nu era legat la gură şi prin gura desfăcută ieşea un braţ, o mînă din acelea care-ţi fac părul măciucă. Puţea îngrozitor. S-a holbat înăuntru şi n-am rezistat să nu mă uit. A fost o privelişte care m-a făcut praf. Omul murise, se vede, de multe zile. Miliţianul şi-a revenit mai repede decît mine şi a strîns repede sacul la gură.
— Ce zici, tu eşti ăsta?
— Nu, vă rog!
— Da' cine?
— Habar n-am, nu l-am văzut la faţă.
— Eşti sigur?
— Nu pot fi sigur dacă nu l-am văzut.
— Oricum, mergi cu mine.
A pus mortul în portbagaj s-a urcat în maşină şi mi-a făcut semn să mă urc lîngă el în faţă. M-am urcat. A început să vorbească în emiţător:

L-a scos din buzunar și a început să înșire cum că a prins un criminal.
— Unde mergem?
— Nu mergem, stăm!
— Cum așa, stăm?
— Nu vezi? Stăm!
Stăteam pe dracu! Oare se țicnise văzînd dihania aceea împuțită?
— De ce stăm? l-am întrebat.
— Ca să ajungem mai repede.
— Aha! Unde s-ajungem, vă rog?
— În Alaska.
— Ce facem în Alaska?
— Punem mortul la rece!
— Aha. Eu o să mă dau jos aici. Nu mai merg în Alaska, vă rog.
— În regulă prietene, dă-te jos acum cît stăm.
— Stai prea repede, am zis.
— N-am ce face, așa stau eu, nu pot altfel. Nu te dai jos?
— Nu mă mai dau. Merg și eu în Alaska.
— Eram sigur că mergi cu mine. Drept să-ți spun bancul ăsta nu-l știam. Era cît pe ce să mă duci de nas ca pe o domnișoară bătrînă.
— Nu-s domnișoară, vă rog, ți-am spus că-s însurat.
— Bine, bine, da' vezi că după colț e secția și acolo s-o lași mai moale cu basmul ăsta. Vezi de altul, ți-o zic ca un frate mai mare, vezi de altul că ăsta-i de duminică. Mai bine zi-ne cine-i mortu'?
— Maică-ta! Am vrut s-o fac budincă.
N-a ținut nici să-l scot din sărite.

— Nu ești prost, a zis nu știu însă de ce te-ai lăsat prins ca prostu'. Îmi ziceam că dacă atunci cînd căscam gura la amicul din portbagaj îmi ardeai una, acum te duceai singur cu mașina. Ia zi, de ce nu mi-ai ars una? Treaba ta de ce nu mi-ai ars, acu' e prea tîrziu, adică nu-i tîrziu, dacă vrei poți s-o faci, altfel o să cred că-mi cîștig banii prea ușor. Da acu-i prea tîrziu s-o ștergi, de-aici nu ieși nici în valiză diplomatică.
A tras mașina lîngă un zid verde, eram în curtea miliției și cred că avea dreptate în chestia cu valiza. Unul m-a luat în primire, iar alții s-au dus împreună cu cel care mă adusese, să scoată mortul din portbagaj. I-am văzut cum se țineau cu mîinile de nas cînd au tras sacul și i-au vizionat conținutul. Altceva n-am mai apucat să văd fiindcă cel care mă luase în primire m-a împins într-o cameră îngustă și lungă cu o bancă de lucru de-a lungul peretelui.
— Vino, a zis el, vino-n birou.
Mi-a făcut semn să deschid o ușă pe care scria ceva ce n-am reușit să citesc. Înăuntru mai era unul.
— Pe dînsul îl cunosc, am zis către cel cu chemarea. nu-i nevoie să mi-l prezentați.
— Cine e?
— Cel fără mustăți!
Cel care a intrat cu mine a zis către cel fără mustăți:
— Toma zice că o face pe tîmpitu, astea-s actele lui!
— Nu ești tu ăla...?

— Nu-s eu, stai pe scaunul ăla și ține-ți fălcile strînse. Vedem noi mai tîrziu cum e cu umorul. Acum las că avem de lucru.

— Bun, am zis. Eu nu vreau să vă împiedic. Am și eu treabă.

Răsfoia de zor actele mele și molfăia gumă.

— Dă un telefon la spital, Oprea, a spus cel care mă drăcuise, nu se știe!

Oprea a pus mîna pe telefon. Era chel și mic.

— Ascultă, dacă mă faci să pierd timpul îl vezi pe dracu drăguțule.

— Da? Și eu am să vi-l arăt. Am scos limba la el.

Oprea a căpătat legătura. Cred că la capătul celălalt dăduse peste doctorul care îl avea sub observație pe Trandafir. Eram salvat. Ba nu, nu era el, era o voce de femeie care țipa, așa vorbea ea, se vede că era cea cu părul verzui, naiba știe cum o cheamă, e cam într-o ureche, se vopsește în toate felurile.

Oprea n-a zis altceva decît „da". A zis „da" de vreo șapte ori și după asta a trîntit telefonul în furcă. A scuipat guma sub birou și a zis:

— Sînteți așteptat acolo unde aveți treabă.

Mă întrebam ce i-o fi zis sora, de-și schimbase atitudinea.

— Nu mă mai duc, am zis, îmi place grozav aici.

Oprea a înghițit în sec. Celălalt m-a privit ca pe o sperietoare și s-a scărpinat. Acum le pierise graiul la amîndoi și dacă aveam chef să mă urc în cîrca lor și să-i invit să mă ducă acolo unde aveam treabă nu cred că m-ar fi refuzat. Tocmai cugetam la această alternativă cînd a intrat un subofițer.

N-a bătut la ușă. Cînd a dat cu ochii de mine a rămas cu gura căscată și a uitat ce-a vrut să spună.

— Ce-i, Macarie?

Dînsul a bîlbîit arătînd cu degetul către mine, dînsul e...

L-am recunoscut pe cel care mă vizitase noaptea.

— Ai găsit macaraua?

— Nu, n-am găsit-o!

— Ascultă Macarie, ți-am spus că mă ocup eu de crima asta, de ce mă tot bați la cap? am zis.

— Daa! au răspuns Oprea și cu celălalt într-un glas.

— Mortul e cel care a fost îngropat în locul pictorului, a strecurat discret Macarie, a fost identificat după mutilarea cadavrului.

— Bine, mai vedem noi. Ia o mașină și du-l pe ăsta de aici.

Macarie a venit către mine și m-a bătut amical pe genunchi.

— Hai să căutăm macaraua.

— N-ai decît s-o cauți, eu am altă soluție. Și tot o să-l prind înaintea ta.

A făcut din ochi către cei doi. Oprea a rînjit.

— Caută cu dumnealui soluția, a zis.

L-am luat de braț pe Macarie.

Ne-am urcat într-o mașină. Unul în față la volan și eu cu Macarie în spate. A blocat cu siguranța ușa din partea mea. Îi era teamă să nu-mi vină cheful să sar afară. Mi-a pus în buzunar actele, nici nu știu cînd ajunseseră la el. Le-am pus în haină.

— Cum stai tu cu cazul, Macarie?

— Bine, e-n regulă, l-am prins și l-am arestat.

— Ai arestat pe dracu. Cine l-a omorît pe pictor? Habar n-ai! Să-ți spun eu ce să faci: să cauți pe ăla care a vrut s-o calce pe Alice cu Warszawa. Acolo e asasinul pictorului.

— În Warszawă?

— Da.

— A! Păi l-am prins. A venit în portbagaj.

— Mare gînsac ești. Eu unul nu te-aș ține în slujbă. Ăla din portbagaj e cel care a fost înmormîntat drept Pan. Pan a murit marți, poți să-ți pui întrebarea ce-a făcut de cînd a murit prima oară pînă azi? A stat de bunăvoie ascuns, ori l-a ținut cu forța? Dacă l-a ținut, vezi cine-o putea face, dacă a vrut să se ascundă, vezi ce interes avea. Aici ai să găsești cheia, ce dumnezeu o fi așa complicat? Ăla din portbagaj e altul, e unul care a dispărut de pe undeva, vezi care a dispărut și n-a anunțat, și ai să-l găsești și pe ăsta... L-am lăsat baltă pe Oprea. Cred că descoperisem cine era și cel din sacul de plastic și m-am cutremurat mai tare decît atunci cînd văzusem mîna vînătă-verde ieșind din sac.

— Spune-mi, ai văzut cadavrul din sac?

— Da.

— Ai văzut ce culoare au hainele mortului?

— Desigur.

— Ce culoare au?

— Gri. Gri deschis.

— Dar cămașa, ce fel de cămașă are?

— Albă...

— Minți!

— Da, are o cămașă galbenă cu dungi.

— Fără cravată sau cu cravată ?

— Fără cravată.

Într-adevăr, erau hainele cu care fusese înmormîntat. Acum urma să-i pun lui, mititelului, o întrebare de care depindea în cea mai mare măsură răspunsul la bănuiala mea. Ajunsesem la intrarea spitalului.

— Cînd l-ați scos din sac nu i-au căzut pantofii?

Oprea m-a privit fără grai. A bîiguit ceva fără înțeles și subofițerul de la volan s-a uitat la el plin de interes.

— De unde știi asta? Doar erai înăuntru?

— Pictorul era un tip solid. Am sub pat o pereche de pantofi de-ai lui. Cred că-s numărul 43 sau 44. Iar mortul a fost un om cu picior mai mic. Știu asta pentru că mergeam împreună să ne cumpărăm pantofi. Avea numărul 40, deși ca statură nu se deosebea prea mult de Pan. Mi-a fost prieten bun, așa să știi.

Oprea a mormăit iarăși. I-a făcut semn șoferului s-o ia din loc. Am rămas în urma lor privind automobilul care se depărta și gîndindu-mă cu spaimă și nevenindu-mi să cred că cel din sac era Felix.

Un singur lucru îmi rămînea neclar. Ce-i spusese oare lui Oprea sora Lucia, cea cu părul verde? Probabil continua să mă creadă țicnit de vreme ce nu mă osteneam s-o cer de nevastă.

Capitolul VII.

AM UN CAP NEMAIPOMENIT, ZICE ROZA

Pe Ani n-am găsit-o acasă și asta m-a bucurat. M-a bucurat pentru că nu vedeam cum i-aș fi spus că fratele ei era mort și nicidecum plecat aiurea după ierburi. Ani ar fi leșinat și după asta nu știu ce-aș mai fi făcut. După părerea mea, miliția avea să afle cît de curînd al cui era cadavrul. Felix era victima aceleiași mîini care-i curățase pe Pan și pe Zub, asta nu mai încăpea îndoială. Îi lega același mormînt doar. Așa cum stăteau lucrurile era absolut necesar să-l găsesc pe criminal. Unul din ucigași m-ar fi pus pe urma celorlalți dacă nu cumva el efectuase toate cele trei operațiuni.

De la Ani am luat-o înapoi către Pavilionul distracțiilor. M-am oprit în sala de tir și am cerut o pușcă și trei cartușe. Țintele nu erau toate ocupate, dar la ținta șase trăgea un domn în vîrstă. Acolo voiam să trag și eu așa că m-am așezat în spatele lăcașului de tragere așteptînd ca omul să-și epuizeze muniția. Trăgea foarte rar, cam o dată la patru-cinci minute și asta nu însemna că trage și bine. Ținta a rămas nemișcată tot timpul cît am stat acolo, și am stat vreo douăzeci de minute. A luat-o din loc și mi-a tras un fel de rînjet cînd

a ieșit din tranșeu. Nu făcuse nici o ispravă, nu știu ce-l pocnise cheful de rîs.

Mi-am luat arma, am aranjat-o, mi-am găsit poziția cea bună și am tras primul foc. Becul nu s-a aprins, dar așa este, primele focuri nu sînt întotdeauna cele mai grozave. Nici la al doilea foc n-am lovit. Am mai tras trei focuri. Îmi terminasem prima serie de salve și ținta nu se dădea învinsă. La a doua încărcătură am lovit ținta din prima lovitură. Becul s-a aprins, ținta s-a întors pentru cîteva clipe. M-am uitat la ceas. A stat așa exact 30 de secunde după care a revenit. Vocea din difuzor a anunțat „Ținta numărul șase lovită. Rugăm cîștigătorul să se prezinte la încasator“. În timpul cît ținta rămăsese întoarsă am dat drumul celorlalte patru cartușe, prin jumătatea dreaptă a țintei. Am luat restul de cinci gloanțe în buzunar și m-am dus să-mi ridic premiul. Premiul era o păpușă de cauciuc galbenă care țipa dacă o apăsai pe burtă. O păpușă destul de nostimă la urma urmei, n-aveam de ce să n-o iau. Cu păpușa învelită în revista de modă despre care nici unuia nu-i dăduse prin cap să întrebe, am intrat în hotel. Portarul mi-a dat cheia camerei și am urcat pe scări pînă la etaj. Cheia nu s-a răsucit în broască. Credeam că portarul greșise deși pe pară scria limpede că e de la camera 13. Tocmai intenționam să cobor, să-l chem, cînd am avut inspirația să încerc clanța. Ușa era deschisă, deși o încuiasem cu siguranță înainte de a pleca. Nu m-ar fi mirat să descopăr cine știe ce, dar la prima vedere nu se petrecuse nimic, în afară de ușa de sticlă care dădea în balcon și care fusese găurită în trei locuri. La o

mai atentă observare am găsit și al patrulea orificiu, foarte aproape, unul lîngă altul. Deci, dacă fereastra oarbă pivotantă e deschisă, gloanțele ajung pînă aici. Eu avusesem grijă să o deschid cînd am tras.

Pînă aici teza lui Trandafir se verifica. Găurile erau la nivelul stomacului, adică la aproximativ un metru de nivelul parchetului. Apoi alicele loviseră peretele, căzuseră în pat, deci aveam să le găsesc în dosul patului.

Am dat patul la o parte și într-adevăr am găsit trei bucățele de plumb. Al patrulea plumb n-a fost chip să-l găsesc, deși am răscolit camera cu cea mai mare atenție. Dispăruse cu desăvîrșire pe parcursul dintre ușă și perete. Peretele vorbea și el, de trei locuri în care fusese atins. Cea de a patra lovitură, cea din extrema stîngă a geamului nu avea corespondent în perete. Reprezenta alicea dispărută, alicea care nu mai lovise peretele. Nu-mi puteam imagina că omul care-mi vizitase în lipsă camera culesese de jos alicea, pentru că aceasta nu întîlnise în calea ei nici un obiect de care să se lovească. În afară de cazul în care nu-l lovise chiar pe vizitator. Și se pare că astfel stăteau lucrurile. Vizitatorul în caz că fusese singur, scăpase cu o ușoară rană din moment ce izbutise s-o șteargă. Păpușa rămăsese jos lîngă ușa dulapului. Era chiar o păpușă nostimă. Dar asta nu rezolva deloc vizita misterioasă. M-am uitat cu atenție prin cameră, am ieșit pe hol sperînd să găsesc o picătură de sînge care să-mi confirme supoziția. Dar n-am găsit, asta se întîmplă în filme și în romanele polițiste. Nu se vedea nicăieri nici o picătură de sînge, o urmă însîngerată ori alte povești din astea. Musafirul

se volatilizase, la fel de nevăzut ca și cum nici n-ar fi călcat pragul. Oricum nu se putea plînge că-l lipseam de orice atenție. Încuiasem ușa cu cheia și reflectam la cele ce aveam să fac de acum înainte. Nu-mi era prea clar, dar cu fiecare nouă întîmplare ceva din mecanismul crimelor mă apropia de autor. În cele din urmă trebuia să-l dibuiesc . . .

Făcînd fel de fel de planuri de acțiune am adormit. Cred că somnul a ținut vreo oră, poate ceva mai mult. La un moment dat am auzit păpușa țipînd, dar mi-am zis că mi se păruse, n-avea cum să țipe pentru că n-avea pic de viață în ea. Cînd mi-a trecut somnul acela am observat că păpușa nu mai era chiar în locul unde o lăsasem, adică lîngă ușa dulapului. Se afla puțin mai încolo, mai spre mijlocul camerei. Am privit cheia. Era în ușă, nu părea să se fi mișcat. Atunci mi-am amintit că păpușa țipase în timp ce ațipisem. Dacă țipase înseamnă că ceva ori cineva o apăsase pe burtă. Ea rămăsese rezemată jos, de ușa dulapului, iar dacă ușa a fost deschisă, păpușa a căzut pe burtă iar în cădere a scos țipătul acela scurt. Înainte de a se deschide ușa dulapului m-am convins dacă ușa era într-adevăr încuiată. Nu era. Cineva o deschisese și ieșise din cameră pe cînd mă apucase somnul acela nenorocit. Am deschis și ușa dulapului. Era gol, desigur, dar prosopul dinăuntru, prosopul atîrnat în cuier era plin de sînge. Prosopul zăcea mototolit într-un colț. Asta fusese singura mărturie pe care mi-o lăsa musafirul. Îmi scăpase pe sub nas, dar nu mă puteam plînge, fiindcă dacă aș fi deschis ușa dulapului pe cînd

dumnealui locuia încă acolo oblojindu-și rana, nu se știe cum s-ar fi sfîrșit întrevederea noastră. Desigur avea la el un pistol sau ceva asemănător și n-ar fi stat la îndoială dacă să-mi răspundă la amabilitate ori nu.

Care fusese scopul vizitei? Desigur un anume obiect uitat sau ascuns în cameră. Fusese găsit obiectul acela? Am început să răscolesc din nou camera de la un capăt la celălalt. Am desfăcut cusăturile saltelei de burete, am căutat sub scaunul toaletei, în globul abajurului și în husa fotoliilor dar truda mi-a fost zadarnică. În cele din urmă m-am așezat obosit și enervat într-un fotoliu. Căutam din ochi revista de modă pe care o adusesem. N-o vedeam nicăieri. O lăsasem pe masă cînd venisem, apoi mă îndreptasem către geamul ușii să număr orificiile. Revista nu mai era pe masă. Vizitatorul sau vizitatoarea dacă o luase putea fi femeia din ziua morții lui Zub. O luase înainte de a fi apucat să mă uit prin ea. O luase pe a ei și pe a mea, pentru că fuseseră una în alta. Dar cum de și-o fi amintit atît de tîrziu de revistă? O luase pentru mai multă siguranță, ori urmărise să o recapete și pentru asta se expusese să-mi pătrundă în cameră? După poziția orificiului, glonțul care nu mai ajunsese să lovească peretele avea poziția cea mai joasă. În cazul în care persoana care-mi utilizase prosopul era înaltă, plumbul o lovise în picior. Dacă însă dimpotrivă era o femeie de statură mijlocie, ei bine, acum îl purta în burtă, asta fără nici un dubiu. Mai exista și posibilitatea ca glonțul s-o fi atins în mînă, ceea ce era mai puțin probabil

dat fiind că umbla prin cameră în căutare de ceva, nu-și putea ține mîinile de-a lungul capului, ci dimpotrivă. Mă învîrteam fără rost prin cameră, chinuindu-mi mintea cu fel de fel de idei năstrușnice, dar nu-mi venea nici una salvatoare. Prin idee salvatoare înțelegeam o idee care să-mi lumineze calea cea mai scurtă spre ascunzișul criminalului. Neavînd nimic de făcut, mi-am sugerat că n-ar strica să-mi lustruiesc puțin pantofii și am deschis sertărașul cuierului cu oglindă. Am luat de acolo peria și mi-am șters pantofii. Cînd voiam să pun peria la loc mi s-a părut nefiresc ca hîrtia ce acoperea fundul sertărașului să fie ridicată ușor în sus. Aveam impresia că este ceva sub ea și nu-mi strica să mă uit. Sub hîrtie se afla frumos aranjat un teanc de bancnote de cîte o sută. Am pus mîna pe ei fără teamă. Nu aveau cum exploda, n-aveau cum da alarma. Erau bani, bani, nu erau falși pentru că fuseseră în circulație. Suma depășea orice avusesem pînă atunci în mînă. Nu i-am numărat, ci i-am așezat în buzunar și am pus peria la loc în sertar. Acum mă lămurisem ce căutase vizitatorul. Banii rămași de la Zub, banii pe care-i pregătise pentru schimb. Cei ce-l curățiseră nu-i găsiseră, deși, la naiba, Zub nu-și prea căutase un ascunziș. Era însă posibil ca asasinii să fi fost forțați să o șteargă cu cadavrul și să se fi temut să se întoarcă prea repede la locul faptei. Începusem să fac reconstituirea. Cel care trăsese din Pavilionul distracțiilor fusese stîngaci. Așa se explică de ce nu-i văzusem fața în timp ce trăgea. Trandafir avusese dreptate: era imposibil să fi tras lîngă mine și să nu-i fi văzut fi-

gura. Dacă nu i-o văzusem, asta mi-o explicam prin faptul că în timp ce eu stătusem sprijinit înspre dreapta, el închisese ochiul drept și țintise cu stîngul, deci se înclinase în partea inversă. Era o presupunere care se întărea prin argumentul că atunci cînd îl văzusem din spate, poziția lui era perfect explicabilă pentru un stîngaci. Pentru a trece prin dreptul rastelului unde se împărțea muniția, mai precis pentru a preda pușca după tragere, era necesar să te întorci puțin către cel ce a continuat să țină pușca în mîna dreaptă și ajungînd la rastel ar fi făcut un sfert sau o jumătate de întoarcere către cel ce primea pușca; după asta revenind la direcția de înaintare care însemna a arăta spatele său celor ce ar fi venit din urmă. Dar în momentul cînd dăduse pușca, omul nu făcuse nici cea mai mică întoarcere ce mi-ar fi dat posibilitatea să-i văd profilul. El înmîna pușca deci cu mîna stîngă, mîna cu care apăsase pe trăgaci. Acesta era primul element din constituția asasinului lui Zub. Al doilea era înălțimea omului. Cam un metru optzeci, deci un tip înalt, care purta pălărie. Un om care trage cu pușca nu-și ține pălăria-n cap. Îmi părea grozav de rău că nu puteam ști amănuntul acesta. Dacă trăsese cu pălăria pe cap înseamnă că are un motiv, ca la nevoie să-și ascundă figura. Optam pentru alternativa aceasta. Indiferent dacă era urmărit ori nu, omul nu ținea să fie recunoscut, asta pentru mai multă siguranță. Omul meu era stîngaci, înalt, ținea să nu fie cunoscut și purta ceas. Un ceas foarte bun, cel puțin în ce privește punerea în acord cu a celui ori a celei din cameră cu Zub. Apoi, mai era un om ingenios, inven-

tiv, din moment ce recursese la acest procedeu, și înainte de toate un bun trăgător, și cunoscător al deschizăturii secrete și corespondenței traiectoriei cu camera hotelului. Dar amănuntul acesta nu-i aparținea. Le știa de la cineva, căci dacă s-ar fi antrenat în acel loc multă vreme, cel ce împarte puști, ca și ceilalți doi din spatele țintelor l-ar fi recunoscut atunci cînd făcuse scandalul cu nefuncționarea corectă a țintei.

Ideea cu trasul prin fereastră nu era a lui. A cui fusese mă interesa pe moment mai puțin. Începeam să cred că trăgătorul fusese un simplu executant, ba chiar unul care ar fi putut fi cumpărat, plătit de cel care spera să-i ia banii lui Zub, lichidîndu-l. Poate era chiar complicele celui din camera 13. Dacă însă cea din cameră sau cei ce-l angajaseră nu-și putuseră îndeplini angajamentele față de trăgător, iar dacă trăgătorul știa prea mult, mai mult decît ar fi trebuit să știe, neputînd pune mîna pe banii ce sperau să-i obțină din omor, între cei doi sau cei trei — da, așa era mai bine, izbucnise o mică ceartă în care cel păcălit a fost trăgătorul, deoarece cel cu mintea mai ascuțită, cel cu planul lichidării lui Zub conducea de fapt afacerea și nu voia complicații. Am concluzionat că trăgătorul fusese lichidat. Fusese lichidat la scurt timp după ce-l lichidase el pe Zub. Deci murise de cîteva zile încoace, zăcea poate și el în cine știe ce cavou ori margine de rîu, ori automobilul, ori . . . mi-a fulgerat prin minte o idee deosebit de atractivă. În zilele cînd Zub trăia, Pan, pe care cu toții îl credeam mort trăia de asemenea. Doar corpul lui Zub fusese descoperit de noi după ce-l găsisem pe

Pan mort de curînd! Pan trăia și Zub la fel. Mai mult, Pan se ascundea la Zub și avea înălțimea pe care eu o apreciasem a o avea trăgătorul, din moment ce Felix care fusese luat drept Pan era atît de înalt. Pan fusese stîngaci, asta o știam de la doamna. Întotdeauna purta la el un ceas de argint cu capac, pe care-l ținea în buzunăraș la pantalon. Cît despre țintit, știam că avusese pușcă de vînătoare, se ducea deseori la vînătoare cu alții din breasla lui, și asta o știam de la nevastă-sa care-mi împuiase urechile cu biografia asta. Pan avea toate motivele să-și ascundă fața de teamă ca nu cumva vreo cunoștință să-l descopere pe el, mortul, trăgînd cu pușca. Nu mai rămînea nici o îndoială. Pan îl împușcase pe Zub. Am trîntit cu pumnul în masă și m-am grăbit să părăsesc camera. Luasem cu mine și prosopul împachetat într-o hîrtie. Nu se știe ce complicații mi-ar fi adus dacă-l lăsam acolo. Era mai în siguranță la mine. Pentru a mă convinge că Pan îl ucisese pe Zub, aveam nevoie de mărturia Rozei. Dacă ea trăise cu Pan, trebuia să știe pentru ce, ori cel puțin dacă ieșise ori nu în dimineața de marți amantul ei. El nu ieșea toată ziua, se vede că avea de ce să se teamă așa că dacă a făcut-o, o făcuse după matură chibzuință și Roza a știut că Pan plecase la o oră cu totul nepotrivită pentru siguranța sa personală.

Peste o jumătate de oră mă aflam la ea. Era tot închis. M-am așezat pe un scaun în fața ei. Nu era urîtă Roza, chiar dacă era cam spălăcită și cu nasul mare. Nu, nu era urîtă, dar nici mare scofală nu era de ea.

— Ai venit tot pentru chestia aia cu Trandafir? Să știi că-ți pierzi timpul, ți-am spus absolut tot ce-am șiut. De fapt, nici nu mai sînt în stare să ascund nimic. Ce bei?

— Nu beau nimic Roza.

— Totuși trebuie să bei ceva, ce fel de bărbat ești?

— Habar n-am Roza, zău că n-am habar, dar nu te descuraja.

— Nu mă descurajez ... cum ai zis că te cheamă?

— Varlam.

— ... Varlam. Am să-ți dau puțin gin. Bei gin?

— Nu beau, ți-am mai spus doar, dar tu pune-mi, nu vreau să te simți prost. Eu am venit în cealaltă chestiune. Adică în privința morții bărbatului tău. Numai că eu n-am să te întreb cine știe ce prostii, am să te rog să-mi zici doar dacă Pan a ieșit într-o dimineață pe la ora nouă și s-a întors pe la vreo zece jumătate-unsprezece. Caută să-ți amintești.

— Cînd a fost asta?

— Într-o marți. Marțea trecută.

— A fost. Am plecat împreună.

— Împreună?

— Da, am luat „Skoda"

— Unde ai lăsat-o? Nu cumva în apropiere de Pavilionul distracțiilor?

— Ba da Varlame. De unde știi?

— De la Zub.

— De la Zub?

— Da. Pan a luat de la Pavilion niște cartușe și i le-a băgat în burtă lui bărbatu-tău. După aia s-a întors aici și a făcut dragoste cu tine.

— Nu se poate Varlame.

— De ce?

— Nu știu, uite, nu-mi vine să cred.

— Lasă fandoselile. Pan ți-a spus că l-a curățat pe Zub.

— Varlame, Varlame, dacă tu crezi asta . . .

— Bine, bine, Roza, văd că te lasă nervii. Vino-ți în fire, n-am vrut să te fac să plîngi. Hai, vino-ți în fire. Important e că știu cine l-a omorît pe Zub, fiindcă de-aici nu-i mare lucru să-i aflu și pe ceilalți. Mai bine spune-mi, Roza, nu l-ai auzit pe Pan vorbind niciodată la telefon? Nu te mai smiorcăi și răspunde la ce te întreb dacă vrei ca povestea asta să iasă bine pentru tine.

— Nu l-am auzit.

— Nu l-a văzut nimeni?

— Nimeni, Varlame.

— Nu ți-a pomenit de nici un nume, de nimic, de nimic?

— Nu.

— Dar ce naiba, era numai amor de capul vostru?

— Numai amor, Varlame.

— E în regulă Roza. Și pe Zub îl iubeai?

— Nu. Pe Zub nu-l iubeam.

— Ai fi dat o mînă de ajutor dacă era vorba să scapi de el?

— Vai, Varlame, doar ți-am spus că nu . . .

— Bine, am priceput. Din marțea cînd a ieșit împreună cu tine a mai plecat vreodată de-acasă în timpul zilei?

— Nu. Pleca uneori noaptea.

— Unde pleca?

— Să se plimbe.

— Se plimba mult?

— Nu știu, eu mă culcam.

— Ziua stătea tot timpul închis în casă?

— Da.

— Ce făcea?

— Picta.

— Ce picta?

— Tablouri.

— Le făcea din imaginație ori avea un model? Un, cum să spun, un alt tablou, o reproducere . . .

— Asta nu mai știu, Varlame. N-am văzut . . .

— Ce făcea cu tablourile?

— Le lua Zub.

— Ce făcea cu ele?

— Nu știu. Cred că le vindea.

— Nu ți-a spus niciodată pentru ce se ascunde?

— Nu mi-a spus.

Să-ți spun eu, Roza. Pan falsifica tablouri. Făcea cópii și i le dădea lui Zub, care le ducea naiba știe unde. Zub făcea prea multe soiuri de afaceri ca să aibă viață lungă. Pan se ascundea pentru că se simțea bănuit. Mi-a șoptit ceva un prieten de-al lui, unul Pandof. S-a dat la fund la momentul potrivit. A băgat pe altul în locul lui în mașină și s-a dat la fund, tocmai cînd era să fie mirosit că umblă cu șmecherii . . . Dar în mașinăria lor s-a defectat ceva și atunci au început să se omoare unul pe altul.

— Oare chiar așa a fost, Varlame?

— Așa a fost. Și acum ajunge cu circul Roza, mai bine povestește-mi cum ai șters-o în timp ce eu dormeam?

— Bine, Varlame, dar . . .

— Ai dreptate, știu cum ai șters-o, voiam să te

întreb cum te-am nimerit tocmai în braț? Nu mi-aș fi închipuit că te-am atins în braț.

— Nu-i nimic grav. Tu ai tras?

— Da.

— De unde, domnule? Nu știam ce să fac! Nu știam de unde vin gloanțele, de aceea m-am ascuns în dulap.

— De alături, de la Pavilionul de distracții. De acolo a tras și Pan în bărbatu-tău. Căutai banii?

— Da. De unde știi?

— Lasă asta, spune-mi mai bine de unde știai tu că Zub avea banii la el și că era în camera 13.

— Nu știam. Ți-am spus că l-am lăsat pe Pan pe-acolo. Dimineață Zub luase toți banii noștri. Nu-i ținea la C.E.C. Cînd lua bani fără să-mi spună ce face cu ei, însemna că-s pentru afacerile lui afurisite. După ce l-am lăsat pe Pan la Pavilion, abia pornisem cînd am văzut Warszawa și pe Zub în ea. Nu mai era nimeni în afară de el în mașină și m-am mirat că a parcat la hotel. Mi-am spus să stau să văd ce se întîmplă. I-am dat ceva portarului și mi-a indicat camera în care se afla. Am urcat și m-am uitat pe gaura cheii. Era singur, aștepta pe cineva. O femeie. A venit cam la vreo zece minute, n-am văzut-o bine fiindcă mă făceam că mă uit pe fereastră, dar nu era cine știe ce de capul ei. I-am lăsat vreo zece minute apoi am fost iar să privesc pe gaura cheii, dar trăseseră perdeaua aceea de pe holișor, n-am mai văzut nimic. A, da uitasem să-ți spun că atunci cînd mă uitasem prima oară pe gaura cheii l-am văzut cu banii în mînă pregătindu-se să-i ascundă undeva. Cînd l-au găsit în cimitir nu mai avea banii. Mi-am

zis că banii erau încă în cameră; dar camera a fost mereu ocupată, n-am reușit să intru decît azi. Îmi făcusem rost de cheie. Abia am scăpat din camera aia. E cu ghinion numărul ăsta.

— Nu-ți era teamă că are să dea cineva peste tine?

— Ba da, dar voiam s-o șterg. Mi-era teamă să nu-mi pună în spinare povestea cu Zub, mi-era teamă să nu se știe că Pan a stat aici, adică cu mine și cu el, trebuie să mă crezi, Varlame.

— Te cred Roza.

— Ai găsit tu banii?

— Da, Roza.

— Nu-ți bei ginul ăla?

— Nu beau Ro a, ți-am spus că nu beau, ce-ai făcut după aia, ai plecat fără să-ți mai pese ce fac cei doi în cameră?

— Da. Ți-am spus doar că nu-mi păsa de Zub.

— Dar nu-ți convenea nici ca el să cheltuiască sume dintr-alea pe o oarecare, care tu ai zis, nu era nimic de capul ei.

— Mi-am închipuit că-i vorba de afaceri.

— Atunci nu aveai de ce să mai cauți banii. Fiind vorba de afaceri Zub avea să dea banii contra unei mărfi de care avea nevoie. De unde ai știut că banii rămăseseră în cameră?

— Mi-a spus Pan.

— Păi ziceai că Pan nu-ți povestea chestii de astea.

— Asta mi-a spus-o.

— Ce ți-a spus?

— Că cinci minute după ora zece și jumătate să-l aștept cu mașina jos lîngă Pavilion.

— Unde erai tu la zece și jumătate?

— Sus în hotel, aproape de ușa lor.

— A camerei 13?
— Da.
— Ce-ai văzut?
— N-am văzut mare lucru. Am mai stat un minut-două și am tras cu urechea la ce e înăuntru înainte de a coborî să-l iau pe Pan. Am auzit înăuntru tărăboi, ca și cum ar fi pocnit niște sticle de șampanie. Zub a gemut. Apoi ușa s-a deschis și bărbatul meu a ieșit repede și femeia îl sprijinea. Părea că se simte rău. După cîte spui tu se simțea rău, săracul. Pan m-a învățat să caut banii acolo. Mi-a zis a doua zi că banii erau în cameră cu siguranță.
— Pan știa de la cineva că Zub venise cu banii. După ce a murit nu găsiseră banii. De asta te trimetea pe tine.
— Ai un cap nemaipomenit!
— Dacă ai să pui la loc pistolul o să-l am, Roza.
— Îl pun, firește că-l pun, numai dă-mi banii ăia și-l pun la loc. E arma lui Zub.
— Altfel tragi în mine?
— Îmi pare rău de tine, dar cred că asta am să fac.
— Ia zi, nu cumva tu l-ai curățat pe Pan?
— Nu te mai obosi, ți-am spus tot pentru că voiam să fii fericit și tu și să-mi dai banii, să fiu și eu. Nu l-am curățat pe Pan. Pe cinstea mea că n-am făcut-o. Hai, scoate banii, că încep să-mi pierd răbdarea. N-am mai vorbit de mult atîta cît în ziua asta. Scoate banii fără șmecherii.
Am dus mîna la buzunar, dar drept atunci am văzut ușa deschizîndu-se. Roza nici n-a avut timp să bage jucăria în sertarul barului. În cameră au intrat

doi milițieni. Primul din ei era cel care mă expediase la spital. A căscat niște ochi cînd m-a văzut, de parcă eu aș fi fost pistolul Rozei.
— Ce-i cu ăsta aici? Dă-mi jucăria, se adresă el Rozei.
— De ce v-ați vopsit nasul în verde, domnule?
— I-al de aici pe ăsta și du-l la balamuc!
— Roza Zub ești în stare de arest.
— De ce naiba ți-ai vopsit nasul verde, n-auzi? Nu se mai poartă, am zis.
Unul din milițieni a venit către mine și m-a luat ușurel de braț. Roza nu părea prea nenorocită. Se știa în siguranță cîtă vreme nu se descoperise nimic despre cele două crime petrecute, în care se pare că nu era chiar naivă. Moartea lui Zub o intuise desigur, din moment ce văzuse că nu mai apare după episodul cu camera de hotel. Iar în ce privește asasinarea lui Pan cu bastonul lui Hotărăscu Curmătură aflat temporar la Trandafir, poate Roza mai știa și ea cîte ceva. Încolo e o fată bună, foarte iubitoare, asta se zice cumva altfel, n-are prea mare importanță însă.
M-au luat cu mașina. Ceilalți trei s-au băgat în altă mașină. Au mers în urma noastră o bucată de drum, apoi noi am luat-o către spital. De data asta subofițerul nu m-a mai lăsat la poarta spitalului, ci m-a dat în grija unui medic. M-au condus în salon și au predat ștafeta sorei. Cînd au ieșit și am rămas singur cu sora am rugat-o să-mi înlesnească să vorbesc la telefon. Am format numărul la doamna Pan. Era acasă. I-am explicat că-mi fusese rău și pentru motivul ăsta nu venisem și n-aveam să viu nici în noaptea asta. Bătrîna părea resemnată cu al doilea

deceș al soțului dumneaei. Cel puțin așa mi se părea. Vorbea rar, pesemne răsfoia o carte ori o revistă mai degrabă, căci foșnetul era mai plin. Mi-a zis că au tot chemat-o pentru interogatorii, că era groaznic de obosită și speriată de ceea ce-i spuneau cei de la miliție, anume că soțul ei fusese răpit și ucis în cele din urmă. (Varianta asta era a lor.) Mi-a spus că se grăbea, că trebuie să se ducă la o probă și a închis. Aș fi fost nespus de curios să știu ce revistă răsfoia doamna Pan și care era modelul pe care și-l alesese, dar mi-am potolit curiozitatea privind picioarele fetei.

Al doilea telefon l-am dat la miliție. Mi-a răspuns un glas de bas.

— Vreau să vorbesc cu unul care se ocupă de cazul pictorului Pan.

— Ce vrei să spui? Nu-mi poți comunica mie? a tărăgănat.

— Nu-ți pot comunica, altfel te-aș fi cerut pe tine.

A lăsat telefonul jos și a revenit după cîteva minute un alt glas.

— Ce-i?

— Tu te ocupi de cazul Pan?

— Mda!

— Știi măcar cine-i mortul din Warszawă?

— Nu. Știi tu?

— Da.

L-a pufnit rîsul și a zis ceva altuia de lîngă el. I-am spus cine era mortul. I-am spus să se ducă la Felix acasă, să se convingă că nu vorbeam în vînt. Au început din nou să rîdă și cel de la receptor a zis:

— Ia spune, nu se mai poartă nasuri verzi?

Sigur că se interesase la centrală cu ce număr vorbește și acum orice i-aș fi spus n-avea să mă creadă.

— Nu se mai poartă. Acum ascultați: nu faceți bine că nu credeți o iotă, o să-i scăpați din mînă pe toți, toată banda, dacă nu faceți ce vă spun.

— Și ce propui? Să te lăsăm pe tine să prinzi muște?

— Nu. Propun să-mi dați la telefon pe colonelul Tonegaru.

— Zău? Au închis telefonul. Nu credeau o iotă.

Le-am trîntit receptorul. Voiam să-i cer scuze sorei că fusesem nevoit să vorbesc urît în prezența ei. M-am uitat după ea, dar nu se vedea deloc. Am format numărul lui Ani. Suna ocupat.

Capitolul VIII

VÎND CAPACE

Accidentul Alicei fusese o simplă întîmplare. Şoferul recunoscuse totul. Alice observase atunci cînd acesta se apropiase de ea, o bandă albă pe botul maşinii. Warszawa lui Zub nu avea acest semn. Dealtfel nici autorul accidentului nu avea vreun amestec în întreaga afacere. Cel puţin la această concluzie am ajuns. Dinspre direcţia aceea lucrurile se simplificaseră. Al. Hotărăscu-Curmătură şi Alice păreau a nu fi părtaşi la crime. Cam asta ar fi tot ce aflasem pînă la ora douăsprezece cînd trebuia să mă întîlnesc cu Trandafir. Eram nerăbdător să ştiu ce mai aflase el, eram grozav de nerăbdător să ştiu cine-l pocnise pe Pan a doua oară în cap, lovitură care i-a fost fatală. În casă nu se găseau decît Roza, Pan şi o altă persoană cu care Pan discutase probabil în biroul lui Zub. Rămînea de aflat cine fusese acea persoană. Dar de aici pînă la a afla asasinul era cam mult. Dar astăzi Trandafir întîrzia, naiba ştie de ce. Nu-i stătea în caracter să întîrzie şi dacă acest lucru se întîmpla era desigur dincolo de voinţa sa. L-am aşteptat pînă la douăsprezece jumătate tot uitîndu-mă înspre intrare, dar nu s-a ivit. Mă pregăteam să mă întorc în salon cînd a apărut sora. Mi-a înmînat un carnet. Venea din

partea lui Trandafir. El se simţea rău. Se scuza că nu ne putem întîlni. Sora zicea că iar l-au apucat durerile acelea nenorocite de ficat. L-am înjurat pe Trandafir că-l găsise tocmai acum durerile. După asta am urcat în salon să-i descifrez însemnările. Primele pagini de însemnări le cunoşteam. Erau primii noştri paşi, primele scheme de lucru, primele supoziţii pe care Trandafir le formulase în legătură cu Pavilionul de distracţii. Ultima notaţie în această zi fusese un „V“ urmat de semnul întrebării. Voise să se întrebe dacă asasinul eram eu. Pe pagina următoare am găsit alte notaţii, foarte prescurtate pe care deocamdată nu le descifram. Erau însoţite de un desen iar în jurul desenului urmau alte prescurtări şi cifre. Din loc în loc subliniase unele cuvinte abia începute. În alte locuri încercuise şi apoi unise toate astea cu linii şi săgeţi încît nu trebuia destulă imaginaţie pentru a afla ce vrea, un lucru fiind însă limpede: Trandafir descoperise pe ucigaşul pictorului deoarece sub schema lui făcuse trei semne de exclamare pe care le subliniase de trei ori. Iată pagina din caietul lui:

Am început să descifrez însemnările lui Trandafir. Mai întîi el trebuia să-şi fi notat ce i se întîmplase înainte de a se duce la culcare; adică întîlnirea cu Pan de la ora 10,30. Fără nici o îndoială 10,30 cifra cu care-şi începuse însemnările nu însemna altceva, căci urma un „EU“ şi apoi un cîrlig care mi-am zis o fi simbolizînd bastonul cu care-l lovise pe Pan. Crucea ce-l urma nu-mi explicasem ce înseamnă. Trandafir se culcase iar Pan plecase mai departe. Mai departe exista litera „P“. Deci semnul X lipsit de baston se referea la Tran-

10,30' – Eu ⌐ X – Roza – P/\ – Roza 5'

deci : X + ⌐ → P – X⌐P deci

X + P → ≈≈ ?

X ⊥ P din (?)

X ⊥ Z din H ↑ – (?) — (F)

adresa 3 – B. A. – băut B. A. – copie P – (BA)

„B.C.D." – Omega – P Omega

D = 10,30' – D = ?–DPZ (?)

C + B la S

(S) — D — (B.A.)

D = 100.000 !!!

dafir căci între EU, baston și X nu exista delimitare. Apoi urma pauza. Apoi trecuse la observarea altui fenomen. Acesta era Roza, singurul nume care apărea întreg în încifrările lui. Roza se găsește între pauze și încadrează un P alăturat unui semn ciudat. Ce-o fi vrut să spună? Posibil P-ul este inițiala lui Pan, iar semnul ce aduce cu două picioare în mers vrea să spună că Pan a plecat. Apare însă din nou Roza și un 5 minute, cred că virgulița din dreapta cifrei însemna 5 minute. Dar semnul care

urma mi-era deocamdată foarte dificil să-l aproximez. Însă ajungeam la o concluzie. Își începea rîndul următor cu „deci" subliniat. Apărea și un X plus baston cu o săgeată indicîndu-l pe Pan. Eu traduceam astfel: X fiind persoana cu care conversase Pan înainte de a se ciocni cu el. X, deci a luat bastonul pe care-l părăsise Trandafir (deci X + baston) și l-a urmărit pe Pan care se depărta. De ce nu o fi reacționat Pan la lovitură oare? Și-o fi dat seama că Trandafir era beat? Urmează pe schemă grupul X, baston, Pan. Fiind laolaltă, am concluzionat, X l-a lovit pe Pan cu bastonul. Acum Trandafir scrie: „deci" și face din nou semnul acela ca un soare pe care nu-l mai barează. Soarele înseamnă lumina și căldura, asta o știe și un copac. Oare pentru el ce-o fi însemnat? Am luat-o metodic. Întîi lumină. În prima apariție lumina era barată. Deci era întuneric. Întunericul lipit de 5 minute, lipit de Roza. Am zis că după 5 minute Roza a văzut întuneric! Posibil. Roza o fi auzit zgomote, a așteptat să se facă liniște și s-a uitat înspre biroul lui Zub unde fusese lumină cînd ea se dusese să se culce după cearta cu Trandafir. Ieșind a văzut că în birou e întuneric. Deci și-o fi imaginat că Pan și persoana din birou au plecat. Se prea poate ca aceste lucruri să le fi aflat Trandafir chiar din gura Rozei. Dar ce însemna iarăși „lumină" după grupul X, baston, Pan? Poate acum „lumină" căpăta accepția de descoperire, luminarea unui mister, unui loc misterios. Poate. Aveam încă rezerve. Rîndul ce urma era mai simplu, ori îmi părea mai simplu dat fiind că am intuit ceea ce s-a petrecut. Trandafir notase X plus P, apoi fă-

cuse o mașină și o săgeată către niște linii ondulate. Adică X l-a luat pe Pan în mașină și l-a dus la rîu. Simplu. Dar semnul întrebării pe care și-l punea în continuare ce naiba voia să lămurească? Pentru ce rîndurile care urmau se uneau într-un cerc în care avea în el litera F? Pentru ce rîndurile cele două ce urmau aveau cîte un semn de întrebare nelămurit mergînd către litera „F"? Ce voia să spună oare Trandafir prin „X" urmat de o linie groasă căreia îi pornea din mijloc o săgeată ce se îndrepta în sus? După linie venea un P. Deci X, linie și săgeată urcătoare, Pan, apoi „din" și ceva ce semăna cu un sicriu, semnul întrebării și cerculețul cu „F". Mi s-a părut că enigma rîndului o reprezenta linia cu săgeată. „P" din „sicriu", care urma liniei voia să spună că „P" fusese mutat din sicriu. Primul semn fiind X, apoi enigmatica linie cu săgeată am citit așa rîndul: X l-a scos din sicriu pe Pan — dar de ce l-a scos se întreba apoi Trandafir și sfîrșea cu acel „F". Ca să nu se încurce Trandafir nu a utilizat o altă literă în locul lui P, deși era în posesia adevărului că cel din sicriu nu fusese Pan. Semnul întrebării mai putea însemna: L-a scos pe cel din sicriu, dar ce-a făcut cu el? Eu îl găsisem în Warszawă. Asta mi-era lămurită. Ce urma se citea destul de ușor: X l-a scos pe Z, adică pe Zub din „H" adică din hotel, hotelul purta o săgeată către sicriu. Din hotel Zub fusese dus în cavoul lui Pan, asta așa fusese. Trandafir punea iar un semn de întrebare. Dacă ar fi fost să-l interpretez liber, aș fi spus: „ce rost avea ca asasinul să mute cadavrele, adică să facă operațiuni atît de complicate cînd i-ar fi fost mult

mai simplu să-l lase pe Zub să moară în hotel. Rîndul se sfîrșea prin același „F" încercuit, literă căreia nu-i deslușeam sensul. „Adresa 3" notase în continuare el. De aici începeau probabil lucruri noi. Adresa 3, trebuie să fi fost în hîrtia cu cele cinci adrese pe care o găsise printre hîrtiile lui Zub. Dar care era acea adresă? Oricît m-am străduit să interpretez aceste două cuvinte n-am reușit să deslușesc altceva decît ceea ce se vedea și în schema lui. Pauză și apoi un B.A. Naiba știe ce vrea să comunice Trandafir prin inițialele astea! Iarăși pauză, urmată de „băut B.A.". S-ar fi spus că B.A. denumea o băutură, ori ceva asemănător. Cum de ajunsese direct la adresa 3? Poate le luase pe rînd iar la această adresă i se întîmplase ceva deosebit. B.A.! Ce naiba înseamnă B.A.? Am trecut mai departe, după pauza unde Trandafir subliniase cu două linii cuvîntul copie și adăugase litera P. Era o copie de Pan. Adresa 3 prima extremitate și „copie Pan" pe ultima notație, dădeau un sens. La această adresă — care cuprindea B.A. — Trandafir descoperise o copie făcută de Pan. B.A. se pare era o persoană, băut B.A. putea însemna: am băut cu persoana B.A. Doar că a bea cu acea persoană B.A. nu conducea către rezolvarea cazului, nu aducea nimic nou în procesul cercetării. Trandafir n-avea de ce să noteze că a băut cu B.A., din moment ce această operațiune nu se lega de aflarea unui element nou al investigației. Altfel ar fi putut nota lucruri mai însemnate ca: Am fost la adresa 2, la 1, la 5 —. Dar nu o făcuse. Deci „am băut" cu B.A. era o interpretare greșită. B.A. nu este o persoană mi-am zis. B.A. este altceva, dar în nici un caz o

persoană. Propoziția cifrată sfîrșea cu un B.A. legat cu două linii de același cerc cu „F". Am hotărît să trec mai departe, să lucrez prin procedeul cuvintelor încrucișate. Adică să rezolv ceea ce mi se părea pe măsura mea de la prima observație și apoi cînd aveam deja o idee de ansamblu și se mai cereau doar mici cîrpituri pe colo și colo, pătratul se completa.

„B.C.D." suna grupul din formularea următoare. Pauză OMEGA, pauză Pan împreună cu alt OMEGA, B.C.D., naiba știe ce-i spuneau literele astea lui Trandafir, mie nu-mi ziceau nimic. P. și Omega ar fi însemnat că Pan avea un ceas Omega. Mi-am luat de bună afirmația în lipsă de alta. Atunci și B.C.D. aveau ceasuri Omega. Ei și? Ce-i cu asta Trandafire? De ce subliniase oare că Pan a avut Omega și că ăia trei ori ăla cu trei nume aveau și ei, avea și el ceas Omega? Să fi fost un semn de recunoaștere? Pe naiba! Sînt atîtea ceasuri Omega. Că între B.C.D. și Pan legătura se făcea prin Omega, Trandafir mi-o arăta destul de cuminte. Dar unde el știa eu bîjbîiam. Dracul intrase în el acum și-l făcuse să-și strice iar mațele! În sfîrșit, mă apropiam de final, de găsirea asasinului și nu-mi lămurisem mare lucru. „D" egal 10,30!!! pauză „D. egal?" Începuse să se complice de tot. Cînd ceva este foarte complicat e bine să simplifici. Dacă nu știi să simplifici, atunci socotești că nu s-a complicat nimic și treci mai departe ca și cum ai fi rezolvat complicația. Am luat pe „D" dintre cele trei litere de mai înainte socotind că B.C.D. sînt trei inși. Despre toți știam un lucru sigur: că au ceas Omega. Deci și D avea ceas Omega. „D" cel cu

ceas Omega, scria pe limba lui Trandafir, este egal cu 10,30. 10,30, adică ora crimei. Care crimă, dumnezeule mare? Două crime avuseseră loc la 10,30 dacă nu cumva toate trei. Pan fusese omorît la 10,30 noaptea, Zub la 10,30 ziua. „D" avea ceasul la 10,30, deși cînd Trandafir discutase cu el era altă oră? Pe naiba, ce rost avea prostia asta? Poate „D" avea unul din acele ceasuri de mînă cu sonerie și Trandafir observase la „D" că acul indicator al soneriei arăta 10,30, ora crimelor. Asta mai mergea parcă. Acum aș fi citit astfel ultimile două rînduri: B.C.D. aveau ceasuri Omega ca și Pan. „D" singurul dintre ei avea ceasul așezat la 10,30. Care „D" să fie asasinul? Se întreba Trandafir? Se puneau acum două întrebări. Prima: de unde știa T. ce ceas avusese Pan? De care crimă se interesa el? De uciderea lui Pan ori a lui Zub? Asasinul lui Pan nu a avut de ce să-și pună ceasul să-i sune la 10,30, din moment ce-l avea oricînd la dispoziție. Chestia cu ceasul se potrivea cu uciderea lui Zub, cu concordanța ceasurilor. Dar eu știam că pe Zub îl împușcase Pan. Deci „D" nu avea cum să concureze la aceeași crimă cu Pan, dar se explica logic de ce își potrivise ceasul la 10,30! Trandafir adăugase „D.P.Z." Acum îl înțelegeam. Întrebarea lui era normală. Fusese descumpănit, își închipuise că „D" făptuise probabil ambele crime Potrivindu-și ceasul se anunța ca ucigaș al lui Zub și apoi ceva care se lega de B.A. îl acuza ca atentator la Pan. Mai exista și F-ul din cerc care închidea trei semne de întrebare și un B.A.

Penultima explicație a lui era scurtă și suna: C+B la „S". Scurtă dar de nepătruns. Ce înseam-

nă C+B la S. La ce „S"? la Stockholm? La spînzurătoare? La săniuș? Dacă C.B. erau tot cei de sus care fuseseră între timp despărțiți de „D" atunci acești C și B, fuseseră într-un loc numit S, la o persoană S, într-o împrejurare S. S avea să fie deci mai întîi loc. Trebuia conjugat mai întîi ca loc. B+C au fost la un bar, să zicem Spania. Am lăsat judecata așa. Stătea în picioare, ba chiar lămurea și desenul de jos, cele două cercuri cu S și B.A. în ele. Unul era Spania, celălalt alt bar probabil, unul care începea cu A. Între cele două baruri Trandafir pusese un „D", același D care apărea în final: D.100.000—D!!! Nu știam ce e cu cele o sută de mii. Dar Trandafir descoperise pe asasinul lui Pan. Poate-i ceruse suta de mii ca să-l încerce. Însă pentru ca acesta să fi ajuns să trateze cu Trandafir, el trebuia să-i fi dat un argument serios, argument ce nu-mi răsărea de nicăieri. Și totuși acest argument exista, el îl determinase pe bandit să accepte tranzacția cu Trandafir. Nu mă dumiream cine e „D". Mi-am amintit amănuntul mai puțin important; de ceasul lui Pan. Aflasem întreg inventarul hainelor mortului, al obiectelor ce le avea asupra lui. Răstălmăcind în toate felurile însemnările mi-am zis că B.A. fiind reprezentat în schema lui în același fel ca și „S", Spania, putea fi tot un bar al cărui denumire îmi scăpa deocamdată. Astfel se explica întreaga propoziție în rîndul șase: „Adresa 3 este barul (B) A (?). Am băut la barul acesta, am văzut acolo o copie a lui Pan. Barul are desigur un rol în afacerea cu uciderea lui Pan. Întîmplător am reușit să descifrez și textul respectiv. Deci nu mă înșelam, era vorba de Barul Artiș-

tilor. Acolo băusem nu demult. În ziua în care o întîlnisem pe Ani și pe colegii ei. O neglijasem pe Ani în ultimul timp. Asta din cauza acelor nenorocite de crime. La drept vorbind nu-mi venea deloc să mă întîlnesc cu ea știind că fratele ei fusese omorît iar ea îl credea plecat după cules ierburi. Mai trist mi se părea că pînă la urmă va trebui să-i spun tot eu adevărul. Rămăsesem singur să dezleg misterul literei „D" și să caut să găsesc pe cel de al treilea asasin, pe ucigașul lui Felix. Trebuia să joc tare de acum, nu-mi mai puteam permite să bîjbîi și să-mi curtez inamicii de la distanță. La asasinarea unui prieten se mai adăogase și episodul îmbolnăvirii lui Trandafir. Mă pregăteam de plecare cînd a intrat sora. Am întrebat-o ce știa despre starea sănătății lui Trandafir.

— Deocamdată rău. Se pare că a suferit un șoc puternic.

— Ce fel de șoc, domnișoară?

— Nu se știe. Cineva a telefonat în cursul dimineții la spital și ne-a anunțat că se simte rău.

— Cine a telefonat?

— Nu știu. O doamnă. Spunea că Trandafir se simte foarte rău. Că știe că-l avem în observație. Ne-a întrebat ce să-i facă.

— Ce i-ați spus?

— Că venim noi cu o „Salvare". Ne-a dat adresa.

— Și l-ați găsit la adresa aceea?

— Nu. Mașina s-a întors înapoi goală. Pe strada care fusese anunțată nu exista numărul 103.

— Deci dăduse o adresă falsă?

— Da.

— Cum l-ați găsit totuși?

— A fost trimis cu un taxi. Şoferul spunea că-l chemaseră prin telefon şi că un bărbat l-a plătit să-l aducă la spital.

— Bărbatul nu s-a urcat în taxi?

— Nu.

— De unde l-a luat taxiul?

— Nu ştiu.

— Ştii cumva numele şoferului sau numărul taxiului?

— Şi-a lăsat numele şi numărul la poartă.

— Mă duc pînă la poartă. La poartă, portarul mi-a făcut o surpriză. Mi-a dat numărul taxiului. Am plecat imediat. Tramvaiul era aproape gol, nu mă deranja nimeni, îmi puteam croi în linişte un plan de acţiune, un plan care să nu eşueze ca cel al lui Trandafir, în ultima clipă. Îmi închipuiam ce se petrecuse după ce bandiţii, sub promisiunea celor o sută de mii aflaseră tot ce ştia Trandafir despre ei. După asta au cerut se vede un scurt timp de gîndire, în care s-au consultat. În acest timp el îşi notase în carnet toate acele lucruri. Apoi l-au imobilizat cu gîndul să-l curețe. Dar controlîndu-l prin buzunare dăduseră de rețetă ori de altă dovadă de acest fel. Şi-au spus atunci că-l pot face inofensiv prin altă metodă. S-au interesat în mod inteligent la spital ce l-ar putea înlătura pe Trandafir pentru un timp. După ce-au făcut această ticăloşie i-au dat drumul, aşa se explică că i-au lăsat şi carnetul cu criptogame în buzunar. Poate nici măcar nu văzuseră pagina ultimă şi chiar dacă o descoperiseră şi-au spus că nu prezintă nici un pericol. Eram în staţia principală de taxiuri. Am căutat pe cel cu numărul notat. L-am descoperit în coada

şirului de maşini şi m-am dus direct către şofer care fuma sprijinit în cot, de portieră.

I-am explicat cît am putut de bine povestea. Şi-a amintit.

— Tragem o fugă pînă la locul din care l-ai luat pe celălalt? E departe?

— Nu, domnule. În apropiere de Barul Artiştilor.

— E în regulă. Hai repede.

Şoferul a pornit.

— Urîtă vreme, a zis.

— Aşa e, urîtă, dar n-ai ce-i face!

A oprit cam la vreo cincizeci de metri de Barul Artiştilor, la o intersecţie. Mi-a făcut semn că din locul acela îl luase pe Trandafir.

— E în regulă, aşteaptă-mă cîteva minute.

Am achitat costul cursei şi am luat-o în direcţia opusă barului. Şoferul avea să stea acolo pînă se plictisea, apoi văzînd că nu mă mai întorc avea să se care. Am intrat în Barul Artiştilor. Abia acum îmi dădeam seama de ce se numea astfel; pentru că era la doi paşi de teatru. Aşa se explică că o întîlnisem atunci în bar pe Ani. Nu era prea multă lume la ora aceea, n-am ce zice, doar doi cocoţaţi în leagănele prinse de tavan. Nu l-am văzut nici pe barmanul antipatic care nu binevoise să mă observe decît după ce-l făcuse atent Ani. M-am agăţat în unul din leagăne. Mi-am privit vecinul din stînga. Al naibii, mi se părea o mutră cunoscută. Fuma dintr-o ţigară de foi şi scotea fumul pe nas plin de importanţă. Da, bineînţeles că-l văzusem pe undeva. Din locul în care stăteam mi-era greu să văd ce ceas are. Îl avea la mîna stîngă iar eu stă-

team în dreapta lui. S-a întors pe jumătate către mine și m-a privit ca pe un gîndac care-i umbla prin bucătărie. Mi se pare că nu mă recunoscuse. Era unul din tipii peste care dădusem în camera lui Ani. Și anume, hoțul cel manierat, gentlemenul.

— Cum ți-au spus părinții, băiete?

Gentlemenul m-a privit din nou; de data asta ca pe-un gîndac ce i s-a urcat pe nas. A fonfăit și și-a scos țigara din gură.

— Cu mine vorbești?

— Ești foarte iute de minte. Da, cu tine vorbesc. Cum ți-au spus părinții?

— Urmă.

— Zău?

— Da.

— Ai avut părinți dintr-o bucată. În special taică-tău era un bărbat din cei mai zdraveni. Bei ceva, Urmă?

— Nu vezi că beau?

— Aia-i băutură de fante, Urmă. Unde-i gălbejitul care umple pahare?

— Ascultă, azi sînt prost dispus, n-am chef de discuții.

— N-are a face, Urmă, ăla de lîngă tine e ăla cu care erai atunci, nu-i așa? Nu mai face pe prostul, ține-ți fleanca și răspunde numai atunci cînd te simți în stare să nu-mi torni prostii. Altfel, altfel la noapte o să dormi cu burta plină de grăunțe din pistolul meu, în fundul cimitirului „Cele trei roze". Amănuntele le cunoști tu acolo, nu-i așa?

Urmă s-a foit. A dus țigara la gură dar n-a tras. De după ușa barului a apărut gălbejitul. Urmă a făcut un semn cu capul către acesta.

— Scoate-l pe ăsta de aici. E țicnit.

— Nu te deranja, am zis, glumește. Ajunge cu gluma, Urmă. N-am venit aici să fac bancuri cu voi. Am venit să cădem la o înțelegere. Din clipa asta nu vreau să mai faci bancuri proaste. Uită-te la ceas care e clipa asta. Omega ta o să-ți spună că e mai cuminte să faci ce-ți spun.

— Și ce spui?

— Mai întîi explică-i prietenului tău că e folositor sănătății lui să-și țină mîinile pe masă. Să nu caute după mărunțiș tocmai acum. Azi plătesc eu toată consumația.

— Trică, fă-i plăcerea domnului!

— Gata, domnul e servit.

— Încîntat, Trică, am zis, știam că și tu ești băiat înțelegător. Îți mai amintești cînd m-ai pocnit în cap?

— Bineînțeles.

— Asta-i bine, Trică, măi, e tare bine că ai ținere de minte. Adu-mi odată o cafea. Credeam că nu-i nevoie să ți-o mai spun.

— Imediat.

— Urmă, tu pari mai dezghețat, spune-mi cît face copia aia după Andreescu? Poate știi și cum se cheamă.

— Habar n-am cum se cheamă. Habar n-am.

— A făcut-o Pan, așa-i?

— Da, Pan.

— Pînă aici bine. Cine i-a cumpărat copia?

— Nu-i treaba ta.

— Firește, Urmă, firește. Am să-l întreb pe el. Lasă aici cafeaua prietene, ești foarte drăguț, cred

că ai o soție foarte frumoasă. Cine răspunde de bar?

— Dumnealui!

— Tu, Urmă?

— Ți-am zis că nu-i treaba ta. Nu.

— Vreau să-ți fac o propunere.

— Dă-i drumul.

— Vinde-mi copia aia. Tot nu știi cît face.

— Știu cît face. Zece mii.

— E cam scump, Urmă. Mai lasă o mie.

— Ai nouă mii?

— Am.

— Dacă pui pe masă cinci, ți-l dau.

I-am numărat lui Urmă cinci mii și am pus ceilalți bani la loc.

— Roagă-l pe dînsul să împacheteze tabloul.

— În regulă. Ai auzit ce-a spus domnul?

— Acum altceva, Urmă. A cui e mașina de-afară? Vreau să zic, aia verde.

— A mea.

— Venind încoace am observat că la roata din stînga față, îți lipsește capacul.

— Nu-i nimic. Mi-a căzut azi dimineață.

— Am impresia că-i în cauză altă dimineață, Urmă. Mașina e nouă iar piulițele care țin roata sînt cam ruginite. De azi dimineață n-au ruginit, oricît s-ar fi străduit s-o facă. N-ai băgat de seamă că azi n-a plouat?

— Ce dracu vrei cu capacul ăla?

— Vreau să ți-l pui înapoi, e oarecum neglijent să mergi așa.

— L-am pierdut, n-auzi?

— Nu face nimic, l-am găsit eu. Ți-l dau.

— Unde-l ai?

— Acasă.

— Bine, ține-ți-l. Eu îmi iau unul nou.

— Ba nu, Urmă, pe al tău o să-l iei.

— De ce mă rog?

— Pentru că nu poți refuza un prieten. Ți-l vînd ieftin.

— Cît vrei?

— Cinci mii!

— Chiar?

— Chiar!

— Cum ți se pare bancul?

— Grozav, Urmă. Pariez că vrei să-l cumperi. Așa-i?

— Nu, nu vreau. Aici n-ai nimerit.

— Ba am nimerit, așa zic eu. Chestia nu-i că l-am găsit, ci unde. Nu vrei să știi unde?

Cred că picase în plasă. S-a foit din nou și s-a uitat la Trică apoi la barman.

— Nu bei cafeaua aceea, cum dracu zici că ți se spune?

— Varlam.

— Nu bei cafeaua, bătrîne? Varlam, bătrîne!

— Ba da, Urmă. Tu nu cumperi capacul?

— Unde l-ai găsit de faci atîta caz?

— Nu-i mare scofală. L-am găsit acolo unde l-ai lăsat tu pe falsul Pan. Îți amintești?

— Nu prea. Cred că ai dat pe-alături de data asta.

— N-am dat, Urmă. Tu ai dat. Cînd ai dus mașina prin smîrcurile alea trebuia să caști bine ochii ce-ai putea pierde.

— Sînt o grămadă de mașini fără capace la roți. La toți le vinzi capacul ăla pe cinci mii, Varlame?
— Nu. Îl vînd numai pe cel cu amprentele posesorului mașinii, ori a unuia din prietenii tăi cu ceas Omega. Ce naiba, în locul ăla ai avut ghinion al naibii de ți-ai lăsat capacul. E cam prost să te găsească pana tocmai în miezul nopții, iar pe deasupra să mai ai și un cadavru în mașină. Mă refer la mașina lui Pan. Tu i-ai dat numai brînci mașinii lui.
— Ce te face să crezi?
— Mă face, Urmă. Ți-am zis că ești isteț. I-ai dat brînci cu mașina ta, să se ducă naibii, să se vadă c-a fost accident. Nu se poate să cadă de pe pod ca o plăcintă, asta ar fi însemnat că e simulare de accident și nu-ți permiți tu să te păcălești. Ce zici Urmă, cumperi capacul ăla?
— Îl cumpăr. Altceva mai ai? Urmă a scos cele cinci mii. Unde-i capacul?
— Lasă banii deocamdată aici. Îți mai fac o propunere, Urmă. Am dovada aia pe care a vrut să v-o vîndă Trandafir. El nu v-a spus totul. Îl cunoști pe Trandafir, da?
— Nu prea.
— Ai să vezi că-l cunoști. Nu te concentrezi, Trandafir e cel care vă avea la mînă în legătură cu uciderea lui Pan. Știi bine că era în casă în noaptea aceea. Acum că pe Trandafir l-ați înlăturat, v-ați zis că totul s-a aranjat. Nu-i gata încă, mai sînt și eu cu o mică dorință. Eu vreau banii aceia pe care persoana al cărei nume, cum bine știm amîndoi, începe cu litera „D", banii pe care i-a promis lui Trandafir în schimbul tăcerii lui.
— Nu știu despre ce-i vorba.

— Să-ți spun eu. În seara cînd Pan a fost omorît în barul „Spania", tu erai în mașină, afară. Prietenul nostru Trică era sus cu Pan în camera lui Zub. După ce Trandafir l-a pocnit pe Pan, Trică s-a luat după Pan și l-a mai lovit o dată, așa cum știe el. Nu e așa, Trică? Așa-i că ai dus repede bastonul lui Trandafir înapoi și te-ai urcat alături de Urmă? Ați dus cadavrul lui Pan în locul unde se crezuse că a murit cînd de fapt acela fusese Felix, un nevinovat, un biet nevinovat.
— Povești. N-ai dovezi. Ce tot bîigui tu e o aiureală.
— Nu-i aiureală, Urmă. Ați fost văzuți la „Spania". Trandafir v-a cerut zece mii ca să tacă din gură. Asta scrie el în carnet.
— Acum tace.
— Mai este un martor, Urmă. Acesta e teafăr.
— Tu ești?
— Nu, nu-ți spun ție. Cu tine am terminat. Acum să nu vă trăsnească prin cap să mă alintați ca și pe Trandafir. Dacă nu ies de aici într-o oră, omul meu se duce la miliție și declară totul. Dacă vrei să te convingi trimite pe cineva la colțul străzii și-o să vadă taxiul care mă așteaptă. Într-o oră vreau să rezolv totul. Vreau banii și gata, v-am lăsat să vă vedeți de afaceri. Orice s-ar spune afacerea cu tablouri nu e rea. Dar trebuie să plătești. Nu tu, tu ești doar cal de bătaie. Cari morții cu mașina. Îți mai amintești cum l-ai cărat pe Zub de la Hotel?
— Cine dracu ești? Ce dracu ești? După vîrstă aș zice că abia te-ai născut. Numai că știi cam multe.

— Îhî!
— Pentru cine lucrezi?
— Pentru Sfîntul Francisc.
Urmă a schimbat o privire rapidă cu barmanul.
— O să dăm un telefon, Varlam, omule. Nu te superi, nu-i așa?
— Nu-s supărăcios deloc. Dar gîndește-te bine ce spui la telefon. Stînd cu spatele la mine barmanul a format un număr, Urmă a dus receptorul la ureche și a așteptat puțin. N-a zis nici un fel de bună ziua, a intrat direct în subiect.
— E un băiat aici pe care-l cheamă Varlam. A încercat o minciună cu un capac de roată, dar i s-a înfundat. Își închipuia că lăsasem capacul lîngă pod. Da. Bineînțeles. Nu, nu am pus altul, tipul s-a păcălit, dar voiam să-l descos. Da, da. Acum spune că are o probă, cum că Trică l-ar fi pocnit pe pictorul ăla și că eu l-aș fi transportat la rîu. Zice că la fel aș fi făcut și cu celălalt, cu Zub, da, da, ăla care a fost găsit în sicriul lui Pan. Da, da, am înțeles. A pus receptorul deoparte și mi-a spus că șeful vrea să vorbească cu mine. Numai să ai grijă Varlame, a zis, șeful nu-ți răspunde la nici o întrebare, nu căuta să-l tragi de limbă. Dacă-l auzi fluierînd se cheamă că e de acord cu propunerea ta. Asta-i tot. Succes, Varlame.
Am pus mîna pe receptor.
— Alo, îți vorbește Varlam. Urmă zice că ai de gînd să mă fluieri. Eu îți vorbesc, așa că fă bine, cască și tu gura, n-o să-ți strici trilul. Ne-am înțeles?! N-a răspuns, aveam impresia că la capătul celălalt nu era nimeni. De fapt era și mă asculta cu atenție. Trică a venit lîngă mine. Aveam impresia că are de gînd să mă pocnească dacă intenționam să-l mai jignesc pe șef. I-am privit ceasul, așa cum stătea el rezemat în cot. Era tot un Omega, dar nu fusese potrivit la 10,30 ci la 7 fix. Exista posibilitatea ca între timp, de la întîlnirea lui Trandafir cu el să-și fi schimbat acul. Asta însă presupunea că Trică fusese sfătuit să-și schimbe ora pentru a nu servi de indiciu, ceea ce mi se părea puțin probabil. Dacă însă își pusese ceasul să-i sune la șapte după plecarea lui Trandafir înseamnă că arcul ceasului era acum încordat.
— Ascultă Trică, am spus așezînd jos receptorul, îți dau zece mii pe ceasul tău. Ce zici?
Trică a căscat ochii mari la Urmă. Urmă n-a putut să-și descleșteze fălcile. Am pus în fața lui Trică un teanc de bani. S-a uitat fix la bani și a început să-și desfacă ceasul. L-a scos mecanic, cu cealaltă mînă a luat banii. Am pus mîna pe el și am încercat remontorul soneriei. Era neîntors. Am luat din nou receptorul în mînă. Scuză-mă șefule, am continuat, am cumpărat un ceas de la Trică. Scuză-mă de două ori, șefule. Am fost atît de prost încît începeam să cred că Trică l-a ucis pe Zub și pe Pan. Ce să-i faci, se mai înșeală omul. Voiam tocmai să-ți fac o propunere pe care probabil n-ai fi primit-o pentru că marfa mea era proastă. Acum îți vînd marfă bună, șefule. Ai să bagi mîna în casa ta de bani și ai să scoți o sută de mii? De ce taci? De ce taci șefule? Nu vrei să-ți aud glăsciorul? Mă tem că glăsciorul tău e nițel cam răgușit și nițel cam hîrîit. Nu văd de ce dracu îți mai bați capul cu reviste de modă. Tot o răgălie bătrînă ești, să mor dacă te mint. Nu pricep cum

dracu s-a dezbrăcat Zub în fața ta, nu pricep cum de s-a lăsat prostit. I-ai promis se vede marfa la jumătate, știind că oricum ai să iei totul fără să dai ceva. N-o mai face pe mironosița, te-am mirosit și-ți pierzi timpul dacă-ți închipui că poți scăpa fără să scoți arginții. N-ai decît să-ți faci mai departe de cap, mie îmi dai banii. Te-ai dat de ceasul morții, nu-i așa, șefule, cînd ai văzut că banii nu-s nicăieri. Pînă la urmă i-am găsit eu, lipitoare afurisită, i-am găsit sub hîrtiile de la sertărașul cuierului, sub nasul tău. Am cumpărat cu ei tabloul lui bărbatu-tău și ceasul lui Trică care nu arată 10,30. Al tău arată 10,30. Îți place așa de mult ora asta? După ce ai văzut că Pan e periculos să trăiască, l-ai așteptat în camera lui Zub. Crezînd că vine la Roza, Pan a dat peste tine. De aia a întins-o atît de iute și nu s-a gîndit să se răfuiască cu Trandafir. Zub îl plătea mai bine decît tine. Și eu care am crezut că-l iubeai! Ascultă, în seara aia te-am văzut în mașina lui Urmă, adică pe toți trei. Trică era în spate. N-am văzut mortul, cred că-l băgaserăți în portbagaj. V-am urmărit pînă în apropiere de rîu. Am mers cu un taxi, cu luminile stinse, de aia n-ați băgat de seamă. După ce-ați plecat am descoperit cadavrul. A doua zi mi-ai spus că a dispărut din cavou Pan, ca eu să merg și să-i descopăr lipsa, ca să te joci de-a morții și de-a hoții și vardiștii, să-ncurci așa de bine lucrurile ca nimeni să nu priceapă ceva. Ai fantezie. „F"-ul din carnetul lui Trandafir înseamnă Fantezie. De aia te-ai jucat cu morții, în cavoul lui Pan. Numai că ai greșit lăsînd carnetul la Trandafir. Fără el nu descopeream că l-ai omorît

pe bărbatu-tău. N-am nimic de obiectat încolo, doamnă, chestie de serviciu. Mă supără că făcîndu-l pierdut pe Pan l-ai înlocuit cu unul care nu-ți făcuse nici un rău, și ăsta a fost Felix, prietenul meu. Așa că șefule, eu m-am răzgîndit, acum vreau două sute de mii. Dacă-ți convine, vino peste o jumătate de ceas cu banii în fața primăriei. Și fără gesturi de prost gust. Dai banii și tac. Mă însor. Da, mă însor și vă las în pace. Altfel de aici mă duc direct la miliție. Pe Felix l-ați asasinat pe cînd se întorcea de la adunat ierburi, pe cînd era în apropierea podului. Era un loc grozav ca să-l desfigurați, mai ales că era de talia și vîrsta lui Pan, un prilej grozav să-ți faci scăpat bărbatul. Mare ticăloasă ești. Mai că-mi vine să-ți cer trei sute de mii. Nici un ban mai mult. La banii ăștia te poți aștepta la o tăcere desăvîrșită. Ce zici? Te prinzi? Peste douăzeci și cinci de minute în fața primăriei. Ai timp berechet. Spune băieților să nu facă prostii. Acum te las. Poți să și fluieri dacă ești de acord. Dar n-ai de ce să nu fluieri. Nu ți-am cerut prea mult. Doar eu știu că mortul din Warszawa era fratele fetei cu care vreau să mă însor. Dumnezeule, pentru ce l-ați ucis? Asta se cere plătită. Zău așa. Cu trei sute de mii am încheiat tîrgul. Peste douăzeci și cinci de minute la primărie. E bine așa? La capătul celălalt „șeful" a fluierat. Urmă s-a repezit să pună mîna pe receptor. A ascultat smerit și a dat din cap.

— Poți să te duci, peste două'ș de minute vin să-ți aduc banii.

— E în regulă băieți. La revedere.

Capitolul IX

„VARLAME, CÎT DE DARNIC EŞTI..."

Cu reproducerea sub braţ am părăsit Barul Artiştilor. Pînă la întîlnirea cu şeful puteam trece pe la Ani. Şi cînd mă gîndeam la ea, Ani îmi iese înainte.

— Varlame!

— Ani. Hai să-ţi spun ceva.

Ani m-a luat de braţ şi împreună am ieşit în stradă.

— Unde mergem, Varlame, mergem la Barul Artiştilor să bem o cafea?

— Nu mergem acolo, Ani. Cît e ceasul?

Ani sa uitat la ceas. Un ceas micuţ, fără sonerii, fără Omega, fără nimic. Un ceas şi gata.

— E şapte şi zece. Ce ziceai că-mi spui?

— Hai mai repede. Trebuie să iau nişte bani, Ani. Trei sute de mii. Avem timp să ne căsătorim şi să luăm şi banii.

— Trei sute de mii?

— Nu te mai zgîi la mine. Am spus trei sute de mii.

— De unde atîţia bani?

— Mi-i trimit nişte prieteni.

— Pentru ce?

— Le place mutra mea. Ţi se pare prea ieftin?

— Ai început să baţi cîmpii?

— Nu, Ani, nu bat nimic. Uite am aici şi un tablou pe care l-am cumpărat de la Barul Artiştilor. Cred că-l ştii. O copie de a lui Pan.

— Ăla care a fost asasinat?

— Ăla. Te temeai că l-a omorît Felix!

— Cît ai dat pe tablou?

— Cinci mii.

— Eşti putred de bogat. Cu ce se ocupă prietenii aceia ai tăi? Aiurezi?

— Nu te mai poticni, Ani, cînd îţi spun ceva. Am mintea întreagă, nu te speria. Traficanţi!

— Traficanţi?

— Aşa ceva. Au tot interesul să scape, s-au complicat şi cu nişte crime.

— Mi-e cam frică, Varlame.

— N-are de ce să-ţi fie frică.

— E nemaipomenit, Varlame.

— Ce?

— Toată povestea asta. Nu-mi vine să cred.

— Mişcă-ţi mai repede pantofii, Ani.

— Ce ţi-a trebuit tabloul, Varlame?

— E şeful **bandei.**

— Care bandă? De traficanţi?

— Îhî!

— De unde ştii?

— Pan nu picta niciodată figurativ, decît atunci cînd primea o comandă. Aici e o femeie.

— Şi cine e femeia?

— Nu se vede clar. E întunecată.

— Tot nu pricep, ce ţi-a trebuit tabloul?

— Să-l vînd, Ani. Nu pricepi. Am să descopăr înlăturînd un strat de ulei cine e femeia pe care a

pictat-o Pan. Adică șefa bandei. Am să-i cer bani grei pe tablou.

— Ești pornit să faci avere, Varlame.

— Da. Stai o clipă Ani să-ți spun ceva.

— Ce?

— Cum ai făcut de l-ai ucis pe frate-tu, pe Felix?

— Ce te-a apucat Varlame?

— Nimic, Ani, te întreb din curiozitate. Iartă-mă că-s curios.

— Cred că te simți rău Varlame.

— Da de unde. Mă simt excelent, iubito. Cine dracu te-a rugat să-ți pui în curent oamenii? Nătărăul de Urmă s-a dat de gol. Cine putea să-i spună? Nu l-am surprins pe el și pe prietenul nostru Trică la tine acasă? Am priceput bancul cu hoții și cu etajul la care nu nimeriseră. Nu trebuia să le spui nimic scumpo. Vezi asta m-a supărat. În seara aia l-ai așteptat pe Felix să se întoarcă de la pescuit. Așa e?

— Nu știu despre ce vorbești Varlame.

— Îți vorbesc de dragoste, Ani.

— Ce-a fost comedia asta Varlame? Era să mă supăr pe tine. Dar acum mi-a trecut.

— Și mie Ani. Vino să te sărut.

Ne-am sărutat zdravăn, de-a adevăratelea nu ca pe scenă.

— Ești nemaipomenit, extraordinar Varlame.

— Cred și eu. Cînd te-a pictat Pan, Ani? Acum că sîntem iar prieteni poți să-mi spui, nu mă supăr, chiar dacă ești goală acolo în poză. Cînd spui că te-a pictat?

— Anul trecut.

— Așa e. Tabloul stă de anul trecut acolo.

— De unde știi?

— După albeața zidului. În locul unde-a stat era mai alb, uite-l. Ești foarte drăguță Ani că-mi spui adevărul. Și rochia asta te prinde grozav. E din ultima revistă de modă, nu-i așa?

— Da, Varlame. Te referi la revista pe care am uitat-o în Warszawă?

— La aia scumpo. Hai să te sărut. Ne înțelegem nemaipomenit, vorba ta. O aveai și în ziua cînd te-a dezbrăcat Zub în camera hotelului?

— Nu, atunci eram altfel îmbrăcată. Acum ce facem?

— Stăm aici. Omul tău nu vine cu banii?

— Ba vine. Mi-era teamă că dacă nu ți-i dau, ai să faci scandal.

— După ce primeam banii cine-mi crăpa capul? Trică?

— Nu, Urmă.

— Aha! Ai zis că e mai bine să te înțelegi cu mine, și banii să rămînă în familie.

— N-am crezut că mă bănuiești, Varlame.

— Așa ți-ai zis și de Felix, cînd s-a prins ce învîrți?

— Mi se pare că da. Dar cu Felix a fost altceva.

— Cît mai e pe ceasul tău pînă vin cu banii?

— Cinci minute.

— Unde ți-e Omega?

— În cabină.

— Ce ziceai că a fost cu Felix?

— A vrut să mă toarne. Tocmai atunci începuse să fie urmărit Pan pentru chestiile acelea cu tablouri. Știi despre ce-i vorba . . .

— Știu, Ani. Tu l-ai pocnit pe Pan, nu-i așa? De ce l-ai omorît?

— I-am spus să nu iasă din casă și nu m-a ascultat. Apoi mi-era teamă să nu-l recunoască cineva și să se afle unele lucruri. Pan a vîndut vreo cîteva sute de icoane din sec. XVIII, pictate de el. Asta fără ca noi să știm. Trișa. Nu suport să fiu trișată.

— Să zicem că l-ai pus să tragă din sala de tir la ora zece treizeci, fix.

— Ești la curent cu totul. Meriți banii. Ai să lucrezi cu noi?

— Vedem noi, Ani. Tu mă apreciezi nu-i așa?

— Bineînțeles.

— Și pe Zub îl apreciai?

— Nu, Varlame. Dacă te referi la povestea de la hotel să știi că am făcut-o așa, pur și simplu din capriciu. Dar pentru asta Zub și-a luat plata. Am vrut să știu dacă ideea cu sala de tir se verifică. Oricum voiam s-o termin cu Zub. Încercase să mă șantajeze.

— Am impresia că mașina aia, e mașina lui Urmă.

— Da. E a lui Urmă. Vine cu banii.

— Ești sigură că vine cu banii?

— Da.

— Are să mi-i dea mie?

— Da, nu-ți vine să crezi Varlam? Îi meriți cu prisosință.

— Vreau să ne înțelegem Ani. Fă-i semn lui Urmă să rămînă lîngă mașină.

Ani a făcut un semn către cei doi. Wartburgul rămăsese în dreptul scărilor primăriei, iar Urmă și Trică stăteau rezemați de el.

— Ce-ai de gînd să faci? De ce i-ai oprit pe băieți?

— Du-te tu și adu banii Ani.

— Nu ți-e frică că mă urc în mașină și o șterg?

— Nu mi-e frică absolut deloc. Nu poți s-o faci. Am prevăzut asta.

— Ești... nu știu cum să-ți spun Varlame.

— Bine, du-te și adu banii.

Ani a coborît scările și s-a îndreptat către cei doi. A vorbit cîteva cuvinte cu ei și Trică a deschis portiera și a luat de pe bancheta din spate un geamantan mic de piele. I l-a dat, Ani a început să urce cu el scările și a ajuns din nou sus lîngă mine.

— Pune-l jos, acolo unde ești Ani. Banii sînt falși?

— Nu, sînt bani buni, vreo optzeci de mii. Tot ce avem acum.

— Scoate-i. Mai e timp să-i numărăm.

— Să-i scot aici, Varlame?

— Aici.

Ani s-a aplecat și a început să scoată teancurile de bani de deasupra. Am luat banii și i-am îndesat în buzunare. Nu încăpeau. I-am împachetat în haină. Trebuia să cîștig timp. Înjuram, în jur ți-penie. Ce dracu fac de nu apar?

Se uitau toți trei (Ani, Trică și Urmă) la mine, și cred că era un moment solemn în care altruismul lor se manifesta nestingherit. Fericirea ce mi-o urau în sinea lor în acea clipă era mai presus de

orice îndoială și, tulburarea aceasta îi împiedica chiar să bage de seamă că pe aproape, din stînga și din dreapta se adunaseră niște băieți simpatici. Păreau o echipă de fotbal aflată în deplasare, într-o vizită prin oraș. Mă uitam la ei cum vin în pas de plimbare și eu tremuram tot. Mișcați băieți, mișcați!

— Era vorba de trei sute de mii, Ani, nu de optzeci.

— Dracu să mă ia, mai bine o ștergeam adineaori.

— Nu făceai rău, Ani. N-am mințit cînd ți-am spus că am prevăzut totul. Acum au încă o probă contra noastră, banii! Puteai s-o ștergi în voia cea bună. Poate reușiți și acum să ajungeți la cimitir, la șchiopul ăla cu picior de lemn. El știe să facă să dispară și să apară sicriele și morții, nu te teme, dacă o luați repede din loc totu-i în regulă.

— Varlame... cît de darnic ești... ce nevoie aveai de înscenarea asta?

Ani a fost cea care a sesizat prima. Ceilalți, Trică și Urmă mă priveau tîmp și în mințile lor bîntuia încă seceta. De-abia în clipa cînd fotbaliștii înconjurară mașina, spiritul lor de conservare dădu alarma. În același timp înțeleseră însă că era prea tîrziu să mai încerce ceva și rămaseră tot așa, plouați; ca două murături răsuflate, uitîndu-se unul la altul. Omul meu, cel cu „macaraua", zăngăni cătușele. Ani întinse supusă mîinile. Se uita cu reproș la mine.

— Voi nu iubiți arta, zise melodramatic, voi habar n-aveți ce-i frumosul, doar tot ce-am făcut

era din pasiune pentru artă... și uite cu ce mă aleg!

— Așa-i, ziseră plîngăreți Trică și Urmă, noi iubim arta... Mai rău nici nu se poate, adăugă Trică cu pesimism.

— Ba da, o să vezi că da, constată optimist Urmă. După asta mașina miliției trase chiar lîngă Wartburgul pleoștit. Și dacă cei trei aveau acum prilej să dea diverse explicații miliției eu urma să le primesc.

Capitolul XII

Duminică era zi de vizită la spital. Am cumpărat cu doi lei o pungă de plastic cu reclama fabricii de paste făinoase „Laleaua neagră“ și am încărcat-o cu fel de fel de minuni. De pildă compot de cireșe, compot de caise, biscuiți, țigări, reviste, flori, o brichetă, un căluț de ceramică. Punga de plastic plesnea și o purtam în brațe. Nu știu exact cum avea să primească Trandafir căluțul de ceramică și nu știu exact nici ce mă determinase să-l cumpăr. Fapt este că-i telefonasem că sosesc și sigur că Trandafir abia aștepta să mă vadă și, firește, să-i comunic noutățile după care, cum observasem în cursul convorbirii la telefon, îi lăsau gura apă.

Nu știu dacă vă mai amintiți de ziua în care am făcut investigațiile privitoare la descoperirea sicriului lui Pan. Întorcîndu-mă acasă am primit o scrisoare pe care mi-a înmînat-o soția răposatului. Acea scrisoare venea din partea șefului, adică din partea colonelului Leonte, singurul care îmi cunoștea adresa. Deci am desfăcut plicul și am citit în el instrucțiunile pe care mi le dădea colonelul. Două din ele sunau destul de puțin atrăgător. Ele mă puneau în gardă că dacă voi merge

pe urmele sicriului furat voi avea de înfruntat o bandă de traficanți și hoți de tablouri care, probabil, se ocupa de o vreme cu falsuri de opere de artă și că, în tot acest timp, cît va dura vînătoarea voi fi absolut singur, fiindu-mi interzis să iau legătura cu el pentru a elimina orice bănuieli. Singura promisiune fusese aceea că-mi va trimite un colaborator, pe bunul meu prieten Trandafir, ofițer de miliție ca și mine, și, după cum s-a văzut, mi-a fost de un real ajutor. Asta este tot. Pentru asta mi s-a cerut să locuiesc cîteva luni aici, într-un oraș străin, unde nu mă cunoștea nimeni decît colonelul Tonegaru, ofițerul cu „macaraua“ și doctorul, care erau oamenii noștri de legătură. Eu și cu Trandafir trebuia să-i sîcîim, să-i dezorientăm cu acțiunile noastre ciudate, iar colonelul Tonegaru trebuia să țină spatele, să ne apere, dar să și adune date despre această bandă. Calculul colonelului Leonte a fost exact: nimănui nu i-a trecut prin cap că sîntem ofițeri de miliție, ci toți ne-au considerat niște „juni trăzniți“, aflați în concediu și care se băgau ca musca în lapte peste tot. E drept aici întîlnisem doi vechi prieteni, pe Felix și Ani. Pe Ani niciodată n-aș fi bănuit-o a fi în cîrdășie cu banda, dar evenimentele s-au desfășurat în așa fel încît m-am văzut nevoit să renunț la frumoasele sentimente pentru ea. M-am felicitat că nu-i spusesem lui Ani care era ocupația mea de căpetenie. Ea mă luase drept un tip aiurit, iar eu o luasem drept o pisică blîndă, naivă și cuminte. Cam acestea erau gîndurile mele în timp ce mă îndreptam către salonul în care se însănătoșea Trandafir.

Mă aștepta în halat în fața salonului și mai era alături de el o doamnă grasă.

— Moritori te salutant, a zis.

Doamna grasă a pufnit nu știu de ce.

— Hai în curte pe-o bancă, Varlame. Aici e prea multă hărmălaie.

Cam avea dreptate. Pe paturi se revărsau portocale, biscuiți, mere, compoturi, flori. Doamna pufnea. E drept eu aveam și-un căluț de ceramică. I-am zis în timp ce străbăteam culoarul lung, lung care foia de vizitatori și plase pline ca cea din brațele mele:

— Ce mai faci? Cum te simți bătrîne?

— Bine, Varlame.

— Ți-am adus ceva.

— Văd, nu era nevoie.

— Bineînțeles. Dar ți-am adus un căluț de ceramică.

— Ce?

— Un căluț. De ceramică.

— Ce să fac cu el?

Am ridicat din umeri. L-am scos din pungă și i l-am întins, iar el l-a privit cu interes.

Ne-am așezat pe o bancă la soare. Trandafir a așezat căluțul lîngă el. Ce soare!

— Ce caraghios ești, a zis. Am să-ți spun ceva bătrîne. Ceva în legătură cu povestea aia.

— Da?

— Da. Pot să-ți furnizez probe ca să puneți mîna pe nr. 1 al bandei de falsificatori.

— Zău?

— Da. Îmi pare rău că-ți răpesc plăcerea de a ajunge tu la el prin propriile tale investigații dar

cred că chestiunea e urgentă. Tipul s-ar putea să dispară.

— Trandafirașule . . .

— Nu mă întrerupe. Lasă-mă să-ți expun situația limpede. Doar la asta m-am tot gîndit în ultima vreme.

— Trandafire, toți sînt arestați. Inclusiv Ani. Nu mai e nimic de expus. Am scris noi epilogul pentru ei. Aș putea să-ți expun ceva de care habar nu ai. Un amic pe care nu l-am inclus în lista suspecților, și care de fapt conducea afacerile. Dar altcineva, ascultă-mă pe mine, nu mai e. Nimeni. Ajunge. Împuținezi prea repede numărul oamenilor cinstiți. Pînă la urmă o să rămînem numai noi doi.

— Te înșeli. O să rămîn numai eu. Fiindcă tu nu ești cinstit dacă mă împiedici să-ți arăt autorul afacerii. Spune-mi sînt eu de trei ani ofițer de miliție?

— Și eu sînt de trei ani. Ce dracu, ai uitat că am fost colegi și că am fost odată repartizați? Nu sîntem noi doi cei mai „trăzniți și iubiți juni“ ai colonelului Leonte?

— Asta da. Poți avea deci încredere cînd îți spun că Gică Pandof, cel cu care te-ai dus să-l afli pe Pan la marginea rîului, e autorul principal. Pe el trebuie să-l prindeți.

— Cum ai ajuns tu la concluzia asta?

— După moartea lui Zub s-au făcut două percheziții în casa acestuia. Asta o știi. Bun. S-au luat și toate tablourile găsite, pentru supoziția că sînt dintre cele măsluite. Dar nu s-a putut constata nimic. Erau niște pînze ca oricare altele, din care

două semnate de Pandof. Experții au constatat, așa cum știi și tu că erau două pînze originale, una reprezenta un peisaj, cealaltă un vas cu flori și o carte deschisă. Îți amintești că Gică Pandof a fost cel care a anunțat moartea lui Pan în dimineața cînd l-ați găsit acolo.

— Da, toate astea le știu.

— Bun. Ceea ce nu știi tu este altceva. Anume că Gică Pandof a vîndut unui cetățean onorabil al cărui nume nu-l mai amintesc, o pînză semnată *Luchian*. O natură moartă foarte asemănătoare și în tehnică cu cea rechiziționată de miliție de la Zub. Omul s-a dus la un expert care i-a deschis ochii. A venit la mine fiindcă mă știa și mi-a relatat cazul, iar de-aici am prins niște dedesubturi tot mai interesante, ajungînd la concluzia că Pandof este creierul. El și nu altcineva.

— Ca să nu te mai consumi Trandafire, îți voi comunica imediat că Gică Pandof e pus bine, la păstrare. Asta voiam să-ți spun de la început.

— L-ai descoperit tu?

— Nu. Din păcate nu. Nu lucra decît cu Pan și Zub. Și pe ăștia doi i-a lichidat cînd s-a văzut amenințat. Dar am fost pe la colonelul Tonegaru și de la el am aflat cam cu ciudă că Gică Pandof mă dusese. A făcut o greșeală pe care eu n-am sesizat-o pe cînd ei da. Asta pe care ai mirosit-o tu. Din toată povestea eu ies cel mai prost.

— Lasă ifosele Varlame.

— Bine. Le las, dar ascultă ce-ți spun: Pandof a inițiat afacerea, el i-a atras pe tipii ăia. Zub le desfăcea marfa iar Pan lucra. Se pare că Pan voia o participație tot mai mare și de aici nu s-au în-

țeles. Pe deasupra Pan făcuse și niște greșeli care atrăseseră suspiciuni din partea experților de artă și, ca să nu piardă un om prețios, G. P. s-a înțeles cu cei doi, cu Ani și Zub să-l ascundă pe Pan, să-l dea la fund pentru o vreme. Cum în vremea asta Felix a dibuit treburile soră-si, femeii aceleia i-a venit ideea să-l facă pe Pan dispărut pentru totdeauna și în acest fel să-l elimine pe Felix. Nu fac decît să repet ce-am aflat de la colonelul Tonegaru. Eu credeam că ți-a spus deja doctorul, omul nostru de legătură, că doar de aia veneam aici și nu de fraieri.

Trandafir a tăcut cîteva clipe și a mîngîiat călutul pe coamă. Apoi a oftat.

— Ce-i cu calul ăsta? a zis.

— Habar n-am.

— E caraghios.

— Da. Dealtfel tu cum te mai simți?

— Bine, Varlame, mulțumesc, bine. Mă bucur că ai venit să mă vezi. Mă bucur tare.

— Ce ai mă tonul ăsta?

— Înnebunești de urît în spitalul ăsta, pricepi? Pînă acum am tot umblat călare pe mașini, pe trenuri și avioane, cu pistolul la șold și necunoscutul în ceafă. Și acum, vezi tu, clocesc aici într-un pat cu un vecin cu capul spart la o beție și unul care a căzut de pe acoperiș.

— Astea-s prostii, bătrîne. Nu toată lumea se alege cu o internare din pricina ciocnirilor cu infractorii. Mai sînt și din ăștia cu pricini comode, n-ai ce-i face. Nu umbla cu prostii. Ce-i cu mutra asta a ta, vreau să știu.

Trandafir a mormăit ceva și s-a întors către un grup de vizitatori care flecăreau cu o soră. L-am

rugat să mormăie mai desluşit întrucît nu-l pricepusem. Şi el m-a privit în ochi cu tristeţe. O, cu mare tristeţe, şi a zis iar că se bucură de vizita mea.

— Te-ai prostit, măi omule, am observat.

— Nu, nu m-am prostit, mă bucur pentru că n-avea cine veni la mine, înţelegi? N-am apucat să bag de seamă cum trece vremea, Varlame, asta-i tot, n-am apucat să fac nişte copii acolo; nişte copii care să fie ai mei. Graba, Varlame, mereu cazuri, doar ştii bine, afurisită de meserie care te duce ca un vîrtej turbat. Şi tot spui că-i aperi pe ceilalţi. O aventură ici, una colo, în fugă, în răgazul pe care ţi-l acordă un infractor căruia nu-i mai dai de urmă. Şi după asta, iarăşi goana. Mie mi-a plăcut să fac munca asta băiete. Ca să zic aşa, i-am apărat pe oamenii cinstiţi dar acum, uite acum, parcă-mi pare rău că nu m-am legat şi eu de o femeie. Pe mine n-am ştiut cum să mă apăr. Dar să ştii că mă însor.

Îl înţelegeam, era gustul amar pe care îl lasă o acţiune terminată şi terminată bine, pentru că eşti obligat să condamni nişte oameni, dar numai condamnîndu-i îi poţi apăra pe ceilalţi, apărîndu-le viaţa.

Ca să-l scot pe Trandafir din starea aceea era necesar să-l ţin în acea permanentă goană, cum zicea el, în care omul, uită chiar să-şi rînduiască viaţa. Nu trebuia să-i dau timp să se mai gîndească la altele. De fapt numai acea lîncezeală ne mai putea aduce în preajma unor astfel de stări. Meseria asta la care ne dusesem noi ne cărase cu ea înainte, ne contopise într-atît cu ea

încît ceea ce sacrificasem cu bună ştiinţă se revărsa asupra a ceea ce sacrificasem fără să ştim. Eram acei oameni care cunoşteau în amănunţime cele mai rele fapte ale concetăţenilor noştri, cei pentru care fiecare caz dezlegat dezvăluia o nouă faţă a ruşinii de care ei se acopereau. În fiecare seară ne culcam totuşi cu credinţa în toţi ceilalţi care nu vor ajunge niciodată în faţa noastră. Experienţa ne arăta că oamenii îşi doreau şi îşi făureau bucuriile şi plăcerile, viaţa şi fericirea lor prin propriile lor căi. Că unele din aceste căi primejduiau şi murdăreau viaţa celorlalţi. Dacă toate acele căi ar fi fost considerate bune, chiar cu vătămarea celorlalţi, ideea de fericire n-ar mai fi fost posibilă. Mă gîndeam că, în fond, fericirea ar dispărea, fiindcă fiecare şi-ar putea permite să o încalce pe a altuia.

În clipa aceea aveam puternica senzaţie că prefăcusem pe nesimţite ideea datoriei într-o acţiune morală, în respectul ei. Aveam să continuăm, nu pentru a ne atrage stima, nu laudele, nu reputaţia, ci pur şi simplu pentru că aşa trebuia să facem.

— O să fie bine, am zis, tu nu simţi Trandafire că n-am apucat măcar să judecăm rostul legii pe care o aplicăm?

Trandafir a ridicat din umeri.

— Ce spui?

Am repetat.

— Nu te miri că abia acum te tulbură ideea fericirii tale, l-am întrebat. Tu te gîndeşti la valoarea acţiunilor tale în raport cu fericirea ta personală. Dar viaţa ta, acţiunile tale, pot să nu con-

tribuie la fericirea nimănui și cu toate astea să aibă o valoare înaltă.

— Da, a admis el, poate că e așa. Din meseria noastră nu poți ieși niciodată. Rămîi cu gustul că nimic nu ai definitivat.

— Da.

După asta am tăcut amîndoi. El a luat calul de de ceramică și l-a așezat pe genunchi.

— Ce cald e, a remarcat.

— Da. E plăcut. Cînd o să ieși de aici o să-ți prezint un caz. Mi-a dat telefon colonelul Leonte. Unul puțin cam straniu. O să te intereseze.

— De ce nu acum?

— Vrei?

— Bineînțeles.

— În regulă.

După asta am început să-i prezint întîmplarea cu fata aceea, cu profesoara aceea de la țară care dispăruse. Trandafir mă asculta jucîndu-se distrat cu călutul de ceramică.

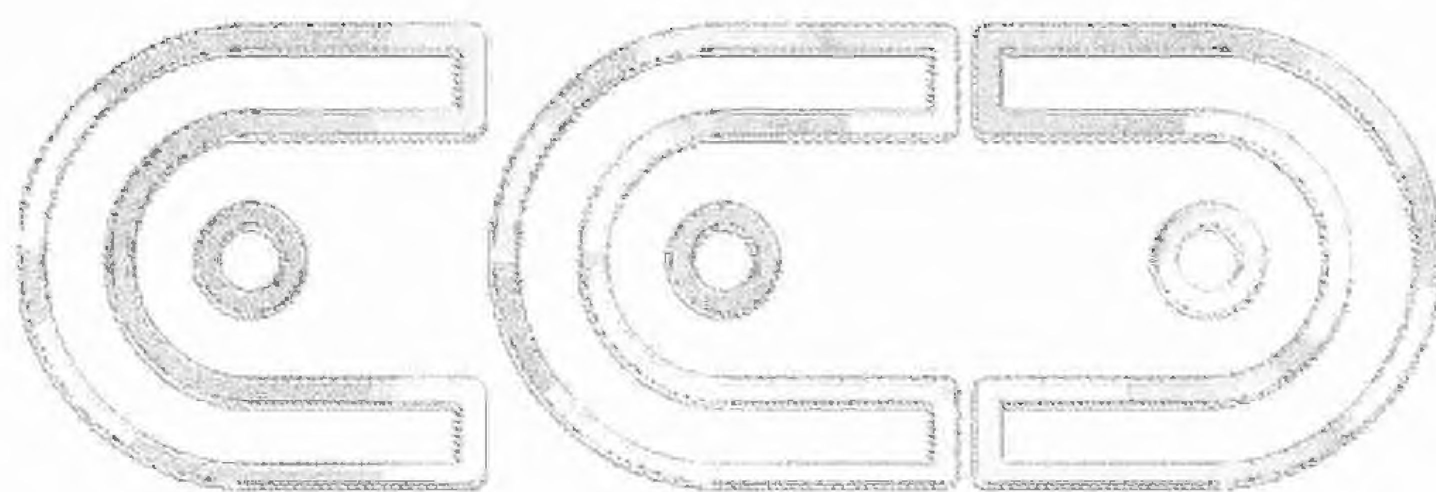
Redactor : VIORICA MĂRII
Tehnoredactor: CONSTANTIN RUSU

Bun de tipar: 12. IV. 1974. Apărut: 1974. Comanda nr.: 1116. Coli de tipar: 6,25 Tiraj: 102.500+140 broșate. Hîrtia: tip. înalt B. 63 g/m². Format: 70×100/32. C. Z. pentru biblioteci: 859.0-31.

Tiparul executat sub comanda nr. 267/1974. la Întreprinderea Poligrafică Cluj, str. Brassai nr. 5—7 Republica Socialistă România








Scanare și prelucrare digitală



de

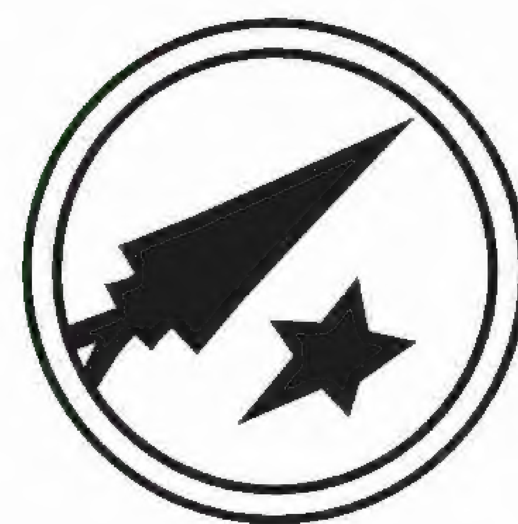
Anonim



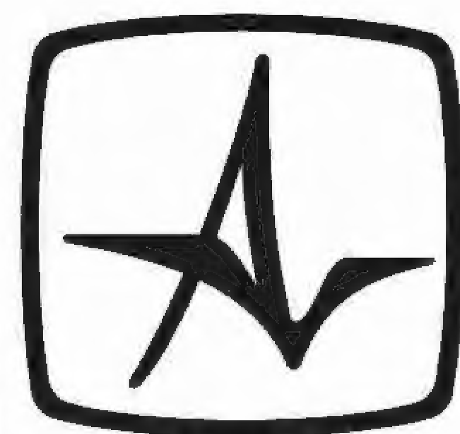




și



CAT Graur



Antwerpen







2023

